

عمل به هنگام
تکلیف خبرنگاران است

صادق

فرارسیدن اربعین حسینی تسلیت باد

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و سوم | شماره ۱۱۵۲ | دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳ | ۷ صفر ۱۴۴۶ | ۱۲ آگوست ۲۰۲۴ | ۱۶ صفحه

هادی محمدی

ژست دروغ برای فرار از مجازات!

رضا صابری

جنگ‌ها پیروز انتخابات را مشخص می‌کنند؟

از کر بلا تا غزه
خط سرخ مقاومتاربعین مکتب صلح جهانی
مکتب امام حسین (ع) نیاز بشر امروز

در آئین الحاق سامانه‌های موشکی، جنگالی و پهپادی به نیروی دریایی سپاه مطرح شد

دستاوردها
نمره نبرد اراده با تحریم

نیم نگاه

دیپلماسی فعال

اشکان پیرزاده

کارشناس مسائل بین‌الملل

دیپلماسی فعال جمهوری اسلامی ایران، که با هدف تقویت جایگاه بین‌المللی و ارتقای امنیت ملی در دستور کار قرار دارد و پیگیری می‌شود، نقش اساسی و محوری در پشتیبانی از کشور در برابر تهدیدات خارجی دارد. این رویکرد، که بر اساس تعامل سازنده و مبتنی بر انواع شاخه‌های دیپلماسی پویا استوار است، به جمهوری اسلامی ایران این امکان را می‌دهد تا با استفاده از ابزارهای دیپلماتیک، منافع ملی کشور را در عرصه‌های گوناگون، به ویژه تأمین امنیت ملی و مقابله با تهدیدات تأمین کند و به منصفه ظهور برساند.

در حادثه ترور «اسماعیل هنیه» رئیس دفتر سیاسی حماس در تهران به دست رژیم جنایتکار صهیونیستی، جمهوری اسلامی ایران سلسله اقداماتی را در سطح جامعه بین‌المللی و منطقه‌ای برای تبیین شرایط و نوع پاسخ ایران به این جنایت صورت داد. این ترور به دستور رژیم آباتاید صهیونیستی در تهران انجام گرفته که تمامیت ارضی و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران را نقض و دچار خدشه کرده است. از طرفی رژیم آباتاید صهیونیستی زمانی این جنایت را مرتکب شد که رئیس دفتر سیاسی حماس به عنوان یکی از میهمانان رسمی به همراه گذرنامه سیاسی در کنار تعداد قابل توجهی از مقامات و سران کشورهای جهان برای شرکت در مراسم تحلیف ریاست جمهوری دولت چهاردهم در تهران حضور داشتند و این موضوع برای ایران بسیار سخت بود که میهمان رسمی دولت در پایتخت ترور شود و به شهادت برسد.

آنچه بسیار بازتاب داشت، واکنش جناب آقای «دکتر پزشکیان» رئیس جمهور اسلامی ایران نسبت به جنایت ترور شهید هنیه به دست رژیم صهیونیستی بود. ایشان مواضع روشن و شفافیت اتخاذ کردند و همچون رهبر معظم انقلاب در همان ساعات اولیه که خبر به شهادت رسیدن رئیس دفتر سیاسی حماس منتشر شد، با ارسال پیامی در صفحه توئیتر خود عنوان داشتند: «جمهوری اسلامی ایران از تمامیت ارضی و عزت و حیثیت و افتخار و شرف خود دفاع و اشغالگران تروریست را از اقدام بز دلانه خود پشیمان خواهد کرد.» از آنجایی که راهبرد کشورمان در مواجهه با تهدیدات رژیم صهیونیستی پس از حمله به بخش کنسولی سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق که موجب به شهادت رسیدن تعدادی از مستشاران نظامی کشورمان شد، پاسخ قاطع و اقدامات پشیمان‌کننده است؛ پیشبرد دیپلماسی پویا در مواجهه با چالش و تهدیدات به وجود آمده در ابتدای دولت چهاردهم از اهمیت بسیاری برخوردار می‌شود و دنیا نظاره‌گر آن است. همواره دیپلماسی برای حل و فصل اختلافات و پیشبرد منافع ملی از طریق گفت‌وگو و مذاکره تعریف می‌شود که نقش مهمی در حفظ ثبات و امنیت ملی کشورها دارد و اما در مواقعی که کشور با اقدامات تروریستی مواجه می‌شود، دیپلماسی می‌تواند برای جلب حمایت بین‌المللی، محکوم کردن اقدامات خشونت‌آمیز و همچنین مشروعیت بخشیدن به پاسخ جمهوری اسلامی ایران در مقابله و پاسخ به ترور صورت گرفته در تهران عمل کند. در چنین وضعیتی، دیپلماسی باید به‌گونه‌ای باشد که ضمن حفظ حاکمیت و امنیت ملی، فضای مناسبی را برای اقدام و واکنش جمهوری اسلامی ایران در سطح منطقه و جامعه بین‌المللی به‌وجود آورد.

ژست دروغ برای فرار از مجازات!

صبح صادق روند تحولات منطقه‌ای پس از سیاست فعال تروریسم و تلاش صهیونیست‌ها برای خروج از بحران را واکاوی می‌کند

است. به همین دلیل آمریکا در تلاش عجولانه و برای نشان دادن یک ژست مخالف گسترش جنگ، طرح فریب شروع مذاکرات آتش‌بس در غزه را دنبال کرده و اهداف مختلفی را دنبال می‌کند. ابتدا اینکه رویکرد خود را مخالف جنگ نشان دهد و از هزینه‌های خود بکاهد، چرا که هرگونه ماجراجویی غریبی، می‌تواند ده‌ها هزار نظامی مستقر در منطقه را در تابوت قرار داده و مراکز نفتی و اقتصادی مشارکت‌کنندگان در حمایت از رژیم مجرم و شرور صهیونیستی به سرعت به مرز نابودی برساند که تصویر و محاسبه آن برای آمریکا و غرب، غیرقابل تحمل خواهد بود.

ثانیاً اینکه اینگونه القا کند که ایران و جبهه مقاومت وارد معامله با آمریکا شده‌اند و توقف مجازات صهیونیست‌ها را در قبال شروع مذاکرات توقف جنگ در غزه پذیرفته‌اند! و اگر جبهه مقاومت با آن مخالفت کند، مقصرسازی را آسان کند.

ثالثاً به تائید تائیدها این فرصت را بدهد که بدون مجازات در قبال شرارت تروریستی جدید در تهران، ضاحیه و حدیده، منطق خود را در مذاکرات حاکم و نتیجه پیروزی را با استراتژی جدید خود کسب کند. به همین دلیل جمهوری اسلامی و جبهه مقاومت نه تنها با هر تلاشی برای توقف جنگ تروریستی و نسل‌کشی در غزه موافق هستند و از منطق مقاومت و مطالبات آنها در مذاکرات حمایت می‌کنند؛ ولی مجازات مجرم و شرور و تروریسم دولتی صهیونیستی‌ها را مطابق تمامی مواثیق و قوانین بین‌المللی و اخلاقی و اسلامی ضروری دانسته و جدایی از هر روند هر تلاشی برای توقف جنگ در غزه می‌دانند. مضافاً اینکه موضع رسمی تائیدها که هم‌زمان با طرح فریبکارانه مذاکراتی آمریکا بیان شده، تأکید بر استمرار جنگ داشته تا اهداف خیالی تائیدها محقق شود و شکست غزه را جبران کند.

اگر در عملیات وعده صادق تنها یک تشبیه مطرح و با عدم تکیه بر غافلگیری، قدرت‌نمایی ایران به نمایش گذاشته شد، در مجازات و خونخواهی اخیر و در قبال نقض حاکمیت و امنیت ملی ایران و گسترش تروریسم دولتی صهیونیست‌ها در بیروت و لبنان و استراتژی جدید و مشترک صهیونیست‌ها و آمریکا، رویکرد و واکنش متفاوتی باید نشان داده شود و غافلگیری یکی از اصول مهم آن خواهد بود. جنگ جاری حمایت جبهه مقاومت از غزه، می‌تواند با یک تلاش واقعی و نه فریبکارانه آمریکایی، به توقف نسل‌کشی و جنایت در غزه پایان دهد، ولی مجازات شرور و مجرم و تروریسم وحشی صهیونیستی و غربی باید به تحکیم یک معادله جدید قدرت منتهی شود، چرا که هرگونه سستی و فقدان واکنش و نادیده گرفتن استراتژی دشمن، به تکرار گسترش بی‌ثباتی و جنگ و ناامنی در منطقه و علیه ایران و جبهه مقاومت منتهی خواهد شد و لذا مجازات تروریست‌ها و صهیونیست‌های شرور، با هدف آرامش و ثبات و احترام به قوانین بین‌المللی و توقف جنگ، امری حیاتی و الزامی و حتمی خواهد بود.

نمی‌تواند رژیم صهیونیستی را در امان نگه دارد و صهیونیست‌ها و استراتژی جدید آنها، با خسارت و شکست مواجه خواهند بود. آنچه برای آمریکا و صهیونیست‌ها مطلوب است، اینکه پاسخ جبهه مقاومت قابل تحمل باشد و بر استراتژی آنها اثر نگذارد یا اینکه به گسترش جنگ در منطقه منتهی نشود. اعلان صریح سیدحسن و مقاومت منطقه‌ای و ایران بر حتمی و اثرگذار بودن مجازات صهیونیست‌ها به هر قیمت، بر محاسبات آنها اثر گذاشته و از تاب‌آوری آنها عبور کرده است.

اگر چه ترور در تهران و ضاحیه جنوبی یک امتیاز و موفقیت تاکتیکی برای صهیونیست‌ها و آمریکاست که از طریق عملیات اطلاعاتی و با تکیه بر تکنولوژی‌های پیشرفته استخباراتی به‌دست آمده و شایسته است که در ایران و جبهه مقاومت قدرت عملیات اطلاعاتی جبهه مقاومت نیز به‌رغم عدم توازن در تکنولوژی‌های استخباراتی روزآمد، به مصادف بیاید؛ ولی اکنون دشمن به دنبال تعریف قواعد جدید نظامی و امنیتی در کل منطقه است تا موقعیت و منافع خود را حفظ کند و لذا واکنش برنامهریزی‌شده و تضمین‌شده و مؤثر و بازدارنده، در اولویت و دستور کار جبهه مقاومت قرار گرفته است.

از سوی دیگر پارامترهای بین‌المللی دیگری نیز با تحولات غرب آسیا گره خورده است و روسیه و چین شاهد جنگ نیابتی آشکار آمریکایی و غربی علیه خود هستند که با اموال و سلاح غربی در حال استمرار است تا معادلات قدرت و نظام حاکم بر جهان را حفظ کرده و رقبای بین‌المللی را به حاشیه برانند. لذا به روشنی در رویکرد این قدرت‌ها و دیگر کشورهای جهان که از سیاست‌ها و راهبرد آمریکا و غرب و رژیم صهیونیستی آسیب می‌بینند، دیده می‌شود که انگیزه فعالی دارند تا همین راهبرد نیابتی را علیه آنان به کار گیرند و تحولات غرب آسیا، یکی از این عرصه‌هاست. به همین دلیل محاسبات آمریکا و رژیم صهیونیستی در برآورد از احتمال گسترش جنگ، فراتر از محاسبات یک جنگ منطقه‌ای است و خسارت و شکست در آن را نمی‌توانند نادیده بگیرند.

جبهه مقاومت نیز در حلال آمادگی برای یک آرایش و برنامه و تجهیز همه‌جانبه با نگاه به تمامی سناریوهای احتمالی است و واکنش خود را بسیار فراتر از عملیات تنبیهی وعده صادق دانسته و برای آن آماده می‌شود. اگر چه همین ده روز گذشته نیز همان‌گونه که سیدحسن نصرالله تأکید کرده است، بخشی از رویکرد مجازات مجرمین و اشرار صهیونیست و غرب است و به‌خوبی به فرسایش آنان در ابعاد مختلف دست یافته و وحشت و هراس و هزینه‌های فراتر از انتظار را تحمیل کرده است؛ ولی اجرای رزمایش نظامی در غرب ایران برای تمرین طرح‌ها و تسلیحات جدید با تجهیز موشک‌های کروز غیرقابل رهگیری در نیروی دریایی نیروهای مسلح و ارتقای سطح پدافندی و تکیه بر نسل‌های جدید موشکی و پهپادی، به موازات مانور مجازی و خاموش حزب‌الله با تکیه بر تسلیحات مدرن و جدید در لبنان و آمادگی انصارالله در حوزه رژیم صهیونیستی و دریای سرخ، سایه هولناک و واقعی و جدی را برای جبهه اشرار و مجرمان ملموس کرده

حاکمان غربی مزدور منطقه نیز داده شده بود، تنها راه پیروزی‌سازی و ارائه یک «تصویر» پیروزی برای نتانیاهو و غرب ارزیابی می‌شود تا نقض حاکمیت و امنیت ملی و تمامی قواعد و قوانین بین‌المللی و منشور ملل را به اجرا گذاشته و آن را یک اقدام طبیعی و در دسترس نشان دهند. این راهبرد قصد دارد نشان دهد، شکست صهیونیست‌ها و غرب را در غزه و منطقه، با ناام و ناتوان نشان‌دادن جبهه مقاومت و به‌ویژه ایران جبران کرده و بازدارندگی را متکی به عبور از تمامی خطوط سرخ میسر می‌کنند. با اینکه آمریکا در دریای سرخ و در قبال مجبورسازی حزب‌الله به توقف حمایت از غزه و فشار عاجزکننده علیه صهیونیست‌ها، کاملاً ناتوان بوده و صهیونیست‌ها در غزه و در قبال حزب‌الله، تجربه می‌کند و جغرافیایی از سرزمین اشغالی را خارج از کنترل خود می‌داند و آمریکا در عراق، در تنگنای پذیرش اخراج قطعی قرار گرفته و معادلات منطقه بدون آمریکا و رژیم صهیونیستی، به عنوان یک شاخص ژئوپلیتیک خودنمایی می‌کند؛ ولی خوی استکباری و استعماری و وحشی صهیونیستی، نمی‌تواند این تحقیر و ذلت را تحمل کند و لذا برای مصون ماندن از واکنش مشرور ایران و جبهه مقاومت، تمامی توان خود را جمع کرده و به میدان آمده است.

آمریکا، انگلیس، فرانسه، ایتالیا و آلمان و ناتو و سنتکام و بضاعت رسانه‌ای حکام مزدور غرب صف‌آرایی کرده‌اند تا اراده مجازات علیه مجرمان و تروریست‌های صهیونیست را ناکام گذاشته و تحمیل اراده‌تر را محقق کنند. با همه خط‌نشان‌ها و آمادگی و تجمع توانمندی‌ها که با مدیریت کامل آمریکایی دنبال می‌شود، شکنندگی اوضاع درونی صهیونیست‌ها چنان وحشی در جامعه صهیونیستی و حتی ارکان نظامی و امنیت آنها حاکم کرده که اصرار برای مجازات باند مجرم صهیونیستی را برای خود مهلک می‌دانند.

آمریکا نیز نمی‌تواند ریسک یک جنگ گسترش یافته را تحمل کرده و خسارت و تلفات آن را در منطقه نادیده بگیرد.

بر همین اساس و پس از بررسی و گمانه‌زنی از نوع، شدت و آهنگ مراحل، انفرادی یا ترکیبی بودن عملیات انتقامی و خونخواهی جبهه مقاومت و اجرای وسیع شایعه‌پراکنی و عملیات روانی، به تلاش برای منصرف‌کردن ایران و مقاومت منطقه روی آورده و پیام‌هایی فرستاده است و حتی این‌گونه ترویج کرده است که با ایران معامله کرده‌اند تا با آغاز مذاکرات آتش‌بس و صدور بیانیه اخیر آمریکا، قطر و مصر، ایران و حزب‌الله و مقاومت، از مجازات صهیونیست‌ها منصرف شده‌اند

آمریکا و سپس در درون رژیم صهیونیستی تأکید می‌کنند که صهیونیست‌ها بدون حمایت غرب، نتوان مقابل به واکنش جبهه مقاومت را ندارند. این در حالی است که با تهدید سیدحسن نصرالله در نابودی بیش از ۱۳۰ میلیارد دلاری اقتصاد شمال فلسطین اشغالی در یکی از عناوین اهداف عملیاتی خود، آمریکا نیز اعتراف می‌کند با همه آمادگی‌های نظامی و تجمع امکانات،

هادی محمدی

تحلیلگر ارشد بین‌الملل

مراحل مختلف عملیاتی رژیم صهیونیستی در غزه و در مناطق گوناگون آن و به‌ویژه با اهداف دست‌نیافتنی نتانیاهو، برای نابودی حماس و مقاومت، آزادی‌اسرای صهیونیست و تضمین امنیتی از اینکه تهدیدی متوجه این رژیم نباشد و حکومت حماس نیز حذف شود، تقریباً دو ماه قبل به شکست انجامید و نغمه‌های اعتراضی در داخل رژیم افزایش یافت. نتانیاهو متهم بود که نه تنها در ۷ اکتبر شکست خورده است، بلکه به‌دلیل فقدان یک استراتژی واقعی، جنگ را نیز به شکست رسانده است. لذا از دو ماه قبل (تقریباً) و پس از حمله انصارالله و دولت یمن به تل‌آویو، که همه ارکان رژیم و جامعه صهیونیستی را شوکه کرد، راهبرد جدید رژیم صهیونیستی با عنوان «نرالیشن جدید» که به معنای عادی‌سازی همه نوع جنایت و عبور از تمامی خط‌مرزها و با تکیه بر رویکرد هجومی و تروریستی علیه جبهه مقاومت بود، آغاز شد.

نتانیاهو در سفر به واشنگتن و سخنرانی در کنگره و دیدار با بایدن و ترامپ و کاملاً هریس و مقامات دیگر، حمایت آنها در این استراتژی را جلب کرد. نمایش مضحک در کنگره که ده‌ها بار ایستاده نتانیاهو را تشویق کردند، این‌گونه تفسیر می‌شود که اعضای کنگره با اموال لابی صهیونیستی به کنگره راه می‌یابند و آنها دین خود را با تصویب بودجه و تسلیحات حمایتی از صهیونیست‌ها ادا می‌کنند.

با اینکه بایدن و هریس و حتی ترامپ، استمرار جنگ پر شدت و گسترش یافته را برای منافع خود خطرناک می‌دانستند، ولی با این منطق که اگر رژیم صهیونیستی در پایان جنگ در غزه شکست خورده خارج شود، پروژه‌های منطقه‌ای و منافع نامشروع آمریکا و غرب نیز از بین خواهد رفت، با راهبرد فرار به جلوی نتانیاهو به‌شرطی که به گسترش جنگ منتهی نشود و منافع آمریکا به خطر نیفتد، موافقت کردند.

ترور شهید اسماعیل هنیه در تهران و ترور شهید سیدفؤاد شکر در ضاحیه جنوبی و حمله به مقرهای حزب‌الله عراق به دست آمریکایی‌ها، که قبل از آن نیز حمله مستقیم رژیم صهیونیستی به بندر حدیده را شاهد بودیم، در یک مفهوم واحد راهبردی ارزیابی می‌شوند.

در این راهبرد، صهیونیست‌ها باید این‌گونه خود را تصویر می‌کردند که با دست بلند خود، در تمامی عرصه‌های منطقه‌ای قادرند اراده خود را تحمیل کنند و قواعد جنگ و بازدارندگی ناشی از عملیات وعده صادق و آنچه را که در غزه از دست داده بودند، با این برتری جبران کرده و روند مذاکرات آتش‌بس در غزه را با فرمول مطلوب صهیونیست‌ها و نتانیاهو تنظیم خواهند کرد. عملیات تروریستی در تهران و ضاحیه با حمله به حدیده، بدون حمایت و همکاری و مشارکت آمریکا و غرب در ابعاد استخباراتی و عملیاتی غیر ممکن بود و این استراتژی جدید صهیونیسم - آمریکایی و غربی که نقش فعال‌تری به

رضا صامی

دکتری امنیت ملی

پس از انتخاب «اکاملا هریس» به عنوان کاندیدای اصلی حزب دموکرات، وی «تیم والز» ۶۰ ساله را که فرماندار ایالت مینسوتا است، به عنوان معاون خود معرفی کرد. این در حالی است که بیشتر کارشناسان تصور می‌کردند «جاش شاپیرو» فرماندار ۵۱ ساله ایالت پنسیلوانیا را برای معاون خود معرفی کند، ولی به علت مقاله‌ای که چند سال قبل در یک نشریه چاپ کرده بود و در آن به فلسطینیان حمله و خود را سرباز اسرائیل معرفی کرده بود، شانس معاونت ریاست جمهوری را از دست داد. تیم والز سابقه عضویت در گارد ملی را دارد و مدتی هم معلم دبیرستان بوده است. وی سخنران توانمندی است و بین کارگران وروستاییان از محبوبیت بالایی برخوردار است. انتخاب نکردن شاپیرو از سوی کاملاً هریس نشان می‌دهد، وی بر روی آرای مسلمانان و اعراب حساب کرده است؛ به همین دلیل به نظر می‌رسد

جنگ‌ها پیروز انتخابات را مشخص می‌کنند؟

دموکرات‌ها نیست و می‌تواند در هفته‌های آینده موقعیت کاملاً هریس را در صحنه انتخابات تضعیف کند، ولی بسا وجود همه این موارد وضعیت کاملاً هریس در هفته گذشته بهبود یافت و در ایالت‌های نوسانی در پنج ایالت اختلاف خود را با ترامپ به دو تا سه درصد کاهش داد و در یک ایالت هم دو درصد از او جلو افتاد. البته این اختلاف درصدها با توجه به اینکه انتخابات در آمریکا که به‌صورت غیرمستقیم است، نمی‌تواند قابل قبول باشد و به نظر می‌رسد برای اینکه یک نفر به‌صورت قاطعانه پیروز انتخابات باشد، باید ۶ تا ۷ درصد از حریفش پیش باشد. به عبارتی، این اختلاف دو تا سه درصدی می‌تواند به نتایج انتخابات ۲۰۱۶ و ۲۰۰۰ منجر شود که کلینتون و ال‌گور با اینکه رأی مردمی بیشتری به‌دست آورده بودند، ولی رقیب آنها آرای اکثرال بیشتری را کسب کرد. با توجه به تحولات گسترده‌ای که در سیاست خارجی آمریکا و در صحنه بین‌الملل طی روزهای آینده ممکن است رخ دهد، باید صبر کرد و دید این تغییرات چه تأثیری بر آرای کاملاً هریس و ترامپ در کمتر از سه ماه مانده تا انتخابات آمریکا خواهد گذاشت.

تحریم کند که این موضوع سبب می‌شود قیمت نفت در بازارهای جهانی افزایش یابد و به‌دنبال آن قیمت سوخت و مواد غذایی هم در آمریکا افزایش یافته و این نارضایتی رأی‌دهندگان را به دنبال خواهد داشت. مسئله دیگر این است که این تحریم موجب افزایش روند مهاجرت از ونزوئلا به کشورهای دیگر می‌شود که بخشی از این مهاجران به سوی مرزهای آمریکا سرازیر می‌شوند و مشکلات آمریکا در بحث مهاجران را تشدید می‌کنند. مهاجرت در حال حاضر یکی از محورهای اصلی رقابت در بین حزب جمهوری‌خواهان و دموکرات‌هاست و جمهوری‌خواهان معتقدند بعضی از مصوبات دولت بایدن باعث تشدید مهاجرت به سوی آمریکا شده است و این موضوع فرصت‌های شغلی و امنیت روانی و اجتماعی جامعه آمریکا را به خطر انداخته است. همه این عوامل در هفته گذشته باعث سقوط شدید ارزش سهام در وال استریت شد. همچنین طبق گزارش فدرال رزرو آمریکا نرخ تورم کماکان در حدود سه درصد است که این دو موضوع نگرانی‌ها را مبنی بر اینکه آمریکا ممکن است وارد مرحله رکود شود، تشدید کرده است. اینها خبرهای خوبی برای

آزیرهای خطر به صدا درآمدند

یادداشتی درباره نگاه صهیونیست‌ها به یحیی سنوار

حسن نوروزی

خبرنگار

وقتی بیانیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مبنی بر شهادت «اسماعیل هنیه» رسانه‌ای شد، برخی کارشناسان گفتند، این ترور به نفع رژیم صهیونیستی نخواهد بود؛ چون، اولاً هزینه سنگینی بر این رژیم در همه حوزه‌ها تحمیل می‌کند، ثانیاً جبهه مقاومت، با انتخاب «یحیی سنوار» بعد از شهادت اسماعیل هنیه، به عنوان رئیس دفتر سیاسی حماس آن خلأ را که صهیونیست‌ها با این ترور ایجاد کرده‌اند، پر خواهد کرد. سنوار برای صهیونیست‌ها ترسناک است، به همین دلیل است که رئیس ستاد کل ارتش صهیونیستی گفته است مصمم هستند سنوار را پیدا و حذف کنند تا حماس مجبور شود فرد دیگری را جایگزین او کند. طبق گزارش‌های رسمی، این رژیم میلیارد‌ها دلار برای مقابله با حملات ایران و حزب‌الله هزینه کرده است. درباره پاسخ ایران و اتفاقاتی که پس از این عملیات رخ خواهد داد، باید منتظر پاسخ غیورمردانه جمهوری اسلامی ایران باشیم و پس از آن درباره آن صحبت کنیم، اما در زمینه چرایی انتخاب یحیی سنوار و ویژگی‌های شخصیتی او باید به برخی نکات اشاره کرد.

کابوس صهیونیست‌ها

اعلام خبر انتخاب یحیی سنوار کافی بود تا سلیلی از تحلیل‌ها و خبرها و گزارش‌های قدیمی و جدید مرتبط با این فرمانده بزرگ مقاومت به راه بیفتد. همه این خبرها و تحلیل‌ها و گزارش‌ها، در یک چیز- به شکل مستقیم یا غیرمستقیم- مشترک هستند: «یحیی سنوار کابوس بزرگ صهیونیست‌هاست.» و بگناه صهیونیستی «والا» پس از اعلام یحیی سنوار به عنوان رئیس دفتر سیاسی حماس نوشت: «پس از اعلام خبر انتصاب یحیی سنوار، آزرهای خطر در عسقلان و سدیروت به صدا درآمد.» به احتمال زیاد، این جمله تعبیری است از وحشتی که با این انتخاب به جان صهیونیست‌ها افتاده است. «نیویورک تایمز» نیز نوشت انتخاب یحیی سنوار به عنوان جانشین اسماعیل هنیه، اشاره به این دارد که رهبران حماس با گذشت ۱۰ ماه از آغاز جنگ، همچنان حامی عملیات ۱۷ اکتبر (طوفان الاقصی) هستند.

♦ **یا پیروز می‌شویم یا کربلایی دیگر رخ می‌دهد** برای مبارزه نیاز است که کربلا را خوانده باشیم؛ این راه کربلاست که می‌تواند جبهه حق و باطل را ترسیم کند. یحیی سنوار با اشاره به این موضوع در یکی از سخنرانی‌های خود می‌گوید: «صلح و مذاکره‌ای در کار نیست، یا پیروز می‌شویم یا کربلایی دیگر رخ می‌دهد.» بر اساس این گزارش، سنوار در یکی از گفت‌وگوهای خود به یک روزنامه‌نگار ایتالیایی نیز می‌گوید: «زندان انسان را می‌سازد و وقت کافی

برای تفکر درخصوص اعتقاداتش به او می‌دهد.» بخش دیگری از رسانه‌ها زندگی او را مرور کرده و نوشتند: «سنوار در سال ۱۹۸۹ (سال ۱۳۶۷) و هنگامی که تنها ۲۷ سال داشت، بازداشت شد. او بارها اقدام به فرار از زندان‌های رژیم صهیونیستی کرده و بارها با رهبران حماس در خارج از زندان ارتباط گرفت و نحوه وارد کردن تلفن همراه به داخل زندان را بلد بود. او می‌دانست چگونه از وکلا و ملاقات‌کنندگان برای انتقال پیام‌های خود به بیرون از زندان استفاده کند. بسیاری از این پیام‌ها در خصوص نحوه ربایش نظامیان صهیونیست برای مبادله آنها با زندانیان بود. او زبان عبری را به خوبی بلد بود و از طریق آموزش‌های اینترنتی تحصیلات خود را دنبال کرد. او همواره اخبار اسرائیل را دنبال می‌کرد تا به بهترین شکل از اوضاع داخلی سرزمین‌های اشغالی مطلع شود.»

اسیر خواهید شد

یحیی السنوار وقتی در زندان‌های رژیم صهیونیستی حضور داشت، به زندانبان‌های صهیونیست گفت: «وقتی آزاد شدم یک روزی از شماها اسیر می‌گیرم تا همه اسرای فلسطینی را آزاد کنید!» خبرنگار صهیونیست که در محل حضور داشت به این حرف خندید، اما سال‌ها بعد صهیونیست‌ها دیدند که او هر چه گفت به آن عمل کرد. رئیس سابق زندان‌های رژیم صهیونیستی نیز در گفت‌وگو با شبکه ۱۲ این رژیم از دوران اسارت یحیی سنوار در زندان‌های رژیم صهیونیستی و ویژگی‌های شخصیتی او این‌طور گفت: «کاملاً روشن بود که او از نوع رهبران

آرام و دارای سخنان تعیین‌کننده است... در یکی از عملیات‌های بازرسی نگهبان نیز این کتاب نزد سنوار پیدا شد. او دو کتاب از رئیس پیشین شاباک (سازمان اطلاعات داخلی رژیم صهیونیستی) ترجمه کرده بود. صفحات آن بین ۵۰۰ تا ۶۰۰ صفحه بود و [سنوار] می‌خواست برای اسیران امنیتی آن را ترجمه کند... او راهبردهای فرماندهان شاباک را می‌خواند. یک کتاب از یعقوب پری با عنوان «کسی که برای کشتن تو می‌آید» و کتاب «شاباک میان چنددستگی» از «کرمی گیلون» را ترجمه کرده است.»

سنوار ما را خوب می‌شناسد

«میخاکوبی» افسر ارشد شاباک نیز این‌طور «سنوار» را توصیف کرد: «سنوار، فردی زیرک است که هر کاری برای آسیب‌رساندن به اسرائیل انجام می‌دهد.» «ژنرال بی‌تی‌لاها» رئیس سابق اطلاعات زندان‌های این رژیم نیز با این جمله سنوار را معرفی می‌کند: «سنوار ما را خوب می‌شناسد، نقاط ضعف ما را می‌شناسد و روانشناسی جامعه اسرائیل را مطالعه کرده است...»

شکارچی جاسوس‌ها

یحیی السنوار ملقب به «ابوایرهم» در اردوگاه خان‌یونس متولد شد و همانند دیگر کودکان فلسطینی کودکی سختی را پشت‌سر گذاشته بود. وی از زمان دانشجویی در دانشگاه علوم اسلامی غزه در رشته زبان عربی وارد تشکیلات اسلام‌گرایان شد و بعد از تأسیس حماس در ۱۹۸۷ به این جنبش سیاسی و عقیدتی پیوست. وی در عنوان عضویت

آزادی قدس را محقق می‌کنیم

پیام سرلشکر حسین سلامی به یحیی سنوار: انتخاب (شما به عنوان رئیس دفتر سیاسی حماس) نشان داد اگر مردی پس از سال‌ها مجاهدت مخلصانه، ندای ارجعی رب‌الاریاب را عاشقانه و مشتاقانه لبیک گوید، پرچم پر افتخار مجاهدات او بر زمین نمی‌افتد و مجاهد مخلص و بصیر دیگری راه او را قوی‌تر ادامه می‌دهد. جناب‌عالی که از درس‌آموختگان مکتب مجاهدان و عصاره شهیدان عظیم‌الشان بزرگ هستید، به حول و قوه الهی با پشتیبانی ملت بزرگ فلسطین و همراهی امت اسلام، تداوم‌بخش راه شهیدان و مجاهدان و تحقق‌بخش وعده آزادی کامل فلسطین عزیز با مرکزیت قدس شریف خواهید بود. اینجانب و سایر برادران جهادی شما در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به تأسی از قرآن کریم و پیامبر عظیم‌الشان صلوات الله علیه و آله و رهنمودهای حضرت امام خمینی قدس سره الشریف و تحت رهبری حضرت امام خامنه‌ای دامت‌برکاته، مثل همیشه از هیچ کمک‌ی به شما و سایر مجاهدان مقاوم دریغ نخواهیم کرد و آن را به‌عنوان فریضه‌ای پر افتخار نصب‌العین خواهیم داشت.

معجزات سخت حتمی است

پیام سردار قاتی به یحیی سنوار: عروج شهید اسلام سردار اسماعیل هنیه را تسلیت عرض می‌کنم. شهید هنیه واقعا از رهبران دل‌ور مقاومت اسلامی بود که در جهان اسلام و وحدت ایجاد کرد. همان‌طور که رهبر معظم انقلاب فرمودند وظیفه خود می‌دانیم که انتقام خون ایشان را برای این حادثه تلخ در جمهوری اسلامی بگیریم. تردیدی نیست که خون این شهید بزرگوار بر معجزات سخت رژیم صهیونیستی به‌دست جمهوری اسلامی تأثیر خواهد گذاشت. جهاد قهرمانانه برادران شما در مقاومت اسلامی، تأثیر معجزات را بیش از گذشته خواهد کرد و به محوشدن هر چه سریع‌تر این پدیده نحس منجر خواهد شد. انتخاب جناب‌عالی را به عنوان شخصیتی با سابقه و پرافتخار در بعد رهبری و جهادی، به همه قهرمانان حماس، غزه و ملت فلسطین تبریک می‌گویم. حماس با انتخاب یک رهبر بامنتطق دیگر ثابت کرد که پرچم پرافتخار حماس را به‌دست کسی می‌دهد که بیشترین نفوذ را در میدان دارد و مجاهد فی سبیل الله است.

در حماس با راهنمایی شهید شیخ «احمد یاسین» و با همکاری همکلاسی‌هایش در دانشگاه گروهی با عنوان «مجد» را تشکیل داد که وظیفه‌اش مقابله با عناصر وابسته به رژیم بود. این گروه موفق شد تعدادی از جاسوس‌های رژیم صهیونیستی را که در ترور چهره‌های تأثیرگذار حماس نقش داشتند، شناسایی و آنها را حذف کند. همین اقدام باعث شد به السنوار لقب «صیاد الجواسیس» را بدهند. صهیونیست‌ها در چارچوب اتخاذ سیاست مشت آهنین علیه اعضای حماس در سال‌های ابتدایی شکل‌گیری این جنبش، السنوار را دستگیر و با حکم چهار بار حبس ابد وی را راهی زندان کردند؛ اما ۲۳ سال بعد (در سال ۲۰۱۱) مجبور شدند او را آزاد کنند. میراث ماندگار و ابدی السنوار برای حماس سازمان‌مجد بود که وظیفه‌اش در ابتدا ضداطلاعاتی بود، ولی به‌مرور کل بخش امنیت داخلی حماس در غزه به این مجموعه واگذار شد و اکنون نیز این مجموعه در حماس وجود دارد.

اهمیت این مجموعه به حدی است که هنوز هم این سازمان مانع طرح‌های آمریکا و رژیم صهیونیستی در غزه برای مستقر کردن عناصر وابسته است و بسیاری از دشمنان حماس از ترس تشکیلات مجد، جرئت نزدیکی به آمریکا و رژیم را ندارند؛ چرا که مجدی‌ها در امور اطلاعاتی و امنیتی با احادی از افراد خانن، مزدور و جاسوس در نوار غزه تعارف ندارند.

امانت‌دار جهاد و مبارزه در میدان نبرد

«اسامه حمدان» از رهبران جنبش مقاومت اسلامی حماس نیز تأکید می‌کند، انتخاب یحیی سنوار به عنوان رئیس جدید دفتر سیاسی این جنبش با اجماع آرا بیان‌کننده این است که حماس از ماهیت مرحله کنونی آگاه است. خبرگزاری «سما» فلسطین در این باره نوشت: «اسامه حمدان گفت که مذاکرات توسط رهبری حماس مدیریت می‌شود و السنوار همیشه در این مذاکرات حضور داشته و از مذاکرات دور نبوده است... فعلاً زود است در مورد اینکه مذاکرات به کجا خواهد کشید، صحبت کرد... پیام حماس این است که کسی را به عنوان رهبر انتخاب کرده که بیش از ۳۰۰ روز است امانت‌دار جهاد و مبارزه در میدان نبرد در غزه است... تیمی که مذاکرات را در حضور شهید هنیه پیگیری می‌کرد، اکنون در حضور السنوار آن را پیگیری می‌کند... پس از انتخاب السنوار به عنوان رئیس دفتر سیاسی، برخی اقدامات و تدابیر صورت خواهد گرفت...» گفتنی است، سنوار را بنیانگذار «مجد» (شبکه ضد جاسوسی حماس) می‌دانند. او در سال ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸ شمسی) از سوی دادگاهی در سرزمین‌های اشغالی به چهار باره زندان ابد به علاوه ۲۵ سال زندان محکوم شد، اما در نهایت پس از ۲۲ سال زندان در سال ۲۰۱۱ در معامله و مبادله زندانیان با اسرائیل آزاد شد. قطعاً اگر صهیونیست‌ها می‌دانستند سنوار همان کسی است که این رژیم را نابود خواهد کرد، هرگز او را آزاد نمی‌کردند!

دیدگاه

شماره ۱۱۵۲ | دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳

صداق

روزنه

چرا فرهنگ؟

فاطمه سیروس

فعال فرهنگی

موقع تورق کتاب «دغدغه‌های فرهنگی» به این جمله معروف از امام خامنه‌ای (حفظه‌الله تعالی) رسیدم: «در عرصه فرهنگ، بنده به معنای واقعی کلمه، احساس نگرانی می‌کنم و حقیقتاً دغدغه دارم. این دغدغه از آن دغدغه‌هایی است که آدمی به خاطر آن، گاهی ممکن است نصف شب هم از خواب بیدار شود و به درگاه پروردگار تضرع کند.» ایشان در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز تأکید می‌فرمایند: «همه چیز مرتب بر فرهنگ است. فرهنگ حاشیه و ذیل اقتصاد نیست، حاشیه و ذیل سیاست نیست، اقتصاد و سیاست حاشیه و ذیل بر فرهنگند.»

فرهنگ؛ چیستی و چرایی؟

رهبر معظم انقلاب تعریف‌های زیادی از مسئله فرهنگ داشتند. برای نمونه، در یکی از جلسات ساده‌ترین و پر مغزترین تعریف فرهنگ را بیسان می‌فرمایند: «فرهنگ، به معنای هوایی است که ما تنفس می‌کنیم؛ شما ناچار هوای تنفس می‌کنید، چه بخواهید، چه نخواهید؛ اگر این هوا تمیز باشد، آثاری دارد در بدن شما؛ اگر این هوا کثیف باشد، آثار دیگری دارد.»

جالب اینجاست که امام خمینی (ره) هم برای موضوع فرهنگ اهمیت بسیاری قائل بودند؛ به گونه‌ای که ایشان نخستین برنامه پس از استقرار جمهوری اسلامی را اصلاح نقش‌های فرهنگی اعلام کردند و در وصیت‌نامه‌شان بارها به موضوع فرهنگ، رسانه و تبلیغات اشاره کردند.

حضرت امام خمینی (ره) معتقد بودند، فرهنگ عنصر هویت‌بخش و بنیان و شالوده ملت‌هاست. به طور کلی، از دید ایشان همه امور بستگی تام به فرهنگ دارد و اصلاح همه حوزه‌های زندگی بشر به سامان وضعیت فرهنگی وابسته است.

در همه این ۴۶ سال پس از انقلاب اسلامی ایران، امامین انقلاب مدام درباره اهمیت فرهنگ، رسانه و تبلیغات در جلسات یا در احکام خود در انتصاب ریاست صدا و سیما، مطالبی را بیان فرمودند. با کنار هم گذاشتن این بیانات ارزشمند می‌توان اهمیت فرهنگ و رسانه را فهمید.

رسانه و تأثیر آن بر فرهنگ

در بیانات امامین انقلاب در کنار فرهنگ، بر بحث رسانه بسیار تأکید شده است. بارها رهبر معظم انقلاب از رسانه به منزله ابزار تبلیغات و گسترش فرهنگ جامعه نام بردند و بر اهمیت آنها بسیار تأکید کردند و فرمودند: «ابزارهای فرهنگی از [اقبال] سینما و هنر و رسانه‌های صوتی و تصویری و امثال اینها را بایستی شکوفا کنید؛ مطبوعات و کتاب و امثال اینها ابزارهای فرهنگی هستند، باید به معنای واقعی کلمه اینها شکوفا بشوند.»

اوایل انقلاب، کشور ما در یک جنگ همه‌جانبه داخلی و خارجی بود؛ جنگ سخت، جنگ نرم و تحریم از همه طرف کشور و ملت ما را تحت فشار قرار داده بود. در اینجا معمار حکیم انقلاب (ره) اهمیت رسانه و تبلیغات دشمن را بیشتر از جنگ سخت می‌دانند و می‌فرمایند: «امروز مخالفت همه‌جانبه ابر قدرت‌هاست با این ملت در همه مظاهر اسلامی‌اش و ما باید بیدار باشیم و توجه داشته باشیم. تبلیغات اینها برای ما ضررش بیشتر از جنگ‌هاست. ساده نباید برخورد کرد با این تبلیغات.»

همچنین رهبر فرزانه انقلاب اهمیت رسانه را در دنیای امروز از سلاح، موشک و بمب اتم بیشتر می‌دانند؛ اما چرا با این همه تأکیدات در خواص جامعه و رسانه‌ها «دغدغه فرهنگی» دیده نمی‌شود؟ با این همه تأکیدات آیا جایی برای تردید باقی می‌ماند؟

عکس و مکت

سخت جدیت/ خبرنگاری در غزه که به جای میکروفون، فرزند شهید را در دست گرفته است. این داغ با چه چیزی جز نابودی صهیونیست‌های وحشی خاموش می‌شود؟

قهرمانی با یاد ابعیدالله (ع)؛ پرچم ابعیدالله‌الحسین (ع)، هدیه وزیر ورزش و جوانان بر گردن «محمد هادی ساروی» پس از کسب اولین طلای مدال المپیک ایران در پاریس ۲۰۲۴ نشست.

پادشاه سگ‌ها؛ حمله سگ‌های پلیس انگلیس به مردی در جریان نظاره‌ها ضد مهاجرتی در روترهام انگلیس را مشاهده می‌کنید. سگ‌های پادشاه رحم ندارند!

نیروی دریایی آماده‌تر از همیشه؛ با حضور سرلشکر سلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۲۶۴۰ سامانه موشکی، پهپاد و دیگر ادوات به سازمان رزم نیروی دریایی سپاه الحاقی شد.

Made in France? کیفیت مدال‌های المپیک صدای همه ورزشکاران را درآورده است! مدال‌هایی که یک هفته نشده در حال اکسید شدن هستند.

وعده عاقبت به‌خبری؛ علی جوان اهل بصره، هفت سال متعبد شده است که با پای پیاده به زیارت اربعین امام حسین (ع) برود و مادر سالخورده خود را نیز با خود همراه کند.

نیم نگاه
مبارزه ژاپنی

شوچيرو اوراتا

رئيس سابق مؤسسه تحقيقات اقتصادي، تجارت و صنعت ژاپن

«ژاپن» یکی از پیشروترین اقتصادهای جهان، با چالش جدی کاهش جمعیت دست و پنجه نرم می‌کند. این کشور که در سال ۲۰۰۸ جمعیتی بالغ بر ۱۲۸ میلیون نفر داشت، اکنون با کاهش بیش از ۳ میلیون نفری جمعیت، به مرز ۱۲۵ میلیون نفر رسیده است. پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که این روند کاهش ادامه‌دار خواهد بود و تا سال ۲۱۰۰، جمعیت ژاپن به نصف جمعیت کنونی کاهش یافته و به ۶۳ میلیون نفر برسد. کاهش میزان تولد، عامل اصلی کاهش جمعیت ژاپن است. نرخ تولید نسل که در سال ۲۰۰۰ به ۹/۵ تولد در هر ۱۰۰۰ زن می‌رسید، در سال ۲۰۲۰ به ۶/۸ تولد کاهش یافته است. دلایل این کاهش را می‌توان در هزینه‌های بالای زندگی، به ویژه هزینه‌های پرورش فرزند، تغییر سبک زندگی به سمت فردگرایی و تأخیر در ازدواج جست‌وجو کرد. از سوی دیگر، افزایش امید به زندگی و کاهش میزان مرگ و میر، به افزایش سهم سالمندان در جمعیت منجر شده است؛ به گونه‌ای که جمعیت بالای ۶۵ سال از ۱۷ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۲۹ درصد در سال ۲۰۲۲ رسیده و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۱۰۰ به ۴۱/۲ درصد افزایش یابد. کاهش جمعیت و پیر شدن آن، چالش‌های جدی را برای ژاپن به همراه دارد. کاهش نیروی کار، کاهش تقاضا برای کالاها و خدمات، افزایش هزینه‌های تأمین اجتماعی و مراقبت‌های بهداشتی از سالمندان، از جمله مهم‌ترین این چالش‌ها هستند. همچنین، کاهش جمعیت روستایی و افزایش تمرکز جمعیت در مناطق شهری، به تخریب جوامع روستایی و کاهش تولید مواد غذایی منجر شده است. دولت ژاپن برای مقابله با این چالش، اقدامات گوناگونی، از جمله ارائه تسهیلات مالی برای فرزندآوری، افزایش مرخصی زایمان و افزایش حمایت از مراقبت از کودکان را انجام داده است. با این حال، تاکنون این اقدامات نتایج مطلوبی در افزایش نرخ تولد نداشته‌اند، از این رو برای مقابله با کاهش جمعیت، به اتخاذ سیاست‌های جامع و بلندمدتی نیاز است که برخی از این سیاست‌ها عبارتند از:

تغییر نگرش فرهنگی: تغییر نگرش جامعه نسبت به کار و خانواده و تشویق زنان به مشارکت بیشتر در بازار کار، در عین حال که از نقش مادری آنها حمایت می‌شود.

تسهیلات مالی بیشتر: افزایش کمک‌های مالی به خانواده‌ها برای پرورش فرزندان، از جمله کمک هزینه‌های مهد کودک و مدارس. **انعطاف‌پذیری در محیط کار:** ایجاد محیط‌های کاری منعطف‌تر که به کارمندان اجازه دهد تعادل بهتری بین کار و زندگی شخصی برقرار کنند.

مراقبت از سالمندان: ایجاد سیستم‌های مراقبت از سالمندان در منزل و جوامع محلی، به منظور کاهش بار مالی بر خانواده‌ها و تشویق افراد به فرزندآوری.

جذب نیروی کار خارجی: جذب نیروی کار ماهر خارجی برای جبران کمبود نیروی کار در برخی صنایع.

توسعه مناطق روستایی: ایجاد فرصت‌های شغلی و بهبود زیرساخت‌ها در مناطق روستایی برای جلوگیری از مهاجرت جمعیت به شهرها.

همان‌گونه که مشخص است کاهش جمعیت در ژاپن، زنگ خطری برای این کشور و سایر کشورهای توسعه‌یافته است. برای مقابله با این چالش، به همکاری دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی نیاز است. اجرای سیاست‌های جامع و بلندمدت، همراه با تغییر نگرش فرهنگی، می‌تواند به ژاپن کمک کند تا از این بحران عبور کند و آینده‌ای پایدار برای خود رقم بزند.

نگاهی به چرایی و ضرورت توجه به چشم‌انداز جمعیتی کشور

بهب ساعتی سالمندی

تغییرات تکنولوژیکی آماده‌کند. ارائه آموزش‌های مهارتی و تخصصی در کنار آموزش‌های نظری به افزایش قابلیت اشتغال جوانان و کاهش میزان بیکاری و افزایش تمایل به ازدواج و فرزندآوری کمک‌شایانی می‌کند.

افزون بر آنچه بیان شد جذب نیروی کار مهاجر از کشورهای دیگر نیز می‌تواند راهکاری برای جبران کاهش نرخ زاد و ولد و افزایش نیروی کار فعال باشد. این امر نیازمند سیاست‌های مهاجرتی مناسبی است که تضمین‌کننده تعادل جمعیتی و فرهنگی در کشور باشد. جذب نیروی کار مهاجر به تنوع‌بخشی به نیروی کار و افزایش توان رقابتی کشور کمک خواهد کرد. با این حال، سیاست‌های مهاجرتی با استفاده از تجربیات موفق جهانی باید به گونه‌ای طراحی شوند که از بروز مشکلات اجتماعی و فرهنگی جلوگیری شود.

با عنایت به آنچه بیان شد جوان‌سازی جمعیت و مدیریت صحیح ترکیب سنی، نه تنها از نظر اقتصادی، بلکه از نظر امنیت ملی نیز اهمیت دارد. با کاهش نرخ زاد و ولد و افزایش سالمندان، تهدیدات امنیتی از جمله کاهش توان دفاعی و افزایش فشار اقتصادی بر دولت به وجود می‌آید. بنابراین، برنامه‌ریزی راهبردی برای جوان‌سازی جمعیت باید به منزله یکی از اولویت‌های امنیت ملی مورد توجه قرار گیرد. افزون بر این، دستیابی به توسعه پایدار بدون توجه به ساختار جمعیتی امکان‌پذیر نیست و نخواهد بود؛ زیرا جوانان آموزش‌دیده نیروی محرکه اصلی برای نوآوری و پیشرفت هستند.

از سوی دیگر، ساختار جمعیتی جوان و پایدار وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشور را بهبود خواهد بخشید و به کاهش فقر و نابرابری‌های اجتماعی منجر خواهد شد. جوان‌سازی جمعیت موجب افزایش توان رقابتی کشور در عرصه بین‌المللی می‌شود و ایران را در مسیر توسعه پایدار قرار می‌دهد. همچنین، برنامه‌ریزی جمعیتی مؤثر به افزایش امنیت غذایی و انرژی کشور کمک می‌کند و مانع بروز بحران‌های احتمالی در این زمینه‌ها می‌شود.

برای جوان‌سازی جمعیت و بهره‌برداری از پنجره جمعیتی، مجموعه‌ای از راهکارهای عملی باید مورد توجه قرار گیرد. در این زمینه یکی از راهکارهای مهم، اصلاح سیاست‌های حمایتی از خانواده‌ها و افزایش تسهیلات مالی و اجتماعی برای زوج‌های جوان است. این سیاست‌ها شامل ارائه وام‌های بدون بهره برای ازدواج و خرید مسکن، کاهش هزینه‌های تحصیل و پرورش فرزندان و ایجاد امکانات رفاهی برای خانواده‌ها می‌شود. ارائه خدمات بهداشتی و درمانی با کیفیت برای مادران و کودکان نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. در کنار این اقدامات، باید به آموزش و فرهنگ‌سازی درباره اهمیت جوان‌سازی جمعیت و تأثیرات مثبت آن بر توسعه کشور توجه ویژه‌ای شود. افزایش آگاهی عمومی درباره نقش خانواده در جامعه و ایجاد تغییرات مثبت در نگرش‌ها و ارزش‌های فرهنگی موجب تشویق افراد به تشکیل خانواده و افزایش نرخ زاد و ولد می‌شود. بدون شک، رسانه‌ها و نظام آموزشی نقش مهمی در فرهنگ‌سازی و تغییر نگرش عمومی به فرزندآوری ایفا می‌کنند.

همان‌گونه که گفته شد ترکیب جمعیتی ایران در حال حاضر فرصتی بی‌نظیر برای توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور فراهم کرده است؛ اما این فرصت با چالش‌های جدی همراه است و دولت چهاردهم باید از ابتدای شروع حرکت خود برای رفع چالش‌های این حوزه و ارزیابی و اصلاح سیاست‌های ضعیف و ناکارآمد جمعیتی که تاکنون در جریان بوده است، اقدام مناسبی انجام دهد.

دولت برای تأمین خدمات اجتماعی و بهداشتی برای جمعیت سالمند منجر شود. این امر به نوبه خود فشار مالی قابل توجه و شاید کمرشکنی را بر دولت‌های آینده کشور وارد خواهد کرد و ممکن است به افزایش بدهی عمومی و کاهش سرمایه‌گذاری در بخش‌های ضروری دیگر منجر شود که نتیجه مستقیم آن تولید نارضایتی اجتماعی و در ادامه حتی خشونت سیاسی خواهد بود.

برای مقابله با چالش‌های پیش روی جمعیت و بهره‌برداری بهینه از فرصت‌های گرانبهای جمعیتی امروز کشور، برنامه‌ریزی راهبردی در سطح ملی ضروری است. یکی از اهداف اصلی این برنامه‌ریزی باید افزایش نرخ زاد و ولد از طریق هم‌امسازی آحاد ملت، به ویژه زوجین جوان با سیاست‌های جمعیتی کشور باشد. این امر صرفاً با شعار و تبلیغات ممکن نمی‌شود و باید دولت‌ها از طریق ابلاغ و اجرای سیاست‌های حمایتی قابل توجه به ویژه در عرصه‌هایی کیفیت‌بخشی معیشت و مسکن زمینه تشویق خانواده‌ها به فرزندآوری را فراهم کنند. به عبارت بهتر، دولت باید با ارائه تسهیلات و مشوق‌های گوناگون، خانواده‌ها را به داشتن فرزندان بیشتر تشویق کند و نگرانی‌های مالی و اجتماعی مربوط به پرورش کودکان را کاهش دهد. برای نمونه، ابلاغ برنامه‌های حمایتی از مادران شاغل، مانند ارائه مرخصی زایمان با حقوق و امکان دورکاری، می‌تواند انبوه مادران شاغل را به فرزندآوری تشویق و ترغیب کند.

در کنار تشویق به فرزندآوری بهبود نظام آموزشی و مهارتی کشور و کیفی‌سازی آموزش‌های ارائه شده به نسل جوان نیز باید برای استفاده بهینه از جمعیت جوان کشور مورد توجه قرار گیرد. سرمایه‌گذاری در عرصه آموزش و توسعه مهارت‌های کارآفرینانه جوانان می‌تواند به آماده‌سازی آنها برای ورود به بازار کار کمک کند و موجب بهره‌مندی بیشتر کشور از توانمندی‌های آنان شود. نظام آموزشی باید به گونه‌ای تنظیم شود که جوانان را برای مواجهه با نیازهای بازار کار و

جمعیت جوان یا به عبارتی تورم جوانی جمعیت را در طول تاریخ خود تجربه می‌کند و این فرصت بی‌نظیری است که می‌تواند به توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور منجر شود؛ البته به شرط اینکه برای این مهم برنامه‌ریزی مناسبی صورت پذیرد.

دقت کنیم که بنا بر تجربیات جهانی، اگر این جمعیت بزرگ جوانان بدون برنامه‌ریزی مناسب در حوزه تأمین کار و معیشت رها شود، می‌تواند به تولید تهدیدات و مشکلات زیادی برای کشور منجر شود که اولین آنها تولید تصاعدی نارضایتی اجتماعی است که در مواجهه با رخداد‌های انفجاری، مانند آنچه در پاییز ۱۴۰۱ با آن مواجه شدیم، می‌تواند امنیت ملی کشور را به مخاطره انداخته و هزینه‌های مادی و انسانی بسیاری را به کشور تحمیل کند.

متأسفانه، کاهش میزان زاد و ولد در سال‌های اخیر نشان‌دهنده این موضوع است که در صورت نداشتن مدیریت صحیح جمعیت کشور، در دهه‌های پیش رو، کشور با چالش‌های اساسی در حوزه تأمین جمعیت جوان و پویا روبه‌رو خواهد شد. به همین دلیل، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی برای استفاده از این فرصت و جلوگیری از بحران‌های احتمالی آینده در رابطه با کاهش جمعیت جوان، ضروری است.

در اینجا باید به این نکته اشاره کرد که یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی که ایران امروز با آن روبه‌روست، روند خطرناک پیری جمعیت یا به عبارت بهتر فرسودگی جمعیت در آینده نزدیک است. اگرچه اکنون جمعیت جوانان کشور مان قابل توجه است، اما با کاهش میزان زاد و ولد و افزایش تعداد سالمندان، کشور به مرور دچار تحلیل ظرفیت‌های انسانی شده و در پی آن با مشکلاتی جدی در زمینه توسعه اقتصادی و اجتماعی مواجه خواهد شد. پیری جمعیت می‌تواند به کاهش نیروی کار فعال منجر شود که این امر خود سبب کاهش تولید ناخالص داخلی و کاهش رشد اقتصادی خواهد شد. کاهش نیروی کار فعال همچنین می‌تواند به افزایش بار مالی

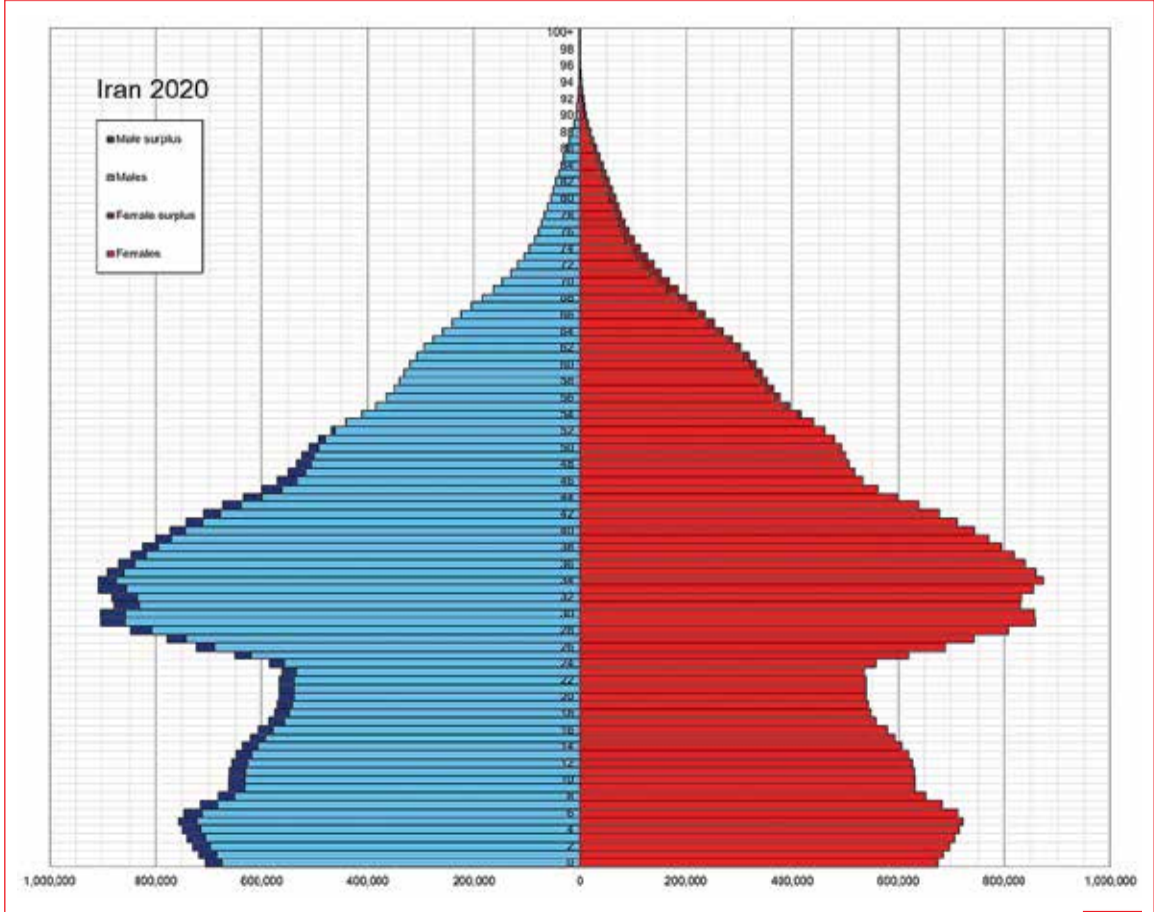
نوید کمالی

دبیر گروه راهبرد

«هرم جمعیتی» یا هرم سنی، نموداری است که ساختار سنی یک جمعیت خاص را نشان می‌دهد. با نگاهی به هرم جمعیتی کشورمان درمی‌یابیم که ترکیب جمعیت ایران در مقایسه با بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته جهان، جوان است و این امر از جنبه‌های گوناگون فرصتی استثنایی و استراتژیک برای کشورمان به شمار می‌آید؛ چرا که جمعیت جوان کشور می‌تواند به مثابه نیروی محرکه برای رشد و توسعه اقتصادی عمل کند و با تقویت بنیان‌های اجتماعی و فرهنگی، کشور را در مسیر پیشرفت و تعالی قرار دهد. این فرصت ویژه جمعیتی، که به اصطلاح «پنجره جمعیتی» نامیده می‌شود، به کشورمان امکان می‌دهد تا با سیاست‌گذاری مناسب و بهره‌برداری و به‌سوی توسعه پایدار از این فرصت بهره‌برداری و به‌سوی توسعه پایدار حرکت کند. در مقابل بی‌توجهی به این مسئله و نبود برنامه‌ریزی مناسب، ممکن است منجر به بروز چالش‌هایی، از جمله پیری جمعیت در آینده نزدیک شود که اثرات مخربی بر اقتصاد، اجتماع و امنیت ملی کشور خواهد داشت؛ از این رو ضروری است برای مدیریت ترکیب جمعیتی کشور و جوان‌سازی آن برنامه‌ریزی راهبردی شود و اهمیت این موضوع برای توسعه پایدار و امنیت ملی کشور با دقت بیشتر مورد واکاوی قرار گیرد.

به همین منظور و با توجه و تأمل در هرم جمعیتی کشورمان، می‌توان مشاهده کرد که جمعیت جوان کشور بخش قابل توجهی از کل جمعیت را تشکیل می‌دهد. این موضوع به معنای وجود نیروی کار فعال و پویاست که می‌تواند به منزله یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه کشور مدنظر قرار گیرد. دقت کنیم که ایران عزیزمان در حال حاضر در مرحله‌ای قرار دارد که بیشترین حجم از

بر اساس آمارهای نسبت سنی جمعیت در کشورمان و هرم سنی جمعیت کشور که بر مبنای این اطلاعات ترسیم شده است، در سال 2020 (برابر با سال ۱۴۰۰ خورشیدی) حدود 68.69 درصد از جمعیت کشور را گروه سنی 15-64 سال، 24.74 درصد را گروه سنی 0-14 سال و 6.56 درصد را گروه سنی بالای 65 سال تشکیل می‌دادند که این مسئله نشان از ترکیب جمعیت جوان کشور دارد.

نیمبوس پروژه‌های برای گشتار

چگونه شرکت‌های فناوری گشتار مردم غزه را تسهیل می‌کنند؟

زهراتو حیدیان

دبیر گروه بین‌الملل

در ۱۰ ژوئیه، فرمانده مرکز محاسبات و واحد سیستم‌های اطلاعات ارتش رژیم صهیونیستی، واحدی که پردازش داده‌ها را برای کل ارتش این رژیم انجام می‌دهد، در نشست با عنوان «فناوری اطلاعات در خدمت ارتش صهیونیستی» سخنرانی کرد. خانم سرهنگ «راچلی دمیبنسکی» در سخنرانی خود برای اولین بار علناً تأیید کرد، ارتش صهیونیستی از فضای ذخیره‌سازی ابری و خدمات هوش مصنوعی در حملات خود علیه مردم بی‌دفاع غزه استفاده می‌کند. در اسلاید‌های سخنرانی دمیبنسکی، لوگوی خدمات وب آمازون، فضای ابری گوگل و مایکروسافت آژور چندین بار ظاهر شد.

ویگام مجله «۹۷۲+» که فایل سخنرانی وی را دریافت کرده، می‌نویسد: «ذخیره‌سازی ابری، ابزاری برای ذخیره کردن داده‌های دیجیتال خارج از سایت است که اغلب بر روی سرورهایی ذخیره می‌شوند که ارائه‌دهنده ثالثی آن را مدیریت می‌کند.» دمیبنسکی در این سخنرانی توضیح داد، واحد ارتش او، که با نام اختصاری عبری «امرام» شناخته می‌شود، قبلاً از یک «ابستر عملیاتی» استفاده می‌کرد که بر روی سرورهای نظامی داخلی بود؛ نه فضای ابری عمومی که شرکت‌های غیرنظامی اداره می‌کنند. او

این ابر داخلی را «سلاحی» توصیف کرد که شامل برنامه‌هایی برای تعیین اهداف برای بمباران، پورتالی برای مشاهده فیلم زنده از پهپادها بر فراز آسمان غزه و همچنین سیستم‌های آتش، فرماندهی و کنترل است. وی توضیح داد، بعد از تهاجم ارتش اسرائیل به غزه در اواخر اکتبر ۲۰۲۳، ارتش اسرائیل به این نتیجه رسید که باید «به بیرون، به دنیای غیرنظامیان بروند». به گفته او، خدمات ابری ارائه شده از سوی شرکت‌های بزرگ فناوری تنها با یک کلیک در اختیار ارتش اسرائیل قرار گرفت تا سرورهای ذخیره‌سازی و پردازش نامحدود را به دست بیاورد. به گفته دمیبنسکی، مهم‌ترین مزیت فضای ذخیره‌سازی ابری شرکت‌های فناوری، قابلیت‌های پیشرفته آنها در هوش مصنوعی بود. او گفت که همکاری با این شرکت‌ها به ارتش اسرائیل «قدرت عملیاتی قابل توجهی» در نوار غزه داده است.

اگرچه دمیبنسکی با صراحت ننگت که کدام خدمات از شرکت‌های ابری خریداری شده یا چگونه به ارتش کمک کرده‌اند؛ اما بررسی‌های مجله «۹۷۲+» نشان می‌دهد ارتش رژیم صهیونیستی برخی از اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق جاسوسی گسترده از جمعیت نوار غزه را در سرورهای AWS آمازون ذخیره کرده است. همچنین، پس از شروع حملات رژیم صهیونیستی، برخی از ارائه‌دهندگان فضای ابری، تعداد زیادی از قابلیت‌ها و خدمات

تحلیل

پایان ماه عسل دولت «استارمر»

در خیابان‌های بریتانیا چه می‌گذرد؟

سرویس‌های پیام‌رسان مانند واتس‌آپ و تلگرام به اشتراک گذاشته می‌شود، از بروز انتقادهای گسترده نسبت به این شرکت‌ها خبر داده است. به ویژه پلتفرم ایکس (تویتر سابق) که به گفته منتقدان گروه‌های راست افراطی، اجازه داده است افراطیون به این شبکه بازگردند و اظهار نظر و نفرت پراکنی کنند. این شبکه آمریکایی به آخرین باری که بریتانیا با ناآرامی‌های اجتماعی این چنین روبرو بوده در سال ۲۰۱۱ اشاره کرد و نوشت: «آن زمان، تیراندازی و دخالت دیوان عالی بیشتر سهمیه‌ها لغو حکم و دخالت دیوان عالی بیشتر سهمیه‌ها لغو شد؛ اما معترضان و خاصه دانشجویان، خواستار عدالت برای خانواده‌های کشته‌شدگان شدند. کار به جایی رسید که تنها هفت ماه پس از پیروزی نخست‌وزیری، وی به هند گریخت.

روزنامه انگلیسی «تایمز» می‌گوید شیخ حسینیه در طول اعتراضات که هفته‌ها به طول انجامید، مخالفان اصلی خود را «تندروهای اسلامی» توصیف می‌کرد و این راهبردی است که هند و مقامات غربی قبلاً برای خاموش کردن انتقادات با عنوان «جنگ علیه تروریسم» استفاده کرده‌اند. این روزنامه انگلیسی خاطر نشان کرد، ارتش بنگلادش که خروج و استعفای حسینیه را اعلام کرد، همان ارتشی است که با وی در ظرفیت ۹۹ درصد کار می‌کنند.»

«سی‌ان‌ان» در مطلبی با اشاره به خشونت‌های جاری در بریتانیا در پی حمله با سلاح سرد یک نوجوان آفریقایی تبار و کشته شدن سه کودک، وضعیت جاری را نخستین بحران دولت جدید «کی‌یر استارمر» نخست‌وزیر انگلیس و پایان ماه عسل وی پس از انتخابات توصیف کرد. این شبکه تلویزیونی نوشت: «شورش گروه‌های راست افراطی که از هفته گذشته سراسر بریتانیا را در بر گرفته، دولت استارمر را با بدترین بی‌نظمی بیش از یک دهه اخیر، برای تسلط بر امور، روبرو کرده است. انبوهی از اغتشاشگران راست افراطی، هتل‌هایی را که در آنها پناهجویان نگهداری می‌شدند، به آتش کشیده و افراد داخل آنها را گرفتار و وحشت‌زده کردند. هم‌زمان گروه‌های دیگر تندرو نیز به آشوب‌کشیدن و آسیب‌رساندن به ساختمان‌های عمومی با پلیس درگیر شده و با پرت کردن وسایل گوناگون، برخی مأموران پلیس را هم زخمی کرده‌اند.

به نوشته این شبکه، معترضان در همان ابتدای کار دو هتل را در شهر روترهام در شمال انگلستان و در تامورث در میدلندز به آتش کشیدند که گفته می‌شود پناهجویانی که در انتظار تصمیم‌گیری برای وضعیت اقامت‌شان بودند، در آنجا نگهداری می‌شدند.

سی‌ان‌ان با بیان اینکه زمان و مکان‌های ناآرامی‌ها، از روزها قبل در رسانه‌های اجتماعی و

کردند. نیمبوس، زیرساختی از مراکز کامپیوتری پیشرفته در سرزمین تحت کنترل اسرائیل ایجاد کرد. به این ترتیب، هیچ دادگاهی خارج از سرزمین‌های اشغالی نمی‌توانست در صورت طرح دعوی قضایی علیه رژیم صهیونیستی، به این اطلاعات دست پیدا کند و مسیر برای ذخیره اطلاعات نهادهای امنیتی هموار شد. به گفته یک کارشناس آی‌تی صهیونیست، این دوشرکت پیشرفته‌ترین سرویس‌های موجود را در اختیار اسرائیل گذاشتند که در جنگ علیه مردم غزه استفاده شده است.

انگیزه اصلی دیگر برای کار با غول‌های ابری، قابلیت‌های هوش مصنوعی و فارم پردازش گرافیکی (GPU Farm) است که از آنها پشتیبانی می‌کند. معاون فرمانده واحد ۸۲۰۰، یک واحد ویژه داخل اداره اطلاعات نظامی رژیم صهیونیستی، در سال ۲۰۲۱ در مقاله‌ای در یک مجله اطلاعاتی این رژیم، خواستار «مشارکت جدید» با ارائه‌دهندگان فضای ابری شد، زیرا قابلیت‌های هوش مصنوعی آنها «جایگزینی ندارد» و برتر از ارتش است.

منابعی در صنعت فناوری پیشرفته می‌گویند وزارت جنگ رژیم صهیونیستی مشتری مهم و استراتژیک سه شرکت ابری مذکور به شمار می‌آید؛ نه تنها به دلیل دامنه وسیع مالی معاملات، بلکه به این دلیل که رژیم صهیونیستی بر آژانس‌های امنیتی در سراسر جهان و «روند»‌هایی که اتخاذ می‌کنند، تأثیر گذار است.

پنجره

انقلاب بنگلادش

چرا شیخ حسینیه به هند گریخت؟

دستکاری نتایج انتخابات پی‌درپی به نفع او تبانی کرد. فرمانده ارتش اعلام کرد، به زودی دولت موقت تشکیل خواهد شد و شهروندان خواست ضمن اعتماد به ارتش، خشونت را متوقف کنند. به نوشته تایمز، مودی پس از ایجاد روابط با بنگلادش که عمدتاً به شیخ حسینیه وابسته بود، اکنون ناگهان شریک خود در رقابت با چین و پاکستان را از دست داده است. شاید تصمیم او برای اجازه دادن به حسینیه برای ورود به هند، توافقی با ارتش بنگلادش بود تا راه را برای انتقال قدرت و تشکیل دولت جدیدی که به هند وفادار بماند، هموار کند.

مودی و حسینیه تاکتیک‌های سرکوبگرانه مشترک هم اتخاذ کرده بودند؛ چرا که هر دو اینترنت کشور را بسته‌اند تا اخبار خشونت یا انتقام‌جویی مورد حمایت دولت را سانسور کنند. حسینیه یک جنگ حقوقی را علیه منتقدان رسانه‌ای و مخالفان سیاسی‌اش به راه انداخت، درست مانند آنچه مودی در هند انجام داد، اما مخالفان حسینیه با وجود حملات وی، مقاومت کرده و پیروز شدند، اما مسلمانان در هند هنوز در معرض بی‌عدالتی، انزوا و حملات نژادپرستانه حزب حاکم مودی قرار دارند.

اعتراضات بنگلادش پس از آن در گرفت که دولت، مصوبه‌ای را گذراند که به موجب آن قرار شد نیمی از پست‌های استخدام کشوری برای بعضی گروه‌های خاص در نظر گرفته شود. معترضان این مصوبه را مصادق تبعیض و نوعی انحصارطلبی و محروم کردن از مدیریت تخصصی و شایسته‌سالار دانستند و سر به شورش برداشتند. اعتراضات با سرکوب خونین مواجه شد و اگر چه دولت در ادامه عقب‌نشست و با حکم و دخالت دیوان عالی بیشتر سهمیه‌ها لغو شد؛ اما معترضان و خاصه دانشجویان، خواستار عدالت برای خانواده‌های کشته‌شدگان شدند. کار به جایی رسید که تنها هفت ماه پس از پیروزی نخست‌وزیری، وی به هند گریخت.

روزنامه انگلیسی «تایمز» می‌گوید شیخ حسینیه در طول اعتراضات که هفته‌ها به طول انجامید، مخالفان اصلی خود را «تندروهای اسلامی» توصیف می‌کرد و این راهبردی است که هند و مقامات غربی قبلاً برای خاموش کردن انتقادات با عنوان «جنگ علیه تروریسم» استفاده کرده‌اند. این روزنامه انگلیسی خاطر نشان کرد، ارتش بنگلادش که خروج و استعفای حسینیه را اعلام کرد، همان ارتشی است که با وی در

شکایت از غاصبان

«رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور ترکیه، در اظهاراتی گفت: «تیم حقوقی پارلمان ترکیه در تلاش برای پایان دادن به نسل‌کشی علیه مردم فلسطین، به شکایت آفریقایی جنوبی از رژیم صهیونیستی در دیوان بین‌المللی دادگستری می‌پیوندد.» وی افزود: «متأسفانه بازیگران غربی به ویژه آمریکا، اسیر (رژیم) اسرائیل و یک مشت صهیونیست متعصب شده‌اند. ترکیه تمام تلاش خود را برای توقف بربریت (رژیم) اسرائیل در نوار غزه به کار می‌گیرد.» رئیس‌جمهور ترکیه تأکید کرد: «شبکه نسل‌کشی (رژیم) اسرائیل تشنه خون است و هر جنایاتی هم که مرتکب شود، نمی‌تواند مانع همبستگی ترکیه و مردم ترکیه با فلسطینی‌ها شود.»

بی‌اعتباری اروپا

«ماریا زاخارووا» سخنگوی وزارت خارجه روسیه گفت: «استانداردهای دوگانه در سیاست خارجی اتحادیه اروپا همواره مورد انتقاد بوده است. سیاست خارجی نامسجم و ایدئولوژی‌زده اتحادیه اروپا باعث از بین رفتن کامل هویت سیاسی آن از دست رفتن اعتماد بخشی از کشورهای اکثریت جهانی شده است.» این دیپلمات روس خاطر نشان کرد، رویکرد رهبران اتحادیه اروپا در قبال تحولات خاورمیانه و اوکراین «نمونه ظالمانه دیگری از سیاست دو چهره» این اتحادیه است. وی درباره «نظم مبتنی بر قانون» غربی گفت: «ما یقین داریم که این نظم آشکارا مبتنی بر روس‌هراسی رهبران غربی است و هیچ فایده‌ای برای کشورهای شرق و جنوب جهانی ندارد.»

نه به جنگ!

دو نماینده دموکرات کنگره آمریکا نسبت به ورود واشنگتن به درگیری مسلحانه با ایران هشدار دادند. «روخانا» نماینده دموکرات کالیفرنیا، در پاسخ به «سناتور لیندسی گراهام» که لایحه‌ای را برای استفاده از نیروهای مسلح آمریکا علیه ایران ارائه کرد، در شبکه‌های اجتماعی نوشت: «آمریکا نباید وارد جنگ با ایران شود. جنگ عراق بزرگ‌ترین اشتباه آمریکا در قرن بیست‌ویکم بود. هر نامزدی که در انتخابات شرکت می‌کند، باید موضع خود را در این خصوص مشخص کند.» «مارک پوکان» دیگر نماینده دموکرات کنگره آمریکا هم در واکنش به این موضوع گفت: «من با روخانا موافقم. نباید با ایران جنگ شود! بیایید همه در مورد این موضوع توافق کنیم.»

جهان

شماره ۱۱۵۲ | دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳

صداقت

پیشخوان

ناتوانی گنبد آهنین

در برابر ایران

روزنامه «وال استریت ژورنال» با اشاره به نقاط ضعف سامانه پدافند هوایی گنبد آهنین در رژیم صهیونیستی، هشدار داد که این سامانه پدافندی اساساً برای مقابله با برخی از سلاح‌های ایران، از جمله پهپادها و موشک‌های بالستیک طراحی نشده و در برابر آنها به شدت آسیب‌پذیر است. در گزارش «وال استریت ژورنال» آمده است: «ایران دارای پهپادها و موشک‌های بالستیک است که سامانه گنبد آهنین برای متوقف کردن آنها طراحی نشده است. همچنین حزب‌الله زرادخانه‌ای با ده‌ها هزار خمپاره، راکت و موشک‌های هدایت‌شونده دقیق دارد که می‌تواند دفاع (اسرائیل) را تحت فشار قرار دهد.» «وال استریت ژورنال» با اشاره به اینکه پهپادها در ارتفاع پایین پرواز کرده و می‌توانند از رادارهای سامانه‌های پدافندی اسرائیل پنهان شوند، به حمله پهپادی اخیر ارتش یمن به تل‌آویو اشاره کرد که در آن پس از اصابت پهپاد یمنی به تل‌آویو، یک صهیونیست کشته شد. این روزنامه برای تأکید مضاعف بر ناتوانی سامانه پدافند هوایی رژیم صهیونیستی در برابر پهپادها، به پهپادهای تجسسی حزب‌الله اشاره کرد که در ماه‌های گذشته به راحتی در آسمان اراضی اشغالی پرواز کرده و با تصویربرداری از مراکز نظامی حساس رژیم اشغالگر، ضعف این سامانه‌ها را بیش از پیش نمایان کرده‌اند. بر اساس این گزارش، با توجه به نقاط ضعف موجود در سامانه‌های پدافندی رژیم صهیونیستی، «یک سامانه دیگر با مشارکت آمریکا طراحی شده که نیروی هوایی ایالات متحده، اسرائیل و دیگر دولت‌های منطقه را شامل شده و همچنین از توان راداری کشورهای همسایه اسرائیل بهره‌مند شده است.»

شکنجه‌های مرگبار

روزنامه «گاردین» در گفت‌وگو با برخی از زندانیان فلسطینی آزاد شده از زندان‌های رژیم صهیونیستی، به گوشه‌ای از شکنجه‌های مرگبار و نظام‌مند این زندانیان از سوی زندانبانان رژیم صهیونیستی اشاره کرد و نوشت: «زندانیان به‌طور مداوم از خشونت شدید و خودسرانه، از جمله تجاوز جنسی روایت دارند؛ به‌گونه‌ای که هیچ یک از زندانیان، بدون تجربه یا مشاهده نوعی حمله، از زندان آزاد نشده‌اند.» «احمد خلف» ۴۲ ساله، یک وکیل حقوق بشر که در تظاهرات ضد جنگ بازداشت شد، در جلسه دادگاه دربار خشنوستی که در زندان شهادت بود، صحبت کرد و به گاردین گفت که پس از بازگشت به سلول، نگاهبانان وی را به شدت مورد ضرب و شتم و تهدید قرار دادند. خلف که هنوز در حبس خانگی به سر می‌برد، افزود: «آنها به من گفتند که اگر دوباره [در مورد بلطفی] صحبت کنم، مرا خواهند کشت.» وی از حوض‌های خونی که بر روی زمین ریخته و تماشای لگدهای زندانبانان بر پشت یک پیر مرد ۸۰ ساله می‌گوید و اینکه بقیه زندانیان بدون هیچ دارویی از شکنجه‌شدگان مراقبت می‌کردند. وی همچنین از هم‌سلولی‌اش که فلج بود، صحبت کرد و توضیح داد این فرد به عفونت مبتلا شد و چون دارویی به وی ندادند، از شدت بیماری و نرسیدن کمک‌های پزشکی جان سپرد.

دولت نیازمند مدیران جوان، مجرب و با ایده

سیدجواد حسینی‌کیا

نماینده مجلس

اصولاً در هر جامعه‌ای انتخاب مدیران و مسئولان کشور بر اساس مؤلفه‌هایی صورت می‌گیرد تا این انتخاب در نهایت به نفع مردم و به تأمین منافع ملی منتهی شود. آنچه در این باره حائز اهمیت است اینکه پس از حادثه بالگرد آیت‌الله رئیسی و شهادت رئیس دولت سیزدهم و هیئت همراه ایشان، به ضرورت با توجه به نگاه قانون در این باره برای انتخاب رئیس جمهور مباحث انتخاباتی و رقابت‌ها شکل گرفت تا راهبر دولت چهاردهم انتخاب شود.

اکنون نیز مهم‌ترین وظیفه رئیس جمهور انتخاب اعضای دولت آینده است، رئیس دولت درباره تشکیل هیئت وزرا و وظایفی بر عهده دارد که ناظر بر آن باید در انتخاب وزرا و مدیران دقت عمل داشته باشند. این موضوع به قدری مهم است که رهبر معظم انقلاب نیز به آن اشاره کرده و ویژگی‌هایی برای وزرا و مدیرانی که طی چهار سال آینده باید امورات مرتبط با دولت را مدیریت کنند، ذکر کردند.

قطع به یقین دولتمردان باید کاردان، جوان، انقلابی و مجرب باشند. در انتخاب کابینه باید ناظر بر کنار هم قرار گرفتن تیمی وارد عمل شد که این تیم از انرژی جوانی لازم برای دوندگی در راستای حل مشکلات کشور و از تجربیات گرانبها در زمینه چگونگی حل مشکلات بر خوردار باشد.

اگر این ویژگی‌ها به عنوان چاشنی مدیریت در نظر گرفته شود، می‌توان به حل معضلات کنونی کشور امیدوار بود.

آنچه در این موضوع حائز اهمیت است، وجود مدیران خوشنام و متخصص در حوزه‌های گوناگون است؛ از این رو نباید نگاهمان به مسائل صفر و صدی باشد و به گونه‌ای درباره انتخاب مدیران صحبت شود که گویی مملکت دچار قحط‌الرجال شده است؛ در حالی که جای جای این سرزمین نیروهای متخصص، کاردان و انقلابی وجود دارند که مایل به خدمت همه‌جانبه به مردم ایران در راستای حل معضلات کشور هستند.

دولت باید بدون نگاه جناحی با تمرکز بر هدف حل معضلات کشور از مدیرانی استفاده کند که مطمئن است به جریان‌های سیاسی وابسته نیستند و جز رفع مشکلات کشور دغدغه‌ای ندارند. در این صورت و با وجود این نوع نگاه به انتخاب مدیران است که می‌توان در تیم دولت، به ویژه تیم اقتصادی شاهد حضور مدیران مجرب و حتی مدیران جوان با ایده‌هایی نو بود. مدیرانی که حضور آنها در کابینه و در سایر پست‌های مهم و حساس امیدبخش و نویددهنده حل مشکلات کشور است. قطع به یقین انتخاب مدیران کارآزموده، کاردان و دلسوز و انقلابی، نور امید به دل‌ها می‌تاباند و مردم را نسبت به آینده بهتر کشور بیش از پیش امیدوار می‌کند و عامل مهمی در افزایش سرمایه اجتماعی و پشتیبانی از نظام مقدس جمهوری اسلامی خواهد بود.

مجتبی یوسفی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در گفت‌وگو با صبح صادق

حمایت از تولید

باید هوشمندانه و منظم باشد

مجتبی یوسفی درباره ضعف بارزی که در حوزه حمل‌ونقل عمومی و صنعتی داریم، خاطر نشان کرد: «متأسفانه در سال‌های اخیر در حوزه حمل‌ونقل ضعیف شده‌ایم؛ چرا که شرکت‌های تولیدکننده داخلی در بخش‌های خودروسازی، به ویژه در حوزه تولیدات ماشین‌های سنگین مانند کامیون، خودروهای سواری، اتوبوس بین شهری و... به اندازه نیاز تولید نداشته‌اند.»

وی در این باره توضیح داد: «طبیعتاً کاهش عرضه زمینه‌ساز افزایش قیمت است. افزایش قیمت در همه حوزه‌ها از بلیط مسافرت تا حمل‌ونقل کالا تأثیرگذار است. بنابراین، وجود چنین مسائلی به اجحاف در حق مردم منجر می‌شود؛ چرا که در بحث کیفیت و قیمت در حوزه خودرو اعم از سواری تا بین شهری و حمل‌ونقل کالا روی قیمت نهایی تأثیر می‌گذارد و مردم را از تبعات منفی خود متأثر می‌کند.»

وی درباره رشد صنایعی مانند هپکو گفت: «دولت سیزدهم همانگونه که در موضوع واردات ماشین‌آلات و فناوری‌های مورد نیاز صنعت و معدن کوشا بود، در بحث حمایت از واحدهای صنعتی برای نزدیک شدن به سودآوری و ایجاد فضای رقابتی مانند حوزه خودروسازی تجاری نیز بسیار قاطعانه عمل کرد. اقدامات خوبی که در دولت شهید رئیسی انجام شد، می‌توان بخش قابل توجهی از عوامل اثرگذار بر رشد و سوددهی شرکت‌هایی، نظیر هپکو عنوان کرد.» وی در این باره تصریح کرد: «باید بدانیم فعال‌سازی مجدد شرکت‌های صنعتی و معدنی موضوع آسان و سهلی نیست که به سرعت عملیاتی شود. اقدامات حمایتی دولت زمینه‌های لازم برای توسعه پروژه‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کشور را فراهم کرد.»

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی معتقد است: «چه بخواهیم و چه نخواهیم بخش بزرگی از منابع مالی عمرانی کشور در اختیار دولت است. به این معنا که در ایران دولت‌ها می‌توانند بزرگ‌ترین حامی مالی پروژه‌های عمرانی باشند، به این دلیل که خوشبختانه یا متأسفانه دولت در ایران بزرگ‌ترین نقش و سهم را در اقتصاد و منابع مالی دارد. بنابراین اقتصاد به صورت مستقیم و غیر مستقیم در اختیار دولت است.»

وی با اشاره به اینکه حمایت دولت از بخش‌های صنعتی به نفع کل کشور تمام می‌شود، گفت: «حمایت و تأمین منابع پروژه‌های عمرانی و زیرساختی با مشارکت دولت، به رشد اقتصادی و برخورداری عموم مردم جامعه منتهی می‌شود. در صورتی که چنین پروژه‌هایی به دلیل حمایت نکردن دولت فعال نباشند، قطعاً به زیان کلیت اقتصاد کشور تمام می‌شود.»

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی خاطر نشان کرد: «در دولت شهید رئیسی شاهد بودیم حمایت از دانشمندان جوان و نخبگان در عرصه‌های گوناگون، مانند صنعت و حمایت از نظام فنی مهندسی منجر به سد سازی و افتتاح پروژه‌هایی خارج از کشور، مانند صدور خدمات فنی مهندسی در کشورهای چین سریلانکا شد.» وی در این باره افزود: «خوشبختانه امروز ایران را می‌توان یکی از کشورهای صاحب توان فنی در نظام فنی مهندسی و صادرات خدمات مهندسی خطاب کرد. حمایت دولت و اعطای منابع مالی و حمایت‌های مختلف از پیمانکاران توانمند ایرانی نه تنها در داخل رشد‌آفرین است؛ بلکه در عرصه ملی و بین‌المللی ارزآوری قابل توجهی برای کشور خواهد داشت.»

مجتبی یوسفی معتقد است: «حمایت از صنایع

کشور حائز اهمیت است؛ چرا که به رشد اقتصادی و تأمین معیشت کارگران منجر می‌شود. وقتی مسئولان حمایت از معیشت کارگران را حمایت مهمی بدانند و مانع تعطیلی کارخانه‌ها و ایجاد اختلال در معیشت کارگران شوند، با نور امید که بر دل‌ها و دستان توانمند آنها تابیده می‌شود، شاهد رشد و شکوفایی اقتصاد کشور، به ویژه در بخش صنعت و معدن خواهیم بود.»

این نماینده مجلس در زمینه اهمیت حمایت دولت از اقلیت‌ها و گوناگون جامعه گفت: «در کنار حمایت از کارگران، دولت محترم باید به تأمین معیشت آبرومندان و بازنشستگان نیز توجه کند، چرا که تورم سال‌های اخیر امرار معاش را بر بازنشستگان سخت کرده است. اگر ما خود را جای کارگری که مثلاً در شرکت صنعتی مانند هپکو کار می‌کند، قرار دهیم، متوجه می‌شویم در صورت حمایت معیشتی، کارگران با چه ظرافت و توجهی چرخ‌های صنعتی کشور را به حرکت درمی‌آورند.» وی در این باره بیان داشت: «در چنین شرایطی با حمایت دولت و تخصیص اعتبارات لازم حمایتی از تولید شاهد چرخش صنعت و تأمین معیشت کارگران به بهترین شکل ممکن خواهیم بود. باید بدانیم حمایت فقط در حد شعار نیست؛ بلکه حمایت باید هوشمندانه و منظم انجام شود تا زمینه‌ساز رشد و ثبات اقتصادی باشد.»

یوسفی خاطر نشان کرد: «در صورت حمایت از تولیدکننده واقعی شاهد تولیداتی با کیفیت بالاتر و تأمین نیازهای روز و افزایش صادرات خواهیم بود. در این صورت است که شاهد بازگشت به چرخه تولید از سوی شرکت‌هایی مانند هپکو خواهیم بود که روزی دست از کار کشیدند، اما اکنون به سوددهی چرخه تولید و ارتقای کیفیت تولیدی و فنی بدنه خود رسیده‌اند.»

افزوده

هزینه فرصت

«هزینه فرصت» به معنای هزینه‌های ناشی از ردّ بهترین گزینه جایگزین، در هنگام اخذ یک تصمیم است. به عبارت دیگر، چنانکه شخصی از میان چندین گزینه متفاوت یکی را انتخاب کند، هزینه فرصت وی برابر است با هزینه ناشی از ردّ بهترین گزینه ممکن که از آن صرف‌نظر کرده است. در واقع هر گاه تصمیم بگیریم از یک منبع استفاده کنیم، از فرصت استفاده کردن از آن منبع در جایی دیگر و به شکلی دیگر چشم پوشیده‌ایم. هزینه فرصت را می‌توان برای هر چیز دارای ارزش و مطلوبیت تعریف کرد و صرفاً مربوط به مسائل مادی نیست.

شاخص

تکرار رکود بزرگ

در حالی که ترس از وقوع یک رکود اقتصادی دیگر در آمریکا به فروش گسترده سهام در بازار بورس این کشور منجر شده است، ۵۰۰ نفر اول در فهرست ثروتمندان جهان در مجموع ۱۳۴ میلیارد دلار از دست دادند. این موضوع همچنین نگرانی‌ها را درباره داده‌های مربوط به اشتغال و فعالیت تولیدی ضعیف در سراسر جهان برانگیخته است. شرکت‌های مهم فناوری بیشتری ضرر را متحمل شدند و «جف بزوس» بنیانگذار آمازون، با کاهش حدود ۱۵ میلیارد دلار از ثروت خود، به دلیل کاهش ۸/۸ درصدی بزرگ‌ترین فروشگاه اینترنتی جهان در روز جمعه، سومین ضرر بزرگ خود را ثبت کرد.

منهای نفت

بازار پاکستان

شناسخت بازار کشورهای همسایه از عوامل مهم ارزی است؛ مهم‌ترین کالاهای صادراتی ایران به پاکستان در بخش کشاورزی و ماشین‌آلات و تجهیزات است. علاقه‌مندان به حضور در بازار پاکستان در بخش کشاورزی طبق ظرفیت‌ها و امکاناتی که وجود دارد، می‌توانند در واحدهای استخراج روغن زیتون، ایجاد ارزش افزوده در میوه‌جات، تولید محصولات لبنی، غذاهای منجمد و واحدهای تولید پودر و چپس سیب‌زمینی، سرمایه‌گذاری کنند. در بخش ظرفیت‌های صادراتی ایران به پاکستان در کالاهای با فناوری بالا هم می‌توان به توربین‌های گازی، اجزا و قطعات مربوط به آن، داروها، دستگاه‌های برقی تشخیص بیماری، تابلو برق و دوربین دوچشمی اشاره کرد.

عاشورا فوق بیان و تکلم ماست

گفتاری از آیت الله وحید خراسانی

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم؛ «وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا»؛ کیست «احسن قولا» از کسی که دعوت کند به خدا و آن دعوت توأم باشد با عمل صالح. (فصلت/۳۳) کسانی که در این ایام به تبلیغ این دین و این مذهب می‌روند، اینها باید بدانند کاری که متکفلند، کار انبیاء است. «الذَّيْبُ يُبْغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ». (احزاب/۳۹) این کار فوق بیان و تکلم ماست. آنچه مهم است در این زمان، حفظ ایتم ال عصمت(ع) است، مردمی منقطع از امام زمان‌شان، با این ابتلائات زندگی، با حرمان از مبانی مذهب و دین، به قدری این کار ارزش دارد [که] اگر در این سفر بتوانید یک بیگانه از امام زمان(عج) را با ولی عصر آشنا کنید، یک تارک الصلاة را به نماز بیاورید، اجر تان به اندازه‌ای است که قابل وصف نیست؛ چون رسول خدا به شخص امیرالمؤمنین(ع) فرمود: اگر کسی به‌وسیله تو، یک نفر را هدایت کند؛ «خیر لک مما طلعت علیه الشمس»، از آن روزی که این منظومه شمس‌ی به وجود

آمده تا آن روزی که «إِذَا السَّمْسُ كُوِّرَتْ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ»، تا آن روز آنچه آفتاب بر آن تابیده ارزش این کار را ندارد، منتها باید آنچنان تبلیغ دین کرد که صاحب دین خواسته است. با این برنامه تحکیم عقاید، تعلیم احکام، تهذیب اخلاق، آنچه همه را به ثمر می‌رساند، عاشورای حسین بن علی است. مردم را بیدار کنید، چه خبر است؟ عاشورا چیست؟ بفهمانید به مردم، چه قیامتی است؟ یک کلمه ما می‌گوییم، اما کجا در حد فهمیدیم که کی بود؟ چه کرد؟ کاری که او کرد چه کاری بود؟ خود او که بود؟ این دریایی است که مثل شیخ انصاری غرق می‌شود، مثل محقق و علامه، مات و میبوت می‌مانند. کجا ما فهمیدیم عاشورا چیست؟ کسی مگر قدرت دارد [که] اصحاب او را بشناسد تا برسد به خودش. این بیان کیست؟ بیان، بیان رأس و رئیس مذهب است، امام ششم که از مبدا تا معاد، از

طهارت تا دیات، هر چه هست به برکت نفس اوست، آن کسی که جوهر ۱۲۴ هزار پیغمبر را به صورت مذهب جعفری به دنیا عرضه کرد، او بیانش این است... کسانی که اهل فن هستند، می‌فهمند شهادت چه اندازه دشوار است، شاهد کی می‌تواند شهادت بدهد؟ آن وقتی که مشهود به مثل آفتاب واضح و روشن باشد، آنی که محیرالعقول است، این است که امام ششم متن کلامش این است: اشهد، شهادت می‌دهم، لقد اقصعت لدمانک، لدمانکم، اظلة العرش، شهادت می‌دهم آن دمک سکن فی الخلد. هر جمله‌اش بهت‌آور است، این بیان امام ششم است، شهادت می‌دهم خون تو در خلد مسکن کرد، کسی که خوش در خلد برین است، روحش کجاست؟ سیدالشهداء این است.

آیه

همدلی و محبت به برکت اربعین

ایمان معینی

کارشناس علوم دینی

«إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ» (حجرات/۱۰) یکی از لطیف‌ترین آیات قرآن کریم است که به موضوع برادری و همدلی میان مؤمنان اشاره دارد. این آیه اساس و پایه‌ای محکم برای ایجاد وحدت و انسجام در جامعه اسلامی فراهم می‌کند. از منظر علمی، این آیه بر اساس فطرت و طبیعت بشر استوار است. انسان‌ها به منزله موجودات اجتماعی، نیازمند ارتباط و تعامل با یکدیگر هستند که این ارتباط و نیاز به همدلی و همکاری، در خلقت انسان ریشه دارد و خداوند آن را به مثابه یک ضرورت در وجود بشر قرار داده است. از منظر اخلاقی، این آیه شریفه بر اهمیت برادری، گذشت، چشم‌پوشی و همدردی میان مؤمنان تأکید می‌کند. مؤمنان باید همچون برادران واقعی با یکدیگر رفتار کنند و در شادی‌ها و غم‌های یکدیگر شریک باشند. پیامبر اکرم(ص) پس از نزول این آیه، میان صحابه عقد اخوت برقرار کرد و علی بن ابی طالب(ع) را برادر خود خواند. این آیه همچنین بر وظیفه مسلمانان در قبال یکدیگر تأکید می‌کند. در صورت بروز اختلاف و نزاع میان مؤمنان، دیگر مسلمانان باید برای ایجاد صلح و آشتی میان آنان تلاش کنند. این امر نه تنها موجب حفظ وحدت و انسجام جامعه اسلامی می‌شود، بلکه زمینه‌ساز جلب رحمت و مغفرت الهی نیز خواهد بود. این آیه الگوی مناسبی برای ایجاد وحدت و انسجام در جامعه اسلامی ارائه می‌دهد و مسلمانان را به پرهیزکاری و تقوای الهی دعوت می‌کند تا مورد رحمت و مغفرت خداوند قرار گیرند.

همدلی و محبت در کاهش تنش‌های اجتماعی بسیار لازم و ضروری دیده می‌شود که نقش آن را باید در نظر داشت. روابط عاطفی و دوستانه بین مردم می‌تواند به همکاری و تعامل منجر شده و همچنین فرصتی برای تجربه و فهمیدن احساسات و نیازهای دیگران است. مطمئناً برخی اختلافات و دعواها، تأثیرات منفی بر روابط اجتماعی آنها دارد. این دعواها ممکن است موجب بی‌اعتمادی، ناراحتی و فاصله‌گذاری بین اعضای جامعه شود. در این زمان، روابط عاطفی و دوستانه میان مردم می‌تواند یک منبع حمایت و انگیزه برای افراد باشد و به تقویت استحکام روحی و روانی جامعه کمک کند. در سال‌های اخیر که موانع حضور در پیاده‌روی اربعین برطرف شده است و بسیاری از مردم مسافر به عتبات عالیات را تجربه کرده‌اند، گواهی می‌دهند که با یک سبک مؤنانه مواجه شده و نگرش آنان به همدلی، مهربانی و برادری تغییر کرده است. آیه «واعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا» نیز بر همین موضوع تأکید دارد که مؤمنان باید یک مسیر مطمئن را برای نجات پیدا کنند. ما باید با توسل به این ریسمان، به خداوند متصل شویم و از جهنم گناه، افتراق، دوری و اختلاف نجات پیدا کنیم. نجات از اختلاف و تفرقه تنها در گرو قرآن و اهل بیت(ع) است؛ چرا که با این واسطه ما به یک حقیقت واحد متصل می‌شویم. زیارت اربعین همین حقیقت واحد است که انسان‌ها را از بلاهای سخت و صدمات سهمگین نجات می‌دهد.

مکتب

سیاست‌ورزی اسلامی

به مناسبت روز ۲۲ مرداد، روز بزرگداشت سلمان فارسی

سیدحسین خاتمی خوانساری

کارشناس سیاسی

دستورات اسلام در همه امور سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و... هم مشخص و روشن است و هم قاطع؛ اگر بنا باشد کاری انجام دهیم، اول باید رضای خدا را در نظر داشته باشیم و سپس اصول صحیح آن کار را بشناسیم و بعد آن کار را به طور صحیح با در نظر گرفتن علم و اخلاق انجام دهیم. از آنجایی که خداوند زندگی دنیایی را دارای قاعده و اصول دانسته و ما را به پیروی از آن امر فرموده است، کارهای ما نیز باید اصول و قواعد دنیایی را هم در نظر بگیرد؛ یعنی اسبابی برای رسیدن به هدف برای ما تعریف شده است که ما باید آن را در نظر داشته باشیم، پیدایش کنیم و به آن مجهز شویم. خداوند در قرآن می‌فرماید: «إِنَّا مَكْنُأَةٌ فِي الْأَرْضِ وَآبِنَاءُهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَسَبَّأٌ»؛ ما به او در زمین، قدرت و تمکن دادیم و از هر چیزی [که برای رسیدن به هدف‌هایش نیازمند به آن بود] وسیله‌ای به او عطا کردیم. زندگی همراه با آسایش و آرامش روش‌های اسبابی دارد؛ مقاومت در مقابل سختی‌ها روش‌های متعددی دارد و مقاومت، ایستادگی و استحکام در

مقابل دشمن هم روش‌هایی دارد. در زندگی اهل بیت(ع) هم استفاده از این روش‌ها و اسباب را می‌بینیم. بزرگان دین و کسانی که به سنت و سیره اهل بیت(ع) عمل می‌فرمودند هم با الگوبری از ایشان، روش‌ها و اسباب مختلف را برای انجام امور زندگی و حکومت استفاده می‌کردند. نمونه‌ای از این رفتار، رفتار جناب سلمان فارسی یا به فرموده پیامبر گرامی اسلام(ص)، «سلمان محمدی» در فتح مدائن است. اولاً شرکت ایشان در فتوحات آن زمان و در خلافتی که از نظرهای مختلف با آن زاویه داشت، در راه رضای خدا بود و ثانیاً حضورش را مؤثر در آن زمان و مکان می‌دانست و همانطور که همه مشاهده کردند، توانست به بهترین روش مدائن را فتح کند. این حضور الگویی بود برای مسلمانان و حتی حکومت وقت که روش مذاکره و جنگ چگونه است و چطور باید با اصول اسلامی و اخلاقی جنگید.

در تاریخ آمده است، سلمان فارسی در فتح مدائن نقش ویژه‌ای داشت. هنگامی که مسلمانان وارد مدائن شدند و قصرها را یک به یک می‌گشودند، نگهبانان یکی از قصرها در برابرشان مقاومت کردند. در این کاخ سرداران چابک و نیرومندی بودند که نمی‌خواستند به سادگی تسلیم شوند. سلمان نزد آنان رفت و به زبان پارسی خطاب به ایشان گفت:

«انسان تا زمانی با جان و مال خویش می‌جنگد که رهایی یابد. در حالی که برای شما نجاتی نمی‌بینم؛ زیرا کسرا در مقابل ارتش اسلام عقب‌نشینی کرده و متواری شده است و بر مفر حکومتش دست یافته‌اند. چنانکه سربازی از او در مدائن باقی نمانده است. شایسته است با دست خود، خوشتن را به هلاک نیفتد و تسلیم شوید.» آنان از این سخن سلمان خشمگین شده، به سوش تیراندازی کردند. آنگاه از او پرسیدند: «تو که هستی؟! او ماجرای زندگی خویش و چگونگی آشنایی با رسول اکرم(ص) را برای‌شان بازگو کرد و از کرامت‌های اخلاقی و فضایل آن حضرت سخن‌ها گفت. ایرانیان تسلیم شدند و دروازه‌های قصر را گشودند و از آن خارج شدند! سلمان با استفاده از آموزه‌های دینی روشی را در اقلان دشمن پیاده کرد تا کمتر خون‌ریزی شود و این نمونه‌ای بود در اختیار مسلمانان که تا می‌توانید از جنگ و خون‌ریزی جلوگیری کنید. سلمان نیز مانند مولای خود امیرالمؤمنین علی(ع) با دشمنان جنگ طلب تا توانست راه آمد و مانند ایشان کار خود را از نصیحت مخالفان آغاز کرد. بنای اصلی اسلام هدایت مخالفان و دفع معنوی دشمنی دشمنان است. حال اگر دشمن نخواست از برخورداری نرم به حسن نیت سربازان اسلام پی ببرد، چگونه باید با او برخورد کرد؟ آیا باید اجازه داد قدم به قدم جلو

راهنا

فقه خانواده

دکتر ابراهیمی: در این نوشته تلاش شده است با اهتمام بر شیوه اهل بیت(ع) مبنی بر قاعده‌نگری و کل‌نگری، در جهت تکامل مباحث فقهی خانواده گامی برداشته شود. فاصله گرفتن از نگاه فردگرایانه، یعنی عطف نظر به زوجین به منزله «افرادی» در خانواده و در مقابل، نزدیک شدن به نگاه نظام‌مند و توجه به «نقش» زوجین در خانواده، از سویی و بازخوانی روایات بر اساس این نگاه، توجه به فضای صدور و غفلت نکردن از احتمالات چندگانه از دیگر سو، از مهم‌ترین مؤلفه‌های مؤثر در نحوه حرکت در این مسیر بوده است.

احکام

تقلید یا اعتقاد؟

پرسش: آیا ولایت فقیه یک مسئله تقلیدی است یا اعتقادی؟ و کسی که به آن اعتقاد ندارد، چه حکمی دارد؟

پاسخ: ولایت فقیه از شئون ولایت و امامت است که از اصول مذهب است. با این تفاوت که احکام مربوط به ولایت فقیه مانند سایر احکام فقهی از ادله شرعی استنباط می‌شوند و کسی که به نظر خود بر اساس استدلال و برهان به عدم پذیرش ولایت فقیه رسیده، معذور است.

حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای، اجوبه‌لاستفتانات، سؤال ۶۷

سلوک

آداب رفاقت با خداوند

آیت الله ناصری: انسان باید با خدا رافیق باشد (را فیق لمن لرافیق له) آقا خداوند سریع الرضاست، زود می‌بخشد و زود آشتی می‌کند. به کسی غیر خودش نگو، در میان شب ۲ رکعت نماز بخوان، از خدا عذر خواهی کن، توبه کن. تمام گناهانت را نابود می‌کند بلکه گناهان را تبدیل به حسنه می‌کند. خدای به این مهربانی سزاوار رفاقت و شکر است. شکر هر چیزی هم به حسب خودش است، شکر چشم، تنها به گفتن الحمد لله نیست، بلکه شکرش این است که به آنجا که مولاراضی است نگاه کنی و به جایی که خدا رضایت ندارد، نگاه نکنی.

از کربلا تا غزه خط سرخ مقاومت

محمدحسین طارمی

خبرنگار

این حسین کیست که تا قیامت قلب‌های انسان‌های مؤمن، پاک و آزاده بر مصیبتش می‌گریند؛ جایگاه مقدس امام حسین (ع) در کنار همه انبیاء، اوصیاء و ائمه هدی ویژه است که پیامبر اسلام (ص) آن را مطرح کرد و چه معجزه‌ای بالاتر از اینکه امروز این جایگاه را به عینه می‌بینیم.

اربعین

اجتماع آزادگان عالم

۱۲۴ هزار پیغمبر و اوصیای آنها و ائمه اطهار (ع) همه چراغ هدایت و سفینه نجات هستند، اما در کنار همه انبیاء و اوصیاء و پیشوایان هدی، پیامبر اسلام (ص) انگشت روی امام حسین (ع) می‌گذارد و این خبر غیبی است. رسول اکرم در ۱۴۰۰ سال پیش، حسین (ع) را به عنوان یک موجود استثنایی نه تنها در میان مردم، بلکه در میان همه پیامبران و اوصیاء و ائمه هدی، با حدیث «لَنْ أَلْحُسَيْنِ مِصْبَاحَ الْهُدَى وَ سَفِينَةَ الْنَجَاةِ» معرفی می‌کند که جایگاه ویژه‌ای دارد و این کلام غیبی است که اکنون سراسر جهان را فرا گرفته است. بحث ایران و شیعه و مسلمان مطرح نیست؛ بلکه همه آزادگان جهان همواره برای امام حسین (ع) عزاداری می‌کنند که ترجمه حدیث پیامبر گرامی اسلام است. زمانی که استعمار پیر و انگلیس خبیث با سلطه استعماری خون‌ملت‌ها و مردم شبه‌قاره هند را می‌مکید و کسی نمی‌توانست با این قدرت استعماری مقابله کند، «ماهاثما گاندی» گفت: «من مردم هند را از زیر ستم استعمار غرب به سرکردگی انگلیس به پیروی از سرور آزادگان جهان، حسین بن علی (ع) نجات می‌دهم» و این کار را انجام داد. مردم مسلمان و غیرمسلمان از سراسر جهان و کشورهای غربی به کربلا می‌آیند و همگان شاهد آن هستیم که کشیش و اسقفی که از کشور غربی آمده، صلیب را کنار می‌گذارد، خاک حسین را سجده می‌کند و می‌گوید این ذبیح فرات است که پیامبران گذشته و عسی مسیح (ع) خبر دادند. تمامی آزادی‌خواهان عالم در اربعین حسینی به دنبال نشانی مهدی فاطمه (عج) می‌روند و این فرزند حسین که در پای عدالت و در مبارزه با ظلم با همه وجود ایستاد، این وراثت کریمه به حضرت مهدی (عج) می‌رسد و عدل را بر جهان حاکم می‌کند.

کُل یوم عاشورا

و کُل ارض کربلا

طبیعتاً اسلام و کتابی که خون ابی‌عبدالله پای او ریخته شده است، نباید از بین برود. برخی‌ها در تلاش هستند که اسلام را از بین ببرند. احکام خدا راه، معنویت الهی را و احیای الهی را از جامعه بشری بیرون بیندازند که در رأس همه این رسانه‌ها

و قلم‌ها، قلم‌ها و رسانه‌های غربی است که فساد و فحشا و ولنگاری را ترویج می‌کنند، همه مرزهای انسانی و اخلاقی را در هم می‌شکنند و معنویت در آنجا مطرح نیست؛ اساساً گونه‌ها یک جبهه یزیدی هستند، همان طوری که بزرگان گفته‌اند، ما باید یزیدیان زمان را هم تشخیص بدهیم. بزرگان در طول تاریخ فرمودند: «کُل یوم عاشورا و کُل ارض کربلا»، هر روز عاشوراست و هر روز و هر سرزمینی کربلاست، یعنی در همه زمان‌ها و در همه مکان‌ها تقابل حق و باطل است، جنگ بین حق و باطل است. امروز ما به وضوح می‌بینیم جبهه یزیدیان زمان و در رأس آن آمریکا، انگلیس و رژیم صهیونیستی و ایسادی آنها، جنایت‌های بی‌شمار اینها در غزه و فلسطین حدود چهل هزار انسان بی‌گناه را به خاک و خون کشانده است.

شمر و یزید امروز را

باید شناخت

اجتماع بزرگ اربعین، بزرگ‌ترین اجتماع شیعیان مسلمان در جهان به‌شمار می‌رود و ظرفیت بسیار خوبی را برای بیان دیدگاه‌ها و ارائه نقطه نظرات اندیشمندان و استادان ایجاد می‌کند و می‌توان با عنایت به سخنان رهبر معظم انقلاب درباره مغناطیس اربعین جریان‌سازی و شبکه‌سازی نخبگان در مسیر پیاده‌روی اربعین را تحقق بخشید. به نظر می‌رسد، راهپیمایی اربعین، عواملی از بیداری اسلامی همچون وحدت، همبستگی و همدلی را در بین راهپیمایان شکل داده و استمرار این مراسم موجب تقویت بیداری اسلامی و همچنین مقابله با آسیب‌های آن شده است. «شهید مطهری» در یکی از سخنرانی‌های خود که صوت آن با بازخورد بالایی رویه‌ور شده است، بیان کردند: «یکی از قضایایی که کارنامه قرن‌ها را تاریخ می‌کند، قرن‌ها که به دروغ نام حقوق بشر، آزادی و دموکراسی به خود گرفته، همین است که یهودی‌ها یک مرتبه به فکر افتادند بعد از زجر که از دول غیرمسلمان کشیدند، پراکنده‌گی خود را از بین ببرند و وطنی برگزینند اولین گزینه‌ای که به فکرشان رسید هم فلسطین بود. ما در برابر این قضیه مسئولیت داریم. داستانی که دل حسین بن علی (ع) را امروز خون می‌کند، همین است اگر ما می‌خواهیم به خودمان و عزاداری حسین (ع) ارزش دهیم، باید به مسئله فلسطین توجه کنیم. اگر حسین (ع) بود، به ما می‌گفت که اگر می‌خواهید برای من عزاداری کنید، شعار امروز باید فلسطین باشد، شمر هزار سال پیش مرد. شمر و یزید امروز را باید شناخت. امروز باید در دیوار این شهر برای شعار فلسطین تکان بخورد. چیزهای دروغی در مغز ما کردند که این مسئله داخلی برای عرب و اسرائیل است در حالی که اینطور نیست! ما چه جوابی در برابر اسلام و پیغمبر خدا (ص) داریم. «قیام امام حسین (ع) در کربلا، صرفاً یک واقعه تاریخی نیست، بلکه مکتبی جامع و الگویی جاودان برای مبارزه

با ظلم و ستم است. این قیام، در طول تاریخ، الهام‌بخش بسیاری از نهضت‌های آزادی‌خواهانه بوده و امروزه نیز در شرایط کنونی جهان، به‌ویژه در مسئله فلسطین و غزه همچنان راهگشاست. مکتب امام حسین (ع) بر پایه ارزش‌های والا و چون عدالت، آزادی و مبارزه با ظلم استوار است. امام حسین (ع) با قیام خود، به جهانیان نشان داد که انسان مؤمن در برابر ظلم و ستم نباید سکوت کند و باید تا پای جان از حق دفاع کند. رژیم اشغالگر قدس با ظلم و ستم بی‌حد و حصر، مردم بی‌گناه فلسطین را آواره و حقوق اولیه آنها را پایمال کرده است. در این میان، مقاومت مردم غزه در برابر این ظلم، یادآور قیام امام حسین (ع) است.

«وحدت حسینی»

ثمره راهپیمایی اربعین

واقعیه و اجتماعی به بزرگی اربعین در دنیا وجود ندارد؛ اینکه میلیون‌ها انسان راه می‌افتند، نه فقط از یک شهر یا یک کشور، بلکه از کشورهای مختلف و نه فقط از یک فرقه اسلامی، بلکه فرقه‌های مختلف اسلامی و حتی بعضی ادیان غیر اسلامی، این وحدت حسینی است. یقیناً شعار «الحسین یجمعنا»، شعار حقیقی در جهان امروز است. راهپیمایی اربعین مربوط به یک سلیقه سیاسی نیست، بلکه مربوط به همه ملت ایران و مربوط به همه سلیقه‌های کشور است. امام حسین (ع) فقط متعلق به ما شیعیان نیست و مذاهب اسلامی، شیعه و سنی، همه زیر پرچم امام حسین (ع) هستند. در این راهپیمایی عظیم حتی کسانی که مدت‌ها به اسلام هم نیستند، شرکت می‌کنند. به نظر برخی از بزرگان این نشانه بزرگی است که خدای تعالی در عصر حاضر به ما نشان می‌دهد. پیوند بین عراقی و غیرعراقی، پیوند بین شیعه و سنی، پیوند بین عرب و فارس و تُرک و گُرد؛ این پیوندها زیر بیرق اربعین حسینی مایه سعادت است. دشمن سعی در تفرقه دارد، اما نتوانسته است و به حول و قوه الهی نخواهد توانست. اربعین حادثه عجیبی است. در سال‌هایی که این راه را دشمنان اسلام و دشمنان اهل‌بیت (ع) به خیال خود مسدود کرده بودند، اما باز هم با یک حرکت عظیم ملت‌ها با شوق زیارت در این راه قدم گذاشتند. رهبر معظم انقلاب در بخشی از سخنان خود درباره مسئله اربعین، می‌فرمایند: «اگر ما با هم باشیم، کشورهای اسلامی، ملت‌های مسلمان از سنی و شیعه و فرقه‌های مختلف تسنن و تشیع، با یکدیگر دل‌هایشان صاف باشد، نسبت به یکدیگر سوءظن نداشته باشند، سوءنیت نداشته باشند، به یکدیگر اهانت نکنند، ببینید در دنیا چه اتفاقی خواهد افتاد؛ چه عزتی برای اسلام درست خواهد شد! وحدت؛ وحدت.»

مبارزه در راه خدا

راهپیمایی اربعین مبارزه عظیمی است که

مسلمانان و به‌ویژه شیعیان علیه استکبار جهانی به راه انداخته‌اند. مبارزه‌ای که اعضای یک خانواده به یک اندازه در آن سهم دارند و چه بسا حضور زنان و دختران مؤثرتر از اعضای دیگر خانواده باشد. رهبر معظم انقلاب اسلامی این حضور عظیم میلیونی را «اوج تفکر مبارزه» می‌داند که قابل توصیف و تفسیر نیست. ایشان در دیدار جمعی از مسئولان فرهنگی استان‌های آذربایجان شرقی و قسم در ۲۲ آبان ۱۳۹۶ می‌فرمایند: «راهپیمایی عظیم اربعین یک پدیده الهی است، حقیقتاً قابل توصیف نیست؛ مثل خیلی پدیده‌های الهی، نمی‌شود آن را تحلیل کرد. این جمعیت عظیم میلیونی راه بیفتند، شکل پیدا کند. در گذشته راهپیمایی بود، اما این خبرها نبود. در ایام مختلف، چه اربعین، چه غیر اربعین طلاب از نجف و جاهای مختلف عراق حرکت می‌کردند می‌رفتند، جمعیت‌های فراوانی هم بودند؛ اما این جمعیت عظیم میلیونی از جاهای مختلف دنیا با وجود تهدیدهای تروریستی‌ای که همیشه وجود داشته و امروز هم وجود دارد، به سمت یک هدف معین حرکت می‌کنند، این نشان‌دهنده اوج گرفتن تفکر مبارزه در راه خدا و اسلام و آمادگی عمومی و همگانی در این راه است.» راه مبارزه با امپریالیسم و تفکر جهانی‌سازی چیزی جز راهپیمایی اربعین نیست. اگر دشمنان اسلام نمی‌خواهند در رسانه‌های خود حرفی از این حضور بزنند، به دلیل آن است که متوجه اثرات عمیق آن در دل و جان مردم جهان هستند.

راهپیمایی اربعین نشانه «قوت

اسلام، حقیقت و جبهه مقاومت»

یکی از مصادیق قوت را امروز دنیای اسلام دارد مشاهده می‌کند و آن، راهپیمایی اربعین است؛ با اشاره به این آیه قرآن: «وَأَعَدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ» نشان‌دهنده این است که راهپیمایی اربعین قوت اسلام است، قوت حقیقت است، قوت جبهه مقاومت اسلامی است. اهمیت اولین اربعین این بود که رسانه پُر قدرت عاشوراست. از روز عاشورا تا روز اربعین درست زمانی که بعد از چهل روز اهل‌بیت (ع) به کربلا برگشتند، این چهل روز، چهصل روز فرمانروایی منطبق حق در میان دنیای ظلمانی حاکمیت بنی‌امیه و سفیانی‌ها بود.

مقاومت مردم غزه

درسی از مکتب عاشورا

ما امروز احتیاج داریم که حسین بن علی را به دنیا بشناسانیم؛ دنیای پر از دانند و لثامت، محتاج معرفت آزادی حسینی است. امروز مردم دنیا، جوان‌های دنیا، ملت‌های بی‌غرض، برای یک چنین حقیقتی دل‌هایشان می‌تپد. رهبر معظم انقلاب در این باره می‌فرمایند: «اگر امام حسین (ع) به دنیا معرفی بشود، اسلام معرفی شده است، قرآن معرفی شده است. امروز با صدها وسیله علیه اسلام و علیه معارف اسلامی تبلیغ

می‌شود؛ در مقابل این حرکت خصمانه جبهه کفر و استکبار، حرکت معرفت حسینی می‌تواند یک‌تنه سینه سپر کند، پایستد و حقیقت اسلام را، حقیقت قرآن را به دنیا معرفی کند. منطق حسین بن علی (علیهما السلام)، منطق دفاع از حق است، منطق ایستادگی در مقابل ظلم و طغیان و گمراهی و استکبار است.» اما بعد، مردم فلسطین پس از ۷۰ سال جنایت مستمر و تحمل زجرها و رنج‌ها و زندان شدن‌ها و اتفاقات عجیبی که افتاده، انتخاب مردم فلسطین پایداری و مقاومت است تا آخرین قطره خون، جنایت هم جنایت هولناکی است. وقتی وارد گفتمان این مردم می‌شویم، می‌بینیم این مردم کماکان با اینکه خسته، گرسنه و آواره هستند و مشاغل و سرمایه‌های خودشان را از دست دادند، اما باز هم مقاومت می‌کنند. مجاهدان و مظلومان فلسطینی با این مقاومت خودشان این پیام را به جهان مخابره می‌کنند که ما پای یک مکتبی که آن را مکتب عاشورا می‌دانیم، ایستاده‌ایم. پایداری مردم بر گفتمان مقاومت در راستای خط امام حسین (ع) است. بنا بر سخنان رهبر انقلاب، یقیناً این منطق امام حسین (ع) است. امروز دنیا به این منطق نیازمند است؛ امروز دنیا شاهد حاکمیت کفر و استکبار و حاکمیت حرکت عظیم اربعین این پیام را در دنیا منتشر می‌کند. این خون امام حسین (ع) است که پس از گذشت ۱۴۰۰ سال دارد می‌جوشد و روزه‌روز تازه‌تر می‌شود و نتیجه آن جهانی شدن عرصه اربعین است. این همان پیام عاشوراست. در پایان باید یادآور شد که پیام جاودان عاشورا و قیام امام حسین (ع)، در عصر حاضر به شکلی بی‌نظیر در راهپیمایی عظیم اربعین تجلی می‌یابد. این حرکت عظیم، نه تنها یک مناسک مذهبی، بلکه نمادی از مبارزه با ظلم و استکبار جهانی است. وحدت و همبستگی میلیون‌ها انسان در اربعین، نشان‌دهنده قدرت نرم اسلام و تأثیرگذاری عمیق مکتب حسینی بر دل‌هاست. مقاومت مردم فلسطین و جنایات رژیم صهیونیستی، اهمیت توجه به مسئله فلسطین و حمایت از مظلومان را بیش از پیش آشکار می‌کند. قیام امام حسین (ع) و مقاومت مردم فلسطین، دوروی یک سکه هستند. دوروی این نهضت‌ها، در برابر ظلم و استکبار ایستادگی کرده و به دنبال احقاق حق و عدالت هستند. در نهایت، می‌توان گفت اربعین، تجدید پیمان با امام حسین (ع) و ادامه راه مبارزه با ظلم و ستم است. مجاهدان و مظلومان فلسطینی با مقاومت خودشان این پیام را به جهان مخابره می‌کنند که ما پای یک مکتبی که آن را مکتب عاشورا می‌دانیم، ایستاده‌ایم. پایداری مردم بر گفتمان مقاومت در راستای خط امام حسین (ع) است.

حمید پارسانیا، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در گفت‌وگو با صبح صادق

مکتب امام حسین (ع) نیاز بشر امروز

در برابر ظلمی دارد که همه ابعاد زندگی امت اسلامی را نه تنها در مرزهای جغرافیایی، بلکه مرزهای فرهنگی را مورد آسیب قرار داده است. این علم هدایتی است که گویی ائمه اطهار(ع) در تاریخ گذاشتند. واقعیت عاشورا یک چراغ هدایت الهی بود که این فرهنگ مصون بماند. قرائت مستقیم و همدلی با او وظیفه مسلمانان و شیعیان بوده است که به یاد داشته باشند تا این کشتی هدایت در تاریخ بماند.

امروز به نظر می‌رسد بیش از گذشته در طول تاریخ سمت‌وسو نشان می‌دهد؛ یعنی مقاومت امت اسلامی را برای مقابله با خطراتی که این جامعه را تهدید می‌کند و ظلمی که در ابعاد مختلف وارد می‌شود، کارآمدتر از هر زمان در طول تاریخ است. این مسئله‌ای است که در متن مشیت الهی عمل می‌کند و کارکرد این مسئله به این باز می‌گردد که امت اسلامی احساس نیاز به این الگو را دارند و به آن رو می‌آورند. این جمعیت انبوهی که می‌آید به توجه جامعه اسلامی به جایگاهی که امام حسین(ع) برای وحدت‌بخشی بین امت اسلامی و برای الهام گرفتن در مقاومت برابر ظلم برمی‌گردد.

توجه به امام حسین (ع) نیاز امروز جوامع بشری و متوجه همه آزادگان جهان است. مکتب امام حسین (ع) انسانیت را مورد اشاره قرار می‌دهد و همه باید با ظلم جهانی مقابله کنند تا عدالت جهانی و صلح برقرار شود. این فطرت هر انسان آزاده‌ای است.

در دوران بعد از رحلت پیامبر اکرم(ص) به صورت یک انحراف مستمر در حال رخ دادن است.

تعبیری که امام حسین (ع) دارد که یزید با این شرایط آمده و مستقر در خلافت شده است، می‌فرماید: «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَعَلَىٰ الْإِسْلَامِ إِذْ قَدْ بَلَّيْتُ الْأُمَّةَ بِرَاعٍ مِثْلَ يَزِيدٍ»؛ یعنی باید فاتحه اسلام را خواند و راه شناخت اسلام مسدود شده است.

عملکرد حضرت علی(ع) این است که اصل کلمه توحید و اسلام با وجود اینکه یکی از مهم‌ترین نمادهای اسلامی که بحث امامت و زعامت سیاسی جامعه تحریف و از مسیر خود خارج شده، یک نزاع داخلی کافی است تا کلمه توحید از جامعه خارج شود؛ لذا امام علی(ع) برای حفظ کلمه توحید در تراجم موارد مختلف برایش اولویت و گاهی در جامعه همراهی هم می‌کند.

اینکه امام حسین (ع) در زمان‌شان این تحریفات آنچنان سنگین می‌شود که اصل اسلام دارد از بین می‌رود و این عبارت را می‌گویند که «مثل منی با مثل یزید بیعت نمی‌کند.» همانطور که در روایات دارید، دین مصباح هدایت است و این کلام برای اهل پرسش، یعنی باید برای حفظ اصل اسلام مقاومت کرد.

آنچه رخ داده است بنی‌امیه که در رقابت با اسلام بودند و تا زمان فتح مکه دشمن پیامبر(ص) حالا پس از گذشت چندین سال خود را به زعامت اسلام و به اسم خلیفه رسول‌الله(ص) رساندند، فرزند رسول‌الله(ص) را به شهادت می‌رسانند. این شهادت فرزند رسول‌الله(ص) اصل مشروعیت این نظام سلطه را زیر سؤال می‌برد.

سند شهادت برای این رخ داد تا روشنگری کند و این با عملکرد حضرت زینب(س) و امام زین‌العابدین(ع) در مسائلی که در شام گذشت، یک واقعیت تاریخی پیدا کرد و این علامت سؤال را گذاشت و شرایط قبل که دو مرتبه یک فرهنگ از کلمه توحید بماند، این رخ داد و امام سجاد(ع) بعد از آن با دعا به تقابل با نظام سلطه ادامه داد و فرهنگ اسلامی و توحید را حفظ کردند. یک بحث دیگری هم هست که به لحاظ تاریخی این حادثه چگونه قرائت شد و تداوم پیدا کرد. بدون شک، تحریف‌هایی همیشه وجود داشت، اما هیچ‌کدام نتوانست اصل هدف امام حسین(ع) را منحرف کند.

مسئله غزه یک بحث مهم در جهان اسلام است و همه کشورهای اسلامی درگیر مسئله غزه هستند. به نظر شما این مسئله وحدت‌گونه مسلمانان از کشورهای گوناگون در پیاده‌روی اربعین حسینی چه تأثیر و پیوند فرهنگی می‌تواند با مسئله غزه داشته باشد؟

امروز در مسئله غزه، مسئله اصلی دشمنی است که آمده و امت اسلامی نیاز به اتحاد

پویا هاشمی

روزنامه‌نگار

پیاده‌روی اربعین حسینی، صرفاً یک مراسم مذهبی نیست؛ بلکه یک حرکت سیاسی و اجتماعی است که می‌تواند در مبارزه با ظلم جهانی نقش مهمی ایفا کند. در این زمینه و برای واکاوی ابعاد تاریخی مبارزه با ظلم از سوی ائمه اطهار(ع) و پیوند پیاده‌روی اربعین حسینی با مسئله وحدت آزادگان جهان در مبارزه با ظلم جهانی با «حمید پارسانیا» عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی به گفت‌وگو نشستیم که در ادامه مشروح آن را می‌خوانید.

درباره بحث پیوند فرهنگی مسئله اربعین و ارتباط آن با موضوعات روز جهان اسلام توضیح دهید. مکتب حضرت سیدالشهداء(ع) در زمینه بحث مبارزه با ظلم و فساد و نابرابری، در عصرهای گوناگون چه تأثیری بر جای گذاشته است؟

گاهی درباره خود حادثه عاشورا تحقیق می‌کنیم که چه اهدافی را دنبال می‌کرد یا چگونه رخ داد و گاهی درباره اثری که این حادثه در دل تاریخ گذاشت، یعنی هویت فرهنگی را مدنظر قرار می‌دهیم.

گاهی یک حادثه واقعیت پیدا می‌کند، اما تداوم فرهنگی ندارد. گاهی هم واقعیت پیدا می‌کند و تداوم فرهنگی هم دارد، اما تداوم آن با آنچه واقعیت بوده است، فاصله دارد. اینجا هم می‌توان بحث را اینطور مطرح کرد که موضوع نگاه این باشد که خود واقعه عاشورا چه بود؟ بعد از این واقعیت در طول تاریخ چه برداشتهایی از آن شکل گرفت و این روایت‌ها با آنچه واقع بوده است، سازگار است یا خیر؟

واقعیت عاشورا و حرکت امام حسین(ع) و آنچه رخ داد، بخشی از حیات اجتماعی و سیاسی ائمه معصوم(ع) بود؛ یعنی آنچه از زمان امام علی(ع) رخ می‌دهد تا صلح امام حسن(ع) و سپس قیام کربلا و تا زمان غیبت صغری و غیبت کبری امام زمان(عج) یک حقیقت و نور واحدی هستند که با توجه به شرایط مختلف مواضعی را می‌گرفتند. تمامی ائمه با یک مکتب واحد و به تعبیر مرحوم صاحب جواهر و تعبیر رهبر معظم انقلاب از زندگی و سیره ائمه اطهار(ع) همان انسان ۲۵۰ ساله است.

خب می‌بینیم که عملکردها خیلی متفاوت است. گاهی سکوت می‌کنند، گاهی صلح می‌کنند و گاهی قیام می‌کنند و امام حسین(ع) مقاومت می‌کند و تا مرز شهادت پیش می‌رود.

آنچه به نظر می‌رسد از عمل امام حسین(ع) به لحاظ واقعه هست، یک تحریفی که

ابراهیم فیاض، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران در گفت‌وگو با صبح صادق

اربعین مکتب صلح جهانی

می‌کند که تمام این صلح باید ریشه ظلم جهانی را بسوزاند. صلح جهانی همان صلحی است که پس از شروع جنگ و کشتار ظالمان با آمدن امام زمان(عج) بار دیگر برقرار می‌شود. حرکت عظیم و زیارت اربعین به نظر من منشور صلح جهانی در مقابل ظلم جهانی است.

درباره مسئله غزه و مسائلی که امروز شاهدش هستیم؛ به نظر شما آمدن اهالی کشورهای گوناگون و حضور در حماسه اربعین چه تأثیری بر مسئله غزه دارد؟!

اربعین خودش منشور صلح جهانی است و خودبه‌خود سبب یک حرکت صلح‌آمیز می‌شود. ما سیاره‌ای به اسم حرکت اربعین نداریم، اما همه علمای اسلامی به آن عمل می‌کنند. اگر بخواهیم ریشه این حرکت را بفهمیم، آخر زیارت امام علی(ع) به زیارت امام حسین(ع) می‌رسیم. این حرکت الهام‌بخش این حرکت اربعین است. علما با همین زیارت‌نامه امام علی(ع) حرکت بزرگ اربعین را شروع کردند و سپس در بین مردم جا افتاد. این حرکت در واقع یک راهپیمایی صلح جهانی است. هر کدام از ظالمانی که از بنی‌امیه تا داعش امروز به سر کار آمده‌اند، در پی حذف این حرکت و از بین بردن این اقدام بزرگ صلح جهانی بودند. راهپیمایی اربعین هر سال صلح جهانی را متجلی می‌کند و تمام اقوام و ملل جهانی حتی غیرمسلمانان در این مسیر حاضر می‌شوند تا این صلح جهانی را با تمام وجود حس کنند. در حال حاضر اتفاقی که در غزه رخ داده است، در واقع یک مشروعیت‌زدایی از نظام سلطه و تمدن غرب در خاورمیانه و جهان شد. این حرکت اربعین و مشخصات در عصر حاضر همراه مسئله غزه باعث مشروعیت‌زدایی از نظام غرب و سلطه صهیونیستی جهانی خواهد شد.

اسلام است و خودش هم با او بیعت نکرد. حرکت امام حسین(ع) از زمان مرگ معاویه تاروی کار آمدن یزید و شهادت ابا‌عبدالله(ع) همگی حکایت است. ما فکر می‌کنیم با تعدادی حدیث به حکایت می‌رسیم، اما سیره امام(ع) هم حکایت است. به نظر من شهادت امام حسین(ع) سبب شد مشروعیت نظام بنی‌امیه کاملاً از بین برود و سقوط کند. سپس ائمه اطهار(ع) حتی در زمان بنی‌عباس همین‌طور با مبنای صلح جهانی به معنای صلح عام ادامه دادند. به نظر من تفاوتی بین صلح امام حسن(ع) و قیام امام حسین(ع) وجود ندارد، تمام این اقدامات بر مبنای مبارزه صلح جهانی رخ داده است.

یک بحثی مطرح شده درباره بحث مکتب امام حسین(ع) که مبارزه با بی‌عدالتی بوده است؛ در عصرهای مختلف پس از واقعه کربلا تا به امروز مکتب ابا‌عبدالله(ع) چه تأثیری روی تاریخ گذاشته است؟

پس از شهادت امام حسین(ع)، امام سجاد(ع) آمدند و مکتب خودشان را در دعای صحیفه سجاده‌ای طرح کردند. تمام دعاها منسوب به امام سجاد(ع) و به ویژه صحیفه سجاده‌ای، ساختار کلان کلامی شیعه را بنیان گذاشته است. در آن زمان در مقابل نظام سلطه بنی‌امیه است و ساختار کلامی امام زین‌العابدین(ع)، ساختار بنی‌امیه را به فروپاشی می‌رساند. مهم‌ترین مبنای که سبب می‌شود عدم مشروعیت نظام سلطه آشکار شود، همین مباحث کلامی است که ایجاد می‌کند. همین قصه غزه بر اساس مبنای کلامی رهبران خودشان، همچون شهید هنبه، یحیی السنوار و سایر رهبران‌شان همان مبنای امام حسین(ع) کربلاست. مبنای رهبران غزه بر اساس مکتب امام حسین(ع) یک مکتب بر مبنای صلح جهانی است، اما نظام سلطه درست مانند ۱۴۰۰ سال قبل به اقدام پلید و بی‌گناه‌کشی و کودک‌کشی دست زده است. رژیم صهیونیستی امروز نه تنها مشروعیت جهانی، بلکه مشروعیت داخلی خودش را هم از دست داده است. مردمان سرزمین اشغالی هم شک پیدا کرده‌اند که خودشان یک نظام مشروع نیستند. حقیقتاً مشروعیت‌زدایی با ساختار کلامی که ائمه اطهار(ع) همچون امام حسین(ع) در بالاترین نقطه یعنی واقعه عاشورا و کربلا ایجاد کردند، بر مبنای صلح جهانی است که باعث مشروعیت‌زدایی در تمام نظام‌های سلطه طول تاریخ خواهد شد، اما دشمن با خشم خود به مظلوم‌کشی دست می‌زند. جغرافیا و تاریخی که بر مبنای واقعه کربلا و کلام «كُلُّ يَوْمٍ عاشورا و كُلُّ أرضٍ كَرْبِلا» با یک مشروعیت‌زدایی نظام سلطه در کل تاریخ و جهان تکرار می‌شود.

شما درباره ریشه تاریخی اربعین حسینی بفرمایید که چرا چنین حرکتی پس از شهادت امام حسین(ع) آغاز شد و این حرکت آیا ریشه مبارزه با سلطه‌گری دارد؟

بحث روایت اربعین در احادیث و مباحث دینی است و ساختار خودش را دارد؛ اما در زیارت‌نامه اربعین هم اشاراتی نسبت به مبارزه با سلطه‌گری و بحث سیستم صلح جهانی

سید عباس خادم الحسینی

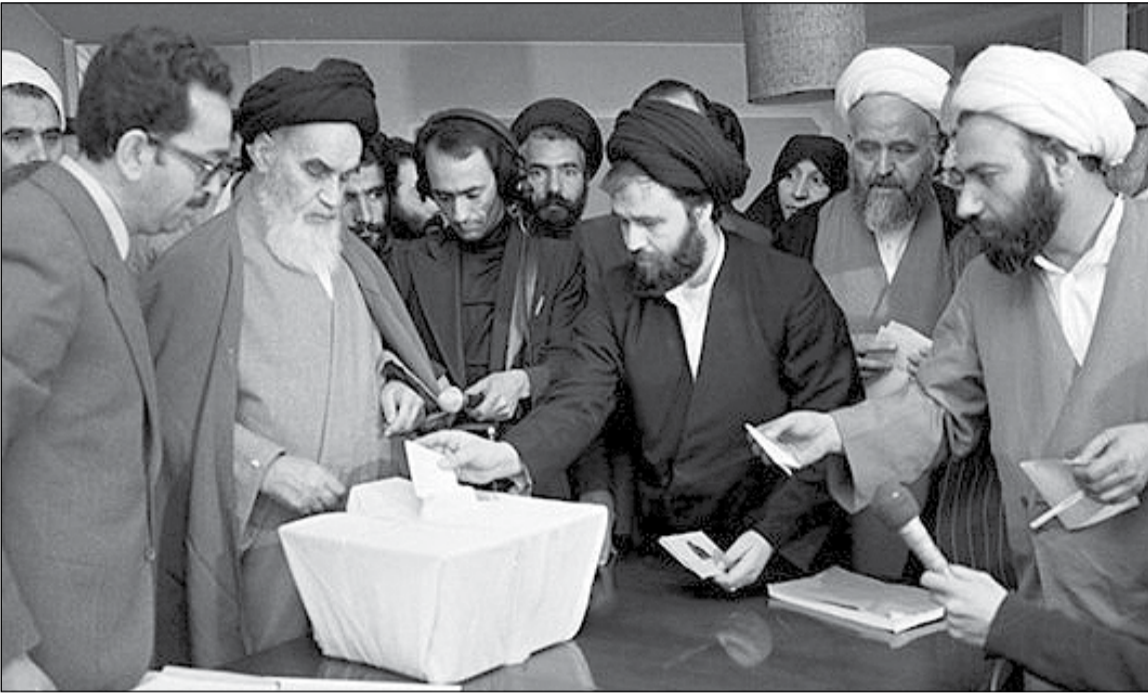
خبرنگار

در دل تاریخ اسلام، رویداد کربلا و شهادت امام حسین(ع) و بارانش، نقطه عطفی در مبارزه با ظلم و استبداد به شمار می‌آید. پیاده‌روی اربعین حسینی که بزرگ‌ترین تجمع انسانی جهان شناخته می‌شود، یادآور این واقعه تاریخی و تجدید میثاق با آرمان‌های امام حسین(ع) است. این مراسم نه تنها در ایران و عراق، بلکه در بسیاری از کشورهای اسلامی و حتی فراتر از آن برگزار می‌شود و به مثابه نمادی از مقاومت در برابر ظلم و ستم مورد توجه قرار گرفته است. حرکت اربعین حسینی و پیاده‌روی در ایام منتهی به اربعین در عراق هم نقطه تجلی این حرکت است. اربعین حسینی به منزله یک پدیده اجتماعی و فرهنگی پیچیده، ابعاد گوناگونی دارد که از جمله آنها می‌توان به بعد تاریخی، مذهبی، سیاسی و اجتماعی اشاره کرد. این مراسم، در رویدادهای تاریخی کربلا ریشه دارد و با گذشت قرن‌ها به منزله نماد مقاومت در برابر ظلم و ستم در اذهان مردم جای گرفته است. واقعه کربلا با تمام تلخی و تازدنی آن، نمادی از مقاومت در برابر ظلم و استبداد است. امام حسین(ع) و بارانش، با ایستادگی در برابر حکومت اموی به جهانیان نشان دادند که حفظ ارزش‌های انسانی و دینی از جان عزیزتر است. این مقاومت، الگویی برای همه آزاداندیشان و عدالت‌خواهان در طول تاریخ بوده است. آنچه در ادامه می‌آید، مشروح گفت‌وگوی خبرنگار «صبح صادق» با «ابراهیم فیاض» استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران، درباره ابعاد اجتماعی و تاریخی اربعین حسینی و تأثیر آن بر مسائل و اتفاقات غزه است.

ابتدا درباره مکتب امام حسین(ع) در طول تاریخ بفرمایید که ریشه این مکتب به چه چیزهایی برمی‌گردد؟ به هر حال مسائلی با عنوان مبارزه با ظلم و اسلام ناب می‌گویند، اما نظر شما چیست؟

مکتب امام حسین(ع) همان قرآن ناب محمدی(ص) است. روز عاشورا تجلی قرآن کریم بود. اگر کسی بخواهد یک مصرع، یک صحنه و حتی یک نمایش از قرآن ببیند، باید به روز عاشورا رجوع کند یا بالاتر همان دعای عرفه در روز عاشورا دوباره متجلی می‌شود. مکتب قرآن همانی است که پیامبر اکرم(ص)، حضرت علی(ع)، امام حسن(ع) و امام حسین(ع) و همه ائمه اطهار(ع) تا امام زمان(عج) همین کار را خواهند کرد. اقتدر تفکر قرآن مشروعیت جهانی و فکری دارد که پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع) شروع کردند تا مشروعیت نظام ظلم را طرد کنند. ائمه اطهار(ع) جلوی افراد ایستادند و مشروعیت نداشتن این افراد را اعلام کردند، اینجا بود که این افراد به خشونت دست می‌زدند. درست در همین مرحله به سمت سقوط پیش می‌روند. امام حسین(ع) اعلام کرد که یزید خودش و حکومتش مشروع نیست و همه چیز خلاف قواعد

ملت اگر کنار بنشینند!

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

تقویم انقلاب

دشمنان قابل اعتماد نیستند

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

تقویم تاریخی انقلاب اسلامی نشان می‌دهد، قبل از عملیات «رمضان» ایران با مباحث مهم و پیچیده‌ای مواجه بود که یکی از آنها، بحث مذاکره، صلح، میانجی‌گری و... برای صلح با پایان جنگ بود. درباره این موضوع در داخل کشور بیشترین بحث را بین اعضای شورای عالی دفاع داشتیم که دیدگاه‌های متعددی در جلسات آن به بحث گذاشته می‌شد. در مواردی هم جلسه شورای عالی دفاع در محضر شریف امام خمینی (ره)، رهبر کبیر انقلاب اسلامی برگزار می‌شد. در یکی از این جلسات حضرت امام (ره) از سران نظام حاضر در جلسه سؤال می‌کند

در زمستان ۱۳۵۸ با تعیین تکلیف ریاست جمهوری، نوبت به ایستگاه پایانی، یعنی تعیین نمایندگان مجلس رسیده بود تا همه ارکان مردم‌سالاری تکمیل شود. حضرت امام (ره) تأکید داشتند که بلافاصله مقدمات انتخابات مجلس فراهم شود و کار در همان سال ۱۳۵۸ به پایان رسد. حضرت امام (ره) در حالی که به تازگی از بستر بیماری جدا شده و همچنان در بیمارستان قلب تهران به سر می‌برد، ضمن تشکر از مردم شریف ایران به دلیل خلق حماسه در انتخابات ریاست جمهوری در پیامی اعلام داشتند: «سرفرازی و مباهات آنگاه به حد کمال خواهد رسید که در انتخابات مجلس شورای اسلامی، چون انتخابات ریاست جمهوری کمال رشد انسانی-اسلامی خود را نشان دهید. شما ای ملت عزیز که برای خدا و جلب رضای او به پا خاستید و با تأیید و توفیق ذات مقدسش به پیروزی معجزه‌آسا رسیدید، اکنون نیز در این مرحله که مقام امتحان است، کوشش کنید که مصالح اسلام و کشور اسلامی را فدای منافع شخصی یا گروهی نکنید.»

حضرت امام (ره) تلاش کردند تا ضمن دعوت مردم به مشارکت حداکثری، دقت ملت را در انتخاب بهترین‌ها بالا ببرند. لذا با تأکید بر اینکه «این قدم آخری است که ملت ما باید با شایستگی هر چه تمام‌تر این قدم را بردارند» آرزو می‌کنند که مردم «وکیل‌هایی که آراسته هستند به اخلاق خوب، متعهد هستند به اسلام، وفادار هستند به کشور خودشان، خدمتگزار هستند به شما و به کشور، آن اشخاص را انتخاب کنند و در مجلس بفرستند.»

اولین گام درباره برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی، تدوین قانون انتخابات مجلس بود، لذا تیمی در وزارت کشور مشغول تهیه این قانون شدند و پس از تهیه آن، این قانون به تصویب شورای انقلاب رسید. با انتشار این قانون در ۱۸ بهمن ۱۳۵۸ فرآیند اجرایی انتخابات کلید خورد. متأسفانه، جریانی که مایل نبود حضور گسترده مردم در صحنه انتخابات را ببیند و از رأی و انتخاب آنان واهمه داشت، از همان ابتدای کار بر طبل اختلاف و تشدد و درگیری و واگرایی و تحریم انتخابات کوبید و تلاش کرد مردم را از حضور در پای صندوق رأی

تقاضای متواضعانه و استدعای خیرخواهانه‌ام را بپذیرید، و با شرکت عمومی خود در انتخابات، قطع امید دشمنان جمهوری اسلامی و وابستگان به رژیم منحط سابق و هواخواهان آن؛ خصوصاً دولت آمریکای ستمکار را بنمایید. عزیزان من! که امید نهضت اسلامی به شماست، در روز تعیین سرنوشت کشور به پایخیزید و به صندوق‌ها هجوم آورید و آرای خود را در آنها بریزید، و با کمال آرامش و مراعات کامل اخلاق انسانی-اسلامی، این امر مشروع را انجام دهید. من نیز با حال نقاهت، خود را برای شرکت مهیا می‌نمایم.» خوف دیگر امام (ره) آن بود که «تبلیغات برای اشخاص که به اسلام و جمهوری اسلامی اعتقاد ندارند و اعمال و گفتار آنان در این یک سال شاهد آن است، و اکنون برای راه پیدا کردن به مجلس و برای کارشکنی و جنجال در محیط مقدس مجلس شورای اسلامی، خود را هوادار اسلام و مسلمانان جا می‌زنند، در قشری از ملت و جوانان پاکدل تأثیر کند و آرای مقدس خود را به کسانی دهند که به نفع اجانب، با اسلام و جمهوری اسلامی مخالفت اساسی دارند.»

تقاضای متواضعانه و استدعای خیرخواهانه‌ام را بپذیرید، و با شرکت عمومی خود در انتخابات، قطع امید دشمنان جمهوری اسلامی و وابستگان به رژیم منحط سابق و هواخواهان آن؛ خصوصاً دولت آمریکای ستمکار را بنمایید. عزیزان من! که امید نهضت اسلامی به شماست، در روز تعیین سرنوشت کشور به پایخیزید و به صندوق‌ها هجوم آورید و آرای خود را در آنها بریزید، و با کمال آرامش و مراعات کامل اخلاق انسانی-اسلامی، این امر مشروع را انجام دهید. من نیز با حال نقاهت، خود را برای شرکت مهیا می‌نمایم.» خوف دیگر امام (ره) آن بود که «تبلیغات برای اشخاص که به اسلام و جمهوری اسلامی اعتقاد ندارند و اعمال و گفتار آنان در این یک سال شاهد آن است، و اکنون برای راه پیدا کردن به مجلس و برای کارشکنی و جنجال در محیط مقدس مجلس شورای اسلامی، خود را هوادار اسلام و مسلمانان جا می‌زنند، در قشری از ملت و جوانان پاکدل تأثیر کند و آرای مقدس خود را به کسانی دهند که به نفع اجانب، با اسلام و جمهوری اسلامی مخالفت اساسی دارند.»

حضرت امام (ره) در این انتخابات نیز نگران مکر همین جریان‌های مافیایی بود که همسویا استکبار جهانی در حال دلسرد کردن مردم برای شرکت در انتخابات بودند! لذا در حالی که همچنان در بیمارستان قلب تهران به تازگی از بیمارستان قلب مرخص شده بودند، در پیامی به ملت می‌نویسند: «خوف آن دارم که در اثر تبلیغات دامنه‌دار دشمنان نهضت اسلامی و مخالفان جمهوری اسلامی که در طرف این یک سال با هر وسیله ممکن به تضعیف آن کوشا بوده‌اند، و اخیراً که قدم آخر پیروزی را ملت عزیز هوشیار برمی‌دارد، تبلیغات و شایعه‌سازی‌ها به اوج خود رسیده، و چون خود و الهام‌دهندگان خود را در آستانه شکست نهایی یافته‌اند، از هیچ تشبیه دست‌بردار نیستند که جوانان عزیز ما که به همت والای خود نهضت اسلامی را پیش برده‌اند، در این مرحله نهایی سردی و سستی از خود نشان دهند و تحت تأثیر این شایعه‌ها واقع شوند، و از شرکت در این امر حیاتی اسلامی خودداری کنند. اینجانب که عمر لایق خود را برای خدمت به اسلام و ملت شریف در طبق اخلاص تقدیم می‌کنم، امید است

دهلیز

سقوط پایتخت

مروری بر بی‌کفایتی و وابستگی رژیم دیکتاتوری پهلوی

و وحشت بود. روز دوشنبه، سوم شهریورماه ناگهان «رادیو تهران» خبر داده بود: «نیروهای روس و انگلیس از شمال و جنوب به ایران حمله نموده و از صبح مشغول پیشروی هستند. نیروی دریایی انگلیس به بندر شاپور و بندر خرمشهر حمله برده و مقاومت نیروی دریایی ایران را درهم شکسته و پس از گلوله‌باران مناطق مزبور، آنجا را متصرف شدند. نیروهای زمینی انگلیس از خانقین گذشته به طرف قصر شیرین پیشروی می‌کنند. نیروهای زمینی روس از جلفا به طرف تبریز در حرکتند و نیروی هوایی روسیه اکثر بنادر شمال را بمباران کرده است.»

این نشانه‌های شوم، ملتی را که بیست سال تمام در یکنواختی مکرر به سر برده و جز سکوت و خاموشی چیزی را نمی‌شناخت، دچار رعب و وحشت کرده بود. آنان دسته دسته به دور هم جمع شده بودند و از یکدیگر می‌پرسیدند: «چرا... چه شده که خانه‌های ما را بمباران می‌کنند؟»

این ناپاوری در میان توده مردم توأم با حیرت

اشغال ایران در شهریور ۱۳۲۰، نمادی از بی‌اعتباری و زوال حکومت پهلوی بود که با تسلیم رضاخان شکل گرفت. «سید مهدی فرخ» (۱۲۶۵-۱۳۵۲) ملقب به «متین السلطنه» دولتمرد ایرانی اواخر دوره قاجار و دوره پهلوی است. او نزدیک به نیم قرن مشاغل و مقامات گوناگون حکومتی و سیاسی داشت. متین السلطنه در سال ۱۳۱۹ استاندار فارس بود. او این سمت را در شهریور ۱۳۲۰ که ایران به اشغال قوای بیگانه درآمد، حفظ کرده بود. وی در بخشی از کتاب خاطر ایش با عنوان «تاریخ پنجاه ساله معاصر ایران» از روز اشغال ایران چنین می‌نویسد:

«... با شلیک نخستین گلوله‌های توپ در مرزهای ایران، کشور ما بدون آنکه بخواهد و یا انتظار داشته باشد، با یک حرکت سریع به دوره جدیدی از حیات سیاسی و اجتماعی پرتاب شد. در این حرکت انتقالی و پیش‌بینی نشده، دو طبقه با کیفیتی متفاوت، چندان که لازمه کار بود، از رویدادهای زمان خویش آگاه نبودند: نه ملت ایران می‌دانست که در پشت دیوارهای کشور چه مسائلی در جریان است، و نه شاه به درستی در جریان مسائل روز کشور قرار گرفته بود... چند لحظه پس از آنکه شاه از هجوم سربازان متفقین به مرزهای شمالی و جنوبی ایران مطلع می‌گردد، سفرای شوروی و انگلستان را به دربار احضار کرده و در مورد دلیل هجوم و ایجاد مخاصمه از آنان توضیح می‌خواهد....»

حافظه

ابزار سلطه

مروری بر نقش انجمن‌های میسیونری پروتستان در توسعه استعمار

در انگلستان توسعه‌طلبی ماوراء بحار با آرمان‌های صلیبی، سخت آمیخته بود. کشیش «ریچارد هاکلوت» (۱۵۵۲-۱۶۱۶) از نخستین اندیشه‌پردازان مستعمراتی انگلستان بود و با انتشار نقشه‌ها و رساله‌های خود، توجه الیزابت را به آمریکای شمالی معطوف کرد. هاکلوت جوان، تحصیلات خود را در کریست کالج آکسفورد به پایان برد و سپس با حمایت محافل مالی و تجاری لندن و بریستول، کانونی برای اشاعه اندیشه‌های توسعه‌طلبی ماوراء بحار در این دانشگاه به پا کرد. هاکلوت رساله‌های متعددی در تشویق این تکاپو منتشر کرد و به درخواست میسر والتر رالیگ، برای ترغیب الیزابت به حمایت مالی از مستعمره رالیگ در ویرجینیا، رساله بحث‌برانگیزی درباره پلانت‌کاری غرب نوشت. هاکلوت سهم مهمی در برنامه‌ریزی برای تأسیس کمپانی هند شرقی بریتانیا داشت و یکی از هشت نفری بود که درخواست تأسیس «کمپانی ویرجینیا» را در سال ۱۶۰۶ به دربار انگلیس تقدیم کرد. الیگارشی مستعمراتی انگلیس، با تأسیس «انجمن هاکلوت» یاد و نام او را گرامی داشته است. «انجمن هاکلوت» ناشر بسیاری از سفرنامه‌های انگلیسی‌ها به شرق است و در هیئت مدیره آن، اعضای این الیگارشی عضویت دارند.

از سده هفدهم تا پایان سده نوزدهم میلادی، کارکرد اشاعه فرهنگ استعماری انگلیس را انجمن‌های میسیونری پروتستان به دست داشتند؛ به‌ویژه «انجمن تبشیر انجیلی» و «انجمن ترویج مسیحیت». این دو انجمن در سده هجدهم، سهم مهمی در توسعه استعماری بریتانیا در قاره آمریکا ایفا کردند. از دهه ۱۷۹۰، «جینس میسیونری» انگلیس اوج گرفت و در فاصله سال‌های ۱۷۹۲-۱۸۶۲، دوازده سازمان مهم جدید میسیونری تأسیس شد. از این رو در نیمه اول سده نوزدهم، هند به کانون تکاپوی بی‌سابقه میسیونرها بدل شد. تأثیر روح صلیبی بر توسعه‌طلبی اروپا تا آن حد بود که در سال ۱۸۵۱، پرنس آلبرت، همسر ملکه ویکتوریا، در بازدید از نمایشگاه مستعمرات انگلیس، آن را «فستیوال تمدن مسیحی» خواند.

به نوشته «نرمن دنیل» انگلیسی‌ها به پیوند دین خود با منافعی که برای جهانیان به ارمغان آورده‌اند، معتقد بودند. تلقی نظر به پردازان استعماری بریتانیا عموماً چنین بود. در دهه ۱۸۴۰، «ماکانولی» نوشت: «تاریخ ۱۶۰ سال گذشته کشور ما، تاریخ پیشرفت مادی، اخلاقی و معنوی است.» «پالمرستون» در سال ۱۸۴۸ گفت: «به اعتقاد من، وظیفه ما به اسارت گرفتن [سایر ملت‌ها] نیست، آزاد کردن آنهاست... وظیفه ما هدایت سایر ملت‌هاست.» «رونالد هیام» می‌افزاید، در میان روشنفکران انگلیسی سده نوزدهم، این یک بساور عمومی بود که «بریتانیا به قله نردبان ترقی رسیده و اینک وظیفه اوست که سرنوشت دیگران را نیز بهبود بخشد.» تصادفی نیست که آقای «پادزناپ»، یکی از قهرمانان رمان‌های چارلز دیکنز، پیدایش ملت‌های دیگر را «یک اشتباه» می‌خواند.

یعقوب ربیعی
کارشناس سیاسی

۱۴ مردادماه مصادف با صدور فرمان «مشروطیت» بود. شناخت صحیح از ابعاد گوناگون این خیزش مردمی فرصت مغتنمی است برای شناخت برخی بازیگران سیاسی معاصر و اینکه چگونه از تجربیات این قیام برای امروزان استفاده کنیم. از این رو، در این نوشته موضوع امام راحل (ره) و مشروطیت در دو حوزه، یعنی شناخت امام (ره) از بازیگران این جنبش و تجربه ایشان از این خیزش را بررسی می‌کنیم.

♦ **شناخت سه گانه امام (ره) از مشروطیت** جایگاه حقیقی روحانیت در قیام ملت: کسی نمی‌تواند تاریخ معاصر را بخواند و از نقش محوری علما صحبت نکند. دوره قاجار دوره خیزش علما و روحانیون علیه استعمار و استبداد است. ملاعلی‌کنی، میرزای شیرازی، آخوند خراسانی و... هر یک نقش بزرگی در این خیزش داشتند. حضرت امام (ره) بر نهضت‌های روحانی که در واقع متکی بر مرجعیت است، تکیه خاص داشت؛ برای نمونه، برخی از جریان‌های مشروطه و کلیت جریان تنباکو، نهضت حاج آقا نورالله در اصفهان و نیز حرکت مرحوم آقا میرزا صادق آقا و نیز مرحوم انگبجی در آذربایجان مورد تأیید ایشان قرار گرفت. با شناخته شدن قدرت روحانیت در جریان تنباکو و سایر نهضت‌ها، دشمنان خارجی کوشیدند این قدرت را از صحنه سیاسی جامعه ایران حذف کنند. امام (ره) در این باره می‌فرماید: «اینها فهمیدند باید این قدرت را بگیرند، تا این قدرت زنده است نمی‌گذارند که اینها هر کاری دلشان بخواهد بکنند و دولت‌ها عنان گسیخته باشند و هر طوری دلشان بخواهد عمل بکنند و لهذا با کمال کوشش تبلیغات کردند بر ضد روحانیت.»

امام (ره) و شناخت غرب: آنچه در پیش امام در جریان مشروطه قابل تسوچه است، نقش اجنبی در مشروطه است. تحلیل امام (ره) شامل دو قسمت است که در واقع بیان دو جهت نفوذ انگلیسی‌ها در مشروطه است: اول جنبه سیاسی و منافع انگلیسی‌ها در برابر روس‌هاست؛ انگلیسی‌ها می‌ترسیدند خیزش مردمی

منجر به تسلط روس‌ها بر ایران شود. تسلط روسیه بر ایران می‌توانست امنیت هند به عنوان مستعمره اصلی بریتانیا را به خطر بیندازد، موجب تسلط روس‌ها بر خلیج فارس شود، انگلیسی‌ها را از منابع غنی ایران دور بسازد و ده‌ها دلیل دیگر. به همین دلیل امام (ره) می‌داند که بخشی از حضور انگلیسی‌ها در قیام مشروطیت به موضوع رقابت دیرینه قدرت‌های وقت، به ویژه جلوگیری از قدرت‌یابی روسیه در ایران برمی‌گردد. دومین نگاه و تحلیل امام (ره) از انگلیسی‌ها به نگرانی ایشان نسبت به سیاست‌های رویه پیر انگلیس درباره بسط‌سازی برای نفوذ فکر غربی برای از بین بردن دین مربوط است.

دفاع از روحانیت اصیل در برابر منورالفکرها و روحانیت منحرف: اگر بنا باشد تاریخ معاصر نوشته شود به عنوان اولین عامل باید سخن از روحانیت به میان آید؛ روحانیتی که پرچمدار این نهضت‌ها بوده و همیشه در تحریک و بسیج مردم نقش اول را داشته است. این تجربه‌ای است که هر کس اندکی در آن تردید کند، یقیناً فاقد یک نگرش اصیل تاریخی است. البته این به معنای نفی نقش دیگران به صورت مثبت یا منفی نیست. با این حال، در دوره اخیر، یعنی سال‌های پس از مشروطه، به دلیل سلطه سیاسی و فکری مخالفان روحانیت، تاریخ معاصر به گونه‌ای نوشته شده است که نه تنها خواستند سهم روحانیت را در مبارزات استقلال‌طلبانه از بین ببرند؛ بلکه آنها را به عنوان عوامل ارتجاع و مستبدان عقب‌ماندگی جامعه

نشان دادند. ثرور وجهه روحانی شخصیتی، همانند شهید شیخ فضل‌الله نوری در راستای همین پروژه تحریف است.

از نکات مهمی که در پیشش تاریخی امام درباره مشروطیت حائز اهمیت است، دفاع از موضع شهید نوری است. منورالفکران مشروطه‌خواه با تمام قوا شیخ را مستبد و حامی استبداد معرفی کرده و او را به منزله سمبل دفاع از حکومت مشروطه مورد حمله قرار دادند. «شما می‌دانید که مرحوم شیخ فضل‌الله نوری را کی محاکمه کرد؟ یک معتم زنجانی یک ملای زنجانی محاکمه و حکم قتل او را صادر کرد وقتی معتم و ملا مهذب نباشد فسادش از همه بیشتر است.» با پیروزی انقلاب اسلامی که در واقع پیروزی تفکر اسلامی بر اندیشه‌های غربی بود، امام (ره) به دفاع از شیخ برخاست؛ به ویژه از اقدامی که شیخ برای تصویب متمم قانون اساسی و اصل مربوط به نظارت پنج نفر از مجتهدان بر مصوبات مجلس داشت که شورای نگهبان الگویی از نگاه شیخ فضل‌الله نوری است.

♦ تجربه سه گانه امام (ره)

از مشروطیت در انقلاب اسلامی

در انقلاب اسلامی دوگانه شرق و غرب که با آمریکا و شوروی عینیت می‌یافت، از نظر امام (ره) همان دوگانه روس و انگلیس در مشروطه بود. امام (ره) با طرح راهبرد تغییر ناپذیر نه شرقی و نه غربی، استقلال‌خواهی و هضم نشدن در سیاست‌های

قدرت‌های بزرگ و در یک کلمه تکیه بر مردم و سازش‌ناپذیری را به اجرا گذاشتند. امام (ره) با طراحی سیاست نه شرقی نه غربی به دنبال یک سیاست موازنه عدمی بین این دو قدرت هستند. موازنه عدمی و نه شرقی و نه غربی به معنای انزوا نیست؛ چرا که امام مخاطرات انزوا را می‌دانند و این سیاست و راهبرد بر مبنای مشارکت فعال و ارتباط با همه کشورها طراحی می‌شود، ولی مبنای عدم تعهد و سرسپردگی به هر یک از این دو جبهه‌هاست. انقلاب‌ها دو نوع هستند؛ یا سیاسی یا اجتماعی. انقلاب‌های سیاسی تنها در تغییر اشخاص می‌مانند و به تغییرات اجتماعی مانند تغییر ایدئولوژی، تغییر نظام حکمرانی و... منجر نمی‌شود. امام (ره) هم سران سیاسی را تغییر دادند، هم گفتمان را، و هم از دل این تغییرات نهادسازی و نظام‌سازی کردند. بنابراین، نظام‌سازی از دیگر دستاوردهای امام (ره) در انقلاب اسلامی بود که در مشروطه ابرتر ماند، ایجاد و معماری سیستمی که هم دین را در عرصه اجتماعی به رسمیت بشناسد و هم نقش مردم را در اداره کشور تثبیت کند، شاهکار امام (ره) بود که مشروطه نسبت به آن سر درگم بود.

هرج و مرج ناشی از مشروطه به مدت ۱۵ سال تمام ایران را فرا گرفت؛ به صورتی که ملت منتظر یک دیکتاتور مقتدر بودند تا آزادی را تقدیم او کنند و امنیت را از او بخواهند. نویسنده کتاب «تاریخ مشروطیت» آن زمان از تاریخ ایران را روایت می‌کند که مردم در کوچه و بازار می‌گفتند: «این مملکت چوب استبداد می‌خواهد هنوز.» به همین دلیل مملکتی را که به واسطه مشروطیت از چاله استبداد قاجاریه بیرون آمده بود، به چاه دیکتاتوری رضا شصت تیر سپردند. امام (ره) در صدر انقلاب با همین هرج و مرج در قالب تجزیه‌طلبی مواجه بودند؛ اما تدابیر ششان از هرگونه واگرایی جلوگیری کرد. ایشان اجازه ندادند که تغییر منجر به هرج و مرجی شود که اساس مملکت و خیزش مردم را بر باد دهد. این توانمندی و کارکرد امام راحل زمانی اهمیت می‌یابد که به تعبیر رهبر معظم انقلاب بدانیم که غربی‌ها در نشست گوادلوپ به هرج و مرج پس از انقلاب از طریق طراحی «سیاست راهبردی [ایجاد] بحران‌های پی‌درپی» (بیانات ۱۴۰۲/۵/۲۶) امید بسته بودند. البته با اینکه «آن سیاست هنوز در حال جریان است»، اما دشمنان انقلاب همواره طعم شکست را چشیده‌اند.

آفاق

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی - ۲۳

ضابطه‌مندی

داشته و فقها این مسئله را به صورت فنی در اصول فقه، بررسی و تحلیل کرده بودند. اگر ادعای روشنفکران مبنی بر «سکولار شدن فقه با ورود به عرصه اداره جامعه» درست باشد، باید گفت با توجه به حضور مصلحت و تقدیم اهم بر مهم از باب تراحم در عرصه‌های فردی، قبل از اینکه فقه وارد اداره جامعه شود سکولار شده است؛ زیرا در عرصه‌های فردی، فقها از باب تطبیق عناوین ثانویه و رعایت مصلحت و ضابطه‌مند و در چارچوب قواعد دینی دست بزنند و بر اساس مصلحت مشخص و قطعی و با توجه به اهداف کلان شریعت، تراحم‌ها را حل و فصل کند. چنین روندی موجب جریان یافتن فقه به تار و پود جامعه و مدیریت آن می‌شود و این، احیای فقه است، نه عرفی شدن فقه. در این جامعه، فقه در مقیاس مدیریت جامعه بر اساس ضوابط شرعی عرض اندام می‌کند و به احکام فردی محدود نمی‌شود. از این رو ادعای روشنفکران در «عرفی شدن فقه و دین در صورت ورود به مدیریت جامعه»، قبل از آنکه از سر دلسوزی برای فقه و دین باشد، ناشی از فهم ناصحیح دین و سازکار اجرایی آن است؛ هر چند این امکان نیز وجود دارد که چنین ادعاهایی، ناشی از ترس از قدرت دین در اداره امور باشد، نه فهم ناصحیح از دین و ضوابطش.

آنها توجه ندارند مصلحت‌اندیشی ضابطه‌مند در تراحم بین دو حکم شرعی، قبل از اینکه در سطح مدیریت جامعه وجود داشته باشد، در سطح مدیریت رفتار فردی حضور داشته و فقها این مسئله را به صورت فنی در اصول فقه، بررسی و تحلیل کرده بودند. اگر ادعای روشنفکران مبنی بر «سکولار شدن فقه با ورود به عرصه اداره جامعه» درست باشد، باید گفت با توجه به حضور مصلحت و تقدیم اهم بر مهم از باب تراحم در عرصه‌های فردی، قبل از اینکه فقه وارد اداره جامعه شود سکولار شده است؛ زیرا در عرصه‌های فردی، فقها از باب تطبیق عناوین ثانویه و رعایت مصلحت و ضابطه‌مند و در چارچوب قواعد دینی دست بزنند و بر اساس مصلحت مشخص و قطعی و با توجه به اهداف کلان شریعت، تراحم‌ها را حل و فصل کند. چنین روندی موجب جریان یافتن فقه به تار و پود جامعه و مدیریت آن می‌شود و این، احیای فقه است، نه عرفی شدن فقه. در این جامعه، فقه در مقیاس مدیریت جامعه بر اساس ضوابط شرعی عرض اندام می‌کند و به احکام فردی محدود نمی‌شود. از این رو ادعای روشنفکران در «عرفی شدن فقه و دین در صورت ورود به مدیریت جامعه»، قبل از آنکه از سر دلسوزی برای فقه و دین باشد، ناشی از فهم ناصحیح دین و سازکار اجرایی آن است؛ هر چند این امکان نیز وجود دارد که چنین ادعاهایی، ناشی از ترس از قدرت دین در اداره امور باشد، نه فهم ناصحیح از دین و ضوابطش.

محمد رضا ملایی
پژوهشگر اندیشه سیاسی

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۱۰۱

پیشرفت‌های فرهنگی

دارد. تدبیر و تأکید رهبر کبیر انقلاب و امام خامنه‌ای بر استمرار وجود نهادی که به‌طور دائم و به‌صورت مستمر و فعال موضوع فرهنگ و علم را طراحی و برنامه‌ریزی کند، از اهمیت راهبردی این نهاد حکایت دارد. تدبیری که موجب شده است حجم زیادی از کارکردها در حوزه علم و فرهنگ و آنچه مبنای عمل در حوزه علم، آموزش، تحقیق و پژوهش قرار می‌گیرد، بر اساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی باشد. رهبر معظم انقلاب در حکم آغاز دوره جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره وظایف تبیینی این شورا فرمودند، فلسفه وجودی شورای عالی انقلاب فرهنگی، فهم و تبیین و تثبیت و انفاذ ماهیت فرهنگی انقلاب اسلامی و بازآرایی مداوم جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی و پایش پیشرفت‌های فرهنگی کشور متناسب با ظرفیت‌ها و شایستگی‌های عظیم ایران اسلامی و انقلابی است. مدیریت راهبردی چالش‌های این حوزه با «استفاده کامل و کارآمد و هم‌افزا از همه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها» و نیز «مهار تهدیدها و آسیب‌ها با نگاه حکیمانه و معقول» و «مواجهه هوشمندانه با معارضات مهاجمان و سستی‌زگران» از جمله تکالیف اصلی این شورا است. عرصه‌های کلیدی و اساسی همچون تولید علم، سبک زندگی، آموزش و پژوهش، فرهنگ عمومی، مهندسی فرهنگی، حوزه‌های مهمی هستند که ساماندهی آن در جمهوری اسلامی به شورای عالی انقلاب فرهنگی سپرده شده است.

امیر قلبی زاده

کارشناس سیاسی

به اعتقاد علمای مدیریت، تحول در یک نظام سیاسی و اجتماعی از طریق تحول در سه مؤلفه «ایده»، «بنیادها و ساختارها» و «کارگزاران» تحقق می‌یابد. مسلماً، در میان این سه دسته، باید نقش ویژه‌ای برای بنیادها و ساختارها قائل شد؛ البته این مطلب به معنای فراموشی نقش بنیادین ایده نیست، اما چون ساختارها فرآگیری بیشتر و مرجع اجرا و تحقق مسئولیت‌ها هستند، نگاه ویژه‌ای را به خود معطوف می‌کنند. تغییر و تحول کامل هر سه مؤلفه در پیروزی انقلاب شکره‌مند اسلامی در بهمن ۱۳۵۷ قابل مشاهده و ادراک است؛ به گونه‌ای که به دنبال پیروزی ملت ایران در روند انقلاب اسلامی، نظام جمهوری اسلامی به جای نظام ستم‌شاهی پهلوی مستقر می‌شود. همچنین، تغییر و تحول بنیادینی را در عرصه ساختارهای گوناگون اجتماعی شاهد هستیم. موضوع «فرهنگ» در میان سایر مقولات ساختاری و بنیادی از جایگاه ویژه و پایگاه ممتازی برخوردار بوده است؛ به طوری که تصور تغییر در نظام بدون تغییر در فرهنگ حاکم بر آن، تصویری ناموجه است. این موضوع به دلیل ویژگی پیشرانی موضوع فرهنگ است که عملاً به‌مثابه موتور محرک جامعه عمل می‌کند و در جامعه‌پذیری و تربیت عناصر انسانی جامعه که همان کارگزاران نظام سیاسی به شمار می‌آیند، نقشی بی‌بدیل و غیرقابل جایگزین

سیدمحمدباقر صدر، درباره حکمیت انسان اظهار می‌دارد: «حکمیت انسانی در زمین (دوران وحدت اولیه) به‌صورت خلافت انسان و استخلاف بود». در مرحله دوم حکمیت پیامبران (دوران تفرقه و اختلاف انسان‌ها) مطرح می‌شود. در این دوره خلافت انسان و نظارت به‌دلیل عصمت پیامبران (این دو خط) با هم انطباق می‌یابند و در مرحله بعدی حکمیت ائمه اطهار (ع) و در مرحله چهارم در عصر غیبت مجدداً (خلافت انسان) تحقق می‌یابد و افراد انسانی سرنوشته خود و جامعه خود را اداره می‌کنند، ولی چون یک بعد حکمیت دینی است، ضرورت نظارت و گواهی (مراجع عام) در کنار حکمیت انسان، همراه آن مطرح می‌شود و سرانجام مرحله پنجم تحقق مجدد حکمیت امام معصوم (ع) است که در این مرحله در واقع دو خط خلافت و گواهی مجدداً یکی می‌شوند.^(۱)

سیدمحمدباقر صدر از این حکمیت با ولایت اعطایی خداوند به بشر به‌صورت جعل تکوینی نام می‌برد و به‌طور کلی، خلافت عمومی انسان را دارای دو وجه می‌داند:

الف. وجه الهی که استخلاف (خلافت انسان) یا استتمام (امامت دادن) است و همان عرصه یا جعل تکوینی و فطری است. ب. وجه انسانی که استتمام یا (امامت عمومی) است که همان پذیرش بشر و ذاتی اوست. سپس در جمع‌بندی این دو وجه می‌گوید: «پس جعل و عرصه خلافت عمومی بر بشر جنبه تکوینی دارد، نه اکتسابی یا تشریعی و چون انسان ذاتاً زمینه و شرایط لازم را برای تحقق این حکمیت داشته، تکویناً و فطرتاً به‌صورت طبیعی و ذاتی مسئولیت آن را بر دوش گرفت. بر این اساس خلافت عمومی انسان از بعد بشری (امانتی عمومی) است.»^(۲)

شهید صدر برای جا انداختن ادبیات این موضوع، سه واژه «استخلاف»، «استتمام» و «استتمام» را بررسی کرده است. استخلاف را به معنی جانشین کردن، به خلافت فراخواندن تعبیر کرده است که این به خلافت فراخواندن سه رابطه در آن وجود دارد: رابطه انسان با انسان (خود)، رابطه انسان با دیگران (جامعه) و رابطه انسان با طبیعت. پس انسان در برابر هر سه موضوع مسئول و امانت‌دار است؛ سرنوشته خویش، اجتماع و طبیعت. از نظر صدر در بحث خلافت عمومی انسان ساختمان حیات اجتماعی بشر در صورتی که رکن اول آن، یعنی (خدا) را برداریم، دگرگون می‌شود.^(۳)

درباره واژه استتمام به معنای امامت دادن، امام گذاشتن که از نظر صدر خدا انسان را به مقام امامت در زمین مفتخر کرده است، استتمام تعبیر دیگری از استخلاف یا خلافت انسان است. از بعد آسمانی و از ناحیه جاعل خلیفه استخلاف نیابت و جانیشینی و از بعد زمینی و از ناحیه انسان استتمام و امامت و رهبری است، یعنی انسان هم جانشین خدا در زمین و هم به عنوان امام و رهبری و حاکم. اما کلمه استتمام، به معنای عرصه امانت یا واگذارند امانت و امین قرار دادن است. امانت یک پذیرش تکوینی است. در واقع، یک سنت الهی است که تحقق یافته، این امانتی که انسان آن را پذیرفته و زیر بارش رفته و وقتی طبق آیه ۷۲ سوره احزاب بر او عرضه شد.

منابع در دفتر نشریه موجود است.

نکته گرام

حسن عابدینی، فعال رسانه: یحیی السنوار از طراحان عملیات افسانه‌ای طوفان الاقصی جانشین شهید اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی حماس شد که به دست باند جنایتکار مورد حمایت آمریکا ترور شد. باور به آزادی فلسطین از نهر تا بحر، ارتباط با رهبران مقاومت و مرد میدان جهاد با رژیم صهیونیستی از ویژگی‌های ممتاز او است.

مهدی کشت‌دار، مدیرعامل خیرگزاری میزان: رضا رسایی اعدام نشد، قصاص شد. او قاتل شهید مدافع امنیت «نادر بیرامی» بود و بر اساس نظریه پزشکی قانونی، «علت تامه فوت»، ضربه چاقوی متعلق به غلام‌رضا رسایی بوده است. حکم رسایی پنج ماه پس از تأیید در دیوان عالی کشور و تلاش برای اخذ رضایت اولیای دم اجرا شد.

ناصر کتعمانی، سخنگوی وزارت امور خارجه: هفدهم مردادماه روز خبرنگار را به خبرنگاران عزیز وطن ما ایران عزیز، صاحب‌قلم و کتابت و روایت، همان‌ها که وجودشان مملو از عشق به مردم ایران، نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و آب و خاک و فرهنگ و تاریخ و تمدن این سرزمین کهن بوده و قلب‌شان به این عشق می‌تپد و عصاره این عشق را در نوشتارها و گفتارها و روایت‌های خود جاری و ساری ساختند، تبریک می‌گویم.

علی باقری، سرپرست وزارت امور خارجه: در تماس تلفنی با همتایانم از سوئیس و مالت و در پاسخ به تماس تلفنی همتای انگلیسی که همه عضو شورای امنیت ملل متحدند، تأکید کردم بی‌عملی شورای امنیت در قبال جنایات رژیم اشغالگر موجب جری‌تر شدن رژیم در تداوم جنگ و خونریزی و تسری بی‌ثباتی و ناامنی در سطح منطقه شده است.

سیحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی کشور: استقبال گرم مردم عزیز سراسر کشور از طرح نشان‌دار کردن مالیات‌ها؛ پس از ایجاد زمینه انتخاب محل مصرف مالیات از سوی پرداخت‌کنندگان مالیات (اصناف) ۱۳۲۰ طرح و پروژه مالیات کامل از جانب مردم از این مسیر تأمین اعتبار شد و تا پایان سال به بهره‌برداری خواهد رسید، ان‌شاء‌الله.

محمد رضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور: صدای بی‌صدایان بودن و پلی برای آگاهی و روشننگری گوهری است که سُکرانه آن، نگاهبانی شرافتمندانه از این موهبت است. روز خبرنگار را که فرصتی مغتنم برای قدردانی از تلاش‌ها و روشننگری‌های اصحاب رسانه است، به اهالی قلم، رسانه و خیر تبریک می‌گویم و یاد و خاطره شهدای خبرنگار را گرامی می‌دارم.

مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی: زائران اربعین که امسال از طریق جاده عازم عتبات عالیات هستند، تغییرات چشمگیری را در مسیرهای منتهی به مرز مهرا (پایانه شهیدسلیمانی) مشاهده می‌کنند. روکش آسفالت ۱۵۰ کیلومتر از راه‌های استان ایلام و نصب ۳۶ کیلومتر حفاظ بتنی و رفع نقاط حادثه‌خیز و... برای امنیت و سلامت زائران عزیز انجام شده است.

جاسوس جیبی!

و خودروهای مجهز به اینترنت دسترسی پیدا کرده است.

راه نفوذ

از سوی دیگر، اطلاعاتی که «ادوارد اسنودن» افشاگر کنونی و کارمند سابق سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا، فاش کرد، نشان می‌دهد کاربران میلیون‌ها گوشی هوشمند به دلیل شکاف‌های خاص مرورگر تلفن همراه در معرض خطر قرار می‌گیرند. سند فوق محرمانه‌ای که سی‌بی‌سی به دست آورد، نشان داد کانادا و شرکای جاسوسی‌اش از ضعف‌های یکی از محبوب‌ترین مرورگرهای تلفن همراه در جهان استفاده کردند و قصد داشتند از طریق پیوندهایی به فروشگاه‌های گوگل و سامسونگ، گوشی‌های هوشمند را هک کنند.

اتلاف پنج چشم

بر اساس سند به دست آمده از اسنودن، اتلاف اطلاعاتی با نام پنج چشم گروه جاسوسی متشکل از کانادا، آمریکا، انگلیس، استرالیا و نیوزلند به طور خاص به دنبال راه‌هایی برای یافتن و ربودن پیوندهای داده به سرورهای مورد استفاده از طریق فروشگاه‌های برنامه موبایل گوگل و سامسونگ بوده است. در طول چندین کارگاه آموزشی که در اواخر سال ۲۰۱۱ و اوایل سال ۲۰۱۲ در کانادا و استرالیا برگزار شد، یک تیم تجاری مشترک Five Eyes تلاش کرد تا راه‌هایی برای کاشت نرم‌افزارهای جاسوسی در تلفن‌های هوشمند با رهگیری موارد ارسال شده هنگام دانلود یا به‌روزرسانی برنامه‌ها بیابد.

امیر مهدی صالحی

کارشناس فناوری اطلاعات

این سند نشان می‌دهد در نهایت، آژانس‌های جاسوسی می‌خواستند نرم‌افزارهای جاسوسی را روی گوشی‌های هوشمند خاص نصب کنند تا کنترل دستگاه یک فرد را در دست بگیرند یا داده‌های را از آن استخراج کنند.

شنود در دریای کارائیب

«گاردین» در سال ۲۰۲۰ طی مطلبی ادعا کرد: «به گفته یک کارشناس امنیت شبکه تلفن همراه که داده‌های سیگنال‌های حساس را تجزیه و تحلیل کرده، به نظر می‌رسد چین از شبکه‌های تلفن همراه در دریای کارائیب برای زیر نظر گرفتن مشتریان تلفن همراه آمریکایی به عنوان بخشی از کمپین جاسوسی خود علیه آمریکایی‌ها استفاده کرده است.»

پگاسوس

«پگاسوس» یک نرم‌افزار جاسوسی است که از سوی شرکت صهیونیستی NSO Group توسعه یافته است و این قابلیت را دارد که میلیاردها گوشی دارای سیستم عامل آی‌اواس یا اندروید را آلوده کند.

«رولاند ابی نجم» مشاور امنیت سایبری به خطرهایی که گوشی‌های هوشمند امروزی ایجاد می‌کنند، اذعان کرد و گفت: «موبایل خطرناک‌ترین وسیله از نظر جاسوسی است.» وی افزود: «این جاسوسی فقط مربوط به نظارت بر تماس‌های تلفنی، پیام‌ها و... نیست، گوشی هوشمند شما به اینترنت متصل است و میکروفون‌هایی دارد که اسرائیل می‌تواند از راه دور آن را فعال کند تا به همه مکالمات گوش دهد و همچنین می‌تواند همه اتفاقات را از طریق دوربین تلفن همراه ضبط کند.»

«محمد نجم» مدیر اجرایی SMEX (یک سازمان غیردولتی لبنانی که مدافع حقوق بشر در فضاهای دیجیتال است) گفت: «تلفن‌های همراه وقتی به یک دستگاه نظارتی تبدیل می‌شوند، خطرناک هستند.»

با توسعه هوش مصنوعی، همه چیز پیچیده‌تر شد. به گفته ابی نجم، داده‌های جمع‌آوری شده از دوربین‌های امنیتی مستقر در سراسر جنوب لبنان با کمک هوش مصنوعی، رژیم صهیونیستی را قادر می‌سازد تا هر کسی را که می‌خواهد ترور کند.

گزارش

فناوری برای ترور!

خنثی کردن این تاکتیک‌ها، حزب‌الله از ساکنان شهرهای مرزی در جنوب لبنان خواسته است که دوربین‌های نظارتی را در خانه‌ها و مغازه‌های خود غیرفعال کنند.

گزارش‌هایی هم وجود دارد که نشان می‌دهد، مردم لبنان تماس‌های مشکوک از افرادی دریافت می‌کنند که مدعی هستند نماینده انجمن‌ها و نهادهای رسمی یا خصوصی هستند، اما در واقع، به دنبال اطلاعات درباره اعضای خانواده یا پرس‌وجو در زمینه افراد خاص وابسته به مقاومت هستند.

با اینکه بایدن NSO را در فهرست تحریم قرار داد و استفاده از جاسوس‌افزارها را برای دولت محدود کرد، اما گزارش‌های مختلف حاکی از آن است که با وجود شرکت‌های غول فناوری، مانند گوگل، مایکروسافت و اپل در آمریکا، این شرکت با ایالات متحده همکاری‌های متعددی داشته است.

تایمز در گزارشی نوشت، به احتمال زیاد، قرارداد همکاری بین آمریکا و NSO در نوامبر ۲۰۲۱ وجود دارد که اقدامات بایدن نمی‌تواند جلوی اجرای آن را بگیرد.

پگاسوس نام این جاسوس‌افزار است که می‌تواند به تلفن همراه نفوذ کند و داده‌های شخصی و موقعیت مکانی را جمع‌آوری کند. پگاسوس می‌تواند بدون اطلاع یا اجازه کاربر میکروفون و دوربین گوشی را نیز کنترل کند. گروه NSO ابزارهای خود را به نحوی توسعه می‌دهند که تلفن‌های همراه هدف را بدون هیچ‌گونه تعامل با کاربر آلوده می‌کند.

پگاسوس افزون بر افراد داخل فلسطین اشغالی، از گوشی‌های هوشمند مردم لبنان و به‌ویژه جنوب لبنان نیز استفاده می‌کند تا مهره‌های مهم حزب‌الله را شناسایی، رصد و ترور کند. محافظت از دستگاه در برابر نفوذ جاسوس‌افزارهایی، چون پگاسوس بسیار دشوار است؛ به همین دلیل سید حسن نصرالله در زمستان سال گذشته از مردم خواست تلفن‌های هوشمند همراه خود را کنار بگذارند.

افزون بر این، ارتش رژیم صهیونیستی از دوربین‌های قرار گرفته در خانه‌ها، محله‌ها و خیابان‌ها نیز استفاده کرده و به شبکه‌های نظارتی موجود در لبنان نفوذ می‌کند. در تلاش برای

اکثر اتفاقاتی که برای ما افتاده، به‌خاطر موبایل بوده است.»

شرکت NSO، یک شرکت فناوری در فلسطین اشغالی است که نقش یک سازمان جاسوسی تمام‌عبار را نیز برای رژیم صهیونیستی بازی می‌کند. «توسعه فناوری برای کمک به دولت و سازمان‌های اطلاعاتی» عبارتی است که این شرکت در معرفی خود آورده است و خبر از آن دارد که این شرکت تماماً در اختیار دولت نتانیا هو است.

زمستان ۲۰۲۲، رسانه‌ها اطلاع دادند پلیس رژیم صهیونیستی از سال ۲۰۱۳ از نرم‌افزار جاسوسی ساخته شده در NSO برای جاسوسی از ده‌ها عضو فلسطین اشغالی، از جمله مقامات ارشد دولتی و معترضان علیه نمایان نتانیا هو، استفاده کرده است. پلیس رژیم صهیونیستی از نرم‌افزار ساخت این شرکت برای جاسوسی و رصد روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی نیز استفاده می‌کند.

همچنین، با استفاده از جاسوسی از شهروندان، مخالفان همجنس‌گرای را هم شناسایی و دستگیر می‌کند.

خبر خوب

۵۰ میلیون کاربر!

موفقیت دولت الکترونیک

از جمعیت ۶۱ میلیون نفری کاربران بالای ۱۸ سال که مشمول استفاده از پنجره ملی خدمات دولت هوشمند هستند، ۵۰ میلیون نفر، معادل ۸۲ درصد به این سامانه متصل شده‌اند. سامانه دولت الکترونیک با هدف ارائه خدمات متنوع دولتی به صورت الکترونیکی و یکپارچه‌سازی آنها برای شهروندان راه‌اندازی شده است. در واقع،

پنجره ملی خدمات دولت هوشمند به عنوان یک درگاه واحد، امکان دسترسی سریع و آسان به خدمات گوناگون دولتی را برای کاربران فراهم می‌کند. این سامانه با تجمیع خدمات مختلف، موجب تسریع در ارائه خدمات و افزایش شفافیت در انجام امور اداری شده است.

پژواک

جعل عمیق متنوع!

سنای آمریکا تصویب کرد

سناتورهای آمریکایی لایحه‌ای را برای محافظت از افراد در برابر جعل عمیق (دیپ‌فیک) تولید شده از طریق هوش مصنوعی معرفی کردند. گروهی از سناتورهای آمریکایی قانونی با نام NO FAKES را معرفی کردند که ایجاد نسخه‌های دیجیتالی از صدا و چهره افراد بدون اجازه آنها را ممنوع می‌کند. قانون NO FAKES در صورت تصویب گزینه‌ای برای

افراد ایجاد می‌کند که وقتی صدا، صورت یا بدن‌شان از طریق هوش مصنوعی بازسازی می‌شود، به دنبال خسارت باشند. افراد و شرکت‌ها در قبال تولید یا اشتراک‌گذاری نسخه‌های دیجیتال غیرمجاز، از جمله مواردی که از طریق هوش مصنوعی تولید شده‌اند، مسئول خواهند بود.

نرم افزار

بانی کار

راحت استخدام شو

«بانی کار» سامانه استخدای شغل‌های میان پایه کشور با امکان مصاحبه برخط است. این نرم‌افزار یک سامانه استخدام و کاریابی برخط است که در حوزه ارائه خدمات استخدامی، کاریابی و هدایتینگ مشغول به کار است. بانی کار امکان ثبت و انتشار فرصت‌های شغلی در حوزه مشاغل پایه و میان‌پایه برای کارفرمایان

و امکان ارسال درخواست‌های شغلی برای کارجویان فراهم شده است. بانی کار همچنین ارائه‌دهنده خدمات هدایتینگ برای جذب و استخدام نیروهای متخصص و ارشد در تمام رده‌های شغلی برای سازمان‌های گوناگون در کشور است.

خبرنگاران در صف اول مبارزه

احسان بهاری

خبرنگار

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی گفت: «رژیم صهیونیستی گودال‌هایی به وسعت و حجم خود حفر می‌کند که به تدریج خود را دفن خواهد کرد و وقتی پاسخ محکمی دریافت کنند، می‌فهمند در محاسبه اشتباه کرده‌اند، مدام در محاسبه اشتباه می‌کنند و این بار هم این اشتباه را تکرار کردند.»

«سرلشکر حسین سلامی» فرمانده کل سپاه در آیین گرامیداشت روز خبرنگار که از سوی بسیج رسانه برگزار شد، با بیان اینکه انسان‌ها جهان را آنگونه می‌سازند که افکار و آرا و اندیشه‌های آنان شکل می‌گیرد، اظهار کرد: «اینکه گاهی مقالاتی درباره تصرف قلب‌ها و اذهان منتشر می‌شود، به این مفهوم است که ذهن‌ها و قلب‌ها که مرکز معرفت و شناخت و محاسبه‌گری انسان است، هدف قرار گرفته است.» وی گفت: «امروز انسان‌ها و ذهنیت‌های اجتماعی و نگرش‌ها و عقاید هستند که اساس شکل‌دهی به زندگی اجتماعی بشر است و هرکس بهتر تصویر را بسازد و واقعیات را بهتر نشان دهد، موفق‌تر است.»

سرلشکر سلامی با بیان اینکه امروز همه در جهان و به‌ویژه کسانی که روش‌هایشان با ارزش‌هایشان متفاوت است، از هر روشی برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌کنند، اظهار کرد: «بسیاری از دروغ‌ها و تهمت‌ها که به ملت‌ها و کشورها زده می‌شود، از پیش‌فرض‌ها نشئت می‌گیرد و بین مفاهیم و مصادیق فاصله زیادی وجود دارد و هیچ خوشاوندی بین آن دو وجود ندارد.»

وی افزود: «ساخت ذهن مهم‌ترین عنصر قدرت یک جامعه است. تخریب شخصیت ذهنی یک جامعه خطرناک‌ترین تهدیدی است که یک جامعه با آن روبروست. مادر قلب نبرد زندگی می‌کنیم که در آن هر روز افکار و اندیشه‌ها شکل تازه‌ای به خود می‌گیرد و رسالت خبرنگاری این است که قدرت تفکیک و تشخیص را در جامعه ایجاد کند.»

فرمانده کل سپاه یادآور شد: «نابینایی سیاسی و اجتماعی و کورشدگی فرهنگی از خطرهایی است که جوامع را تهدید می‌کند. آگاهی به اندازه ایمان در یک جامعه ارزش دارد. جامعه کامل با ایمان و با آگاهی کامل است که دارای فهم سیاسی و قدرت تشخیص بالاست. دارای جریان‌هایی است که قادر باشند حقیقت را نگارند و این سخت‌ترین کار در دنیای امروز است.»

سرلشکر سلامی تأکید کرد: «کلمات خبرنگاران از میدان مین عبور می‌کند، مدام با موانع روبرو و خنده‌دار می‌شود. خبرنگاران در قلب حوادث حضور دارند و آنها را می‌بینند.»

وی افزود: «شهادت شهید زاهدی ما را به وعده صادق هدایت کرد که از استثنایی‌ترین و بی‌ظن‌ترین حوادث تاریخی بود. بعد از آن حوادث دیگری رخ داد. جهان در اشغال و تسخیر حوادث است و از اتصال نقاط، می‌توان حوادث مجزا را با یک خط به هم ترکیب کرد و یک آگاهی و دید به جامعه داد که این همان کار خبرنگاران است.»

فرمانده کل سپاه تأکید کرد: «خبرنگار دروغ‌پرداز نیست، حقیقت‌بین است و باید بتواند میان دروغ و حقیقت جداسازی کند و به جامعه، شعور و آگاهی دقیق بدهد. خبرنگاران می‌توانند واقعیات را به گونه‌ای بازتاب دهند که قلب‌ها را مضطرب، ناامید و افسرده کنند. به کلماتی که کنار هم قرار می‌گیرند، باید توجه کنید، به آهنگ کلام و نوع قضاوت خود فکر کنید؛ چراکه هر خبر شما یک تغییر در جامعه ایجاد می‌کند.»

سرلشکر سلامی گفت: «خبرنگار باید در کوران حوادث کسوف آرامش و امنیت روانی باشد. ما با خبرنگاران بسیار زندگی می‌کنیم و در حوادث مختلف کنار آنان قرار داریم. چه در حوادث طبیعی مانند سیل و زلزله و چه در خط مقدم جبهه و جنگ آنان را کنار خود داریم و حتی گاهی آنان از ما جلوتر هم می‌روند و در قلب حوادث یک حضور بدون استتار و اختفا دارند؛ چراکه باید مشاهده و روایت کنند و به همین دلیل این همه شهید خبرنگار داریم.»

وی ادامه داد: «دنیای خبرنگاری دنیای احساس مسئولیت سنگین است. این دنیا جذاب و متنوع و تکرارناپذیر است. گاهی هم ملامت و گاهی تهدید در این حرفه وجود دارد و ما اینها را درک می‌کنیم و به این حرفه احترام می‌گذاریم. خبرنگار زوایای پنهان واقعیات را مجسم می‌کند که این امر بسیار قابل احترام، تعیین‌کننده و تأثیرگذار است.»

فرمانده کل سپاه اظهار کرد: «داستان نبرد بین ما به عنوان اصحاب انقلاب اسلامی با دشمنانی است که می‌خواهند باطل را بر جهان سیطره دهند و شیطان را حاکم کنند و جهانی سرشار از خفقان، دیکتاتوری

نبودند، نمی‌توانستیم عظمت‌های انقلاب اسلامی را به جهان مخابره کنیم. خبرنگاران شکوه را به تصویر می‌کشند. احساس مثبتی می‌دهند و عرق به دین، کرامت و فضیلت را برای جوانان زنده می‌کنند. خبرنگار با احساس‌ترین عضو جامعه است و گر نه خبرنگار نمی‌شود. خبرنگار به ما اراده را سخ و ثبات قدم نشان می‌دهد.»

♦ رسالت خبرنگاران، مقابله با تحریف است
«سردار علی محمد نائینی» سخنگوی سپاه نیز در این مراسم در سخنانی به اهمیت کار خبرنگاران اشاره کرد و گفت: «مقابله با تحریف، کار اصلی رسانه و خبرنگاران است که در نبرد رسانه باید با روشنگری و انتقال حقیقت از تحریف حقایق جلوگیری کنند.» وی گفت: «در امر رابطه سپاه با حوزه خبر وقتی به عملیات وعده صادق نگاه می‌کنیم، عملیات رسانه‌ای ما در ابعاد مجاهدت‌های سپاه نیست و ما نتوانستیم این مجاهدت‌ها را آنگونه که شایسته است، منعکس کنیم.»

♦ مغز انسان‌ها میدان جنگ امروز است
«حسین شریعتمداری» مدیر مسئول کیهان نیز در آیین گرامیداشت روز خبرنگار طی سخنان کوتاهی گفت: «سردار سلامی فرمانده محترم سپاه درباره خبرنگار و جایگاه خبرنگار حق مطلب را ادا کردند. ایشان شمارا به ملکوت برد و من به ناسوت می‌آورم.» وی در ادامه گفت: «به گزارش دفتر ناتو تا اواخر سال ۲۰۲۱ پنج عرصه و میدان برای جنگ تعریف شده بود، زمین، هوا، دریا، فضا و فضای سایبر، ولی از آن پس عرصه دیگری به پنج عرصه قبلی اضافه شده است و آن عرصه «جنگ شناختی» است. «حییمز جوردانو» می‌گوید میدان جنگ در قرن ۲۱، مغز انسان‌هاست. با این توضیح که در جنگ نرم تلاش می‌کنند افکار آدم‌ها در جامعه هدف را به نفع دیدگاه‌های خود تغییر بدهند؛ ولی در جنگ شناختی تلاش می‌کنند سیستم محاسباتی و مبانی اندیشه حریف را به سمت و سوی مورد نظر خود تغییر بدهند.» شریعتمداری در ادامه گفت: «تصور کنید که افرادی به یک کارخانه حمله کرده و آن را تسخیر می‌کنند. در حالت اول که شبیه جنگ نرم است، تولیدات کارخانه را به نفع خود مصادره می‌کنند؛ ولی در حالت دوم که به جنگ شناختی شبیه است، اتاق فرمان کارخانه را تسخیر می‌کنند و به جای کالای الف، دستور و نقشه تولید کالای ب را که مورد نیازشان است، به اتاق فرمان می‌دهند.» مدیر مسئول کیهان گفت: «در جمهوری اسلامی ایران به برکت باورهای عمیق اسلامی کاربرد جنگ شناختی زیاد نیست و البته باید هوشیار بود.»

وی بی‌عدالتی بسازند و آن را آزاد و دموکراتیک جلوه دهند.»
سرلشکر سلامی گفت: «دیکتاتورهای بسیاری در جهان می‌شناسیم که همگی دست‌پرورده آموزه‌های غرب بودند. هنر رسانه این است که جلوی کسانی که می‌خواهند جای دیکتاتور با اهل دموکراسی را جابه‌جا کنند، بگیرند.»

وی با اشاره به ترور اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس در تهران، تصریح کرد: «رژیم صهیونیستی در گهواره ترور متولد شده است و هیچ‌کدام از عناصر تشکیل‌دهنده یک ملت را در اختیار ندارد. این رژیم حلقه‌ای از آتش را گرداگرد خود ایجاد کرده و فکر کرده می‌تواند با ترور دانشمندان هسته‌ای مانع دستیابی ملتی به انرژی هسته‌ای شود یا با ترور رهبر یک جریان انقلابی و مبارز و آزادی‌خواه که به دنبال احیای حق تعیین سرنوشت خود و بازپس‌گیری سرزمین‌های غصب‌شده است و او را در سرزمین دیگری هدف قرار دهد، توفیقاتی برای بقای خود به‌دست آورد.» فرمانده کل سپاه افزود: «اما اینها حفر گودال‌هایی به وسعت و حجم خودشان است که به تدریج خود را دفن خواهند کرد و وقتی پاسخ محکمی دریافت کنند، می‌فهمند در محاسبه اشتباه کرده‌اند، مدام در محاسبه اشتباه می‌کنند و این بار هم این اشتباه را تکرار کردند.»

سرلشکر سلامی با تسلیت شهادت اسماعیل هنیه بیان کرد: «امروز جهان غلبه حوادث بر راهبردهاست و این موضوع در حال گسترش و فراوانی است. امروز شاهد هستیم حوادثی رخ می‌دهد و قدرت‌ها مجبور به اتخاذ راهبردهایی برای مهار حوادث هستند. در جهانی به سر می‌بریم که حادثه‌ها آشوب‌آفرین هستند.»

وی با تأکید بر اینکه خبرنگاری عنصر فداکاری، انسانیت و عاطفه است، گفت: «خبرنگاران اگر نبودند جنایت‌های غیرقابل تحمل رژیم جنایتکار صهیونیستی و حامیانش با این بیکرها دفن می‌شد. اگر خبرنگارها

سردار نائینی در مراسم بزرگداشت ۱۷ مرداد، روز خبرنگار در مرکز فرهنگی - رسانه‌ای صبا

عمل به هنگام تکلیف خبرنگاران است

عکس: حامد گودرزی

که مردم تصویرسازی می‌کنند و در نتیجه بر اساس این تصویرها، روایت‌سازی و عمل می‌کنند. شغل خبرنگاری اگر بر مبنای درست خود قرار بگیرد و روی اصول قدم بردارد، هدایتگری و آگاه‌سازی دارد؛ اما اگر بر ریل دروغ و جهل قرار بگیرد، در انحراف جامعه سهیم است.

شغل خبرنگاری خط مقدم جهاد تبیین است؛ چرا که در مقابل روایت‌های وارونه و سیاه‌نمایی‌های دشمن ایستادگی می‌کند و موجب تقویت جبهه حق و تضعیف جبهه باطل می‌شود. دشمن ایمان و امید مردم را نشانه گرفته و باید با تقویت ایمان و امید، این تهدیدات را خنثی کنیم.

با نگاه به عملکرد رسانه‌های نیروهای حماس، اهمیت خبرنگاری فهمیده می‌شود. خبرنگارانی که دست صهیونیست‌ها را رو کردند و با عملیات‌شان تمام ساختارهای دفاعی، نظامی و اقتصادی صهیونیست‌ها را در فلسطین اشغالی بی‌اعتبار

آب و تاب بدهد و گر در خبر ایجاد کند.

نیروهای رسانه‌ای ما در این سال‌ها به خوبی خود را در مقابل برنامه‌ها و حره‌های دشمن که شبانه‌روز در فضای مجازی و شبکه‌های تلویزیونی توسط فارسی‌زبانان بی‌وطن مطرح می‌شود، ایستاده‌اند.

نویسندگان و خبرنگاران باید بدانند که امروزه جنگ رسانه‌ای برپاست. اگر یقین کنیم که در گردونه جنگ هستیم، با شدت و قدرت بیشتر با در عرصه خبرنگاری می‌گذاریم. خبرنگاران امروز راویان رزمنده هستند؛ یعنی هم رسالت‌روای بودن را به دوش می‌کشند و هم میدان‌داری رزمندگان را.»

در ادامه این مراسم سردار دکتر جوانی در پشت تریبون حاضر شد و ضمن یادآوری شهادت «شهید محمود صارمی» که نامگذاری روز خبرنگار به یمن شهادت این شهید است، به این موضوع اشاره کرد که شغل خبرنگاری یکی از مسائل مهم و سرنوشت‌ساز است؛ زیرا به وسیله خبرنگاری است

کردند. عملیات طوفان‌الاقصی نه تنها گنبد آهنین صهیونیست‌ها را بی‌اعتبار کرد؛ بلکه گنبد رسانه‌ای غرب را هم فرو ریخت. خبرها می‌گویند از ابتدای طوفان‌الاقصی تا ۱۲ مردادماه صهیونیست‌ها ۱۶۵ خبرنگار را به شهادت رسانده‌اند. این به چه علت است؟ رسانه‌های غربی تا قبل از طوفان‌الاقصی با مخابره خبرهای دروغ و جعلی جای جلا و شهید را جابه‌جا می‌کردند و مردم دنیا را با خود همراه می‌کردند؛ اما این عملیات و حرکت خبرنگاران تمام محاسبات صهیونیست‌ها را برهم زد؛ به گونه‌ای که صدها هزار نفر در خیابان‌ها و دانشگاه‌های معتبر دنیا علیه صهیونیست‌ها برخاستند تا جایی که در دانشگاه‌های آمریکا شعار «مرگ بر اسرائیل» به زبان فارسی داده می‌شد. این موضوع یقیناً مروهون تلاش‌های خبرنگاران است؛ خبرنگارانی که به موقع عمل کردند و آثار و پیامدهای امروز نتیجه تلاش آنان است.

خبرنگاران باید در کنار اینکه درست روایت کنند، باید بدانند که چه چیزی را برای چه کسی بیان کنند. باید برای رضای خدا و حفظ انقلاب اسلامی کار کنند. پیشرفت‌ها و موفقیت‌های داخلی باید در وضوح بیشتری نمایش داده شود و نقاط ضعف دشمن را هم به خوبی برای مردم تبیین کنند. در ادامه هادی محمدی کارشناس ارشد مسئل بین‌الملل و علی قاسمی مشاور وزیر جهاد کشاورزی به بیان نکاتی درباره نقش رسانه در تحولات سیاسی و اقتصادی پرداختند. تجلیل از خبرنگاران و فعالان رسانه‌ای این مرکز پایان بخش این مراسم بود.

یادداشت

اصول خبرنگاری!

در همه سال‌های پس از انقلاب اسلامی نقش پررنگ خبرنگاری و رسانه برای مردم ملموس بوده است، به ویژه در دهه‌های اخیر و در جریان فتنه‌های خیابانی و انقلاب‌های رنگی که از زیر سر سنگربانان رسانه‌ای غرب و پادوهای رسانه‌ای آنان بلند می‌شد. در این سال‌ها به‌خوبی دیدیم که کار خبرنگاری و رسانه کم از موشک‌ها و پهلوهای جنگی ندارد و خبرنگاران می‌توانند شب‌های تیره و تاری را که دشمنان در پی ایجاد آن هستند، به صبح صادق نورانی تبدیل کنند. از آنجایی که هر میدان جنگی به قاعده و چارچوب‌های اصولی نیاز دارد، ضروری است که در این یادداشت برخی از این اصول را بیان کنیم.

۱- نخستین و آخرین نکته‌ای که اهالی رسانه باید بدانند، جایگاه و کارکرد رسانه است؛ از این رو تا زمانی که اهالی رسانه جایگاه خود را ندانند، به یقین نگاه‌شان به رسانه یک جایگاه فرعی و ابزاری خواهد بود که صرفاً یک منبع درآمد است و آثار و نتایجی هم در پی ندارد. برای گشودن دریچه‌ای به ماجرا کافی است به یک سند امنیتی رجوع کنید: بهمن‌ماه سال ۱۳۹۵ «اسکات مودل» مأمور سابق سازمان سیا، یک دستور کار عملیاتی برای مواجهه و مهار ایران به کنگره آمریکا ارائه کرد. مودل در این سند هفت راهکار و پیشنهاد عملیاتی ارائه می‌کند. نکته جالب توجه اینجاست که چهار مورد آن کاملاً مبتنی بر عملیات تبلیغاتی و رسانه‌ای است.

۲- روزی که خبرنگار فکر کند به ایده‌آل خود رسیده است، مطمئناً روز سقوط و عقب‌رفت آن خبرنگار است. در دنیای امروز که رسانه‌ها روزبه‌روز بر دانش و تبحر خود اضافه می‌کنند و خود را به دریای مسواح اخبار و تحلیل‌های دست اول می‌زنند، مطمئناً فکر کردن به ایده‌آل رسیده‌ایم، چنان مسخره‌است که در میانه دریا از شنا کردن دست کشیدن. یکی از علل ضعف نیروهای خبرنگاری و سست‌شدن نیروها در ارائه محتوا به همان مسئله اول برمی‌گردد؛ یعنی نبود درک درست و عمیق از جایگاه رسانه. این موضوع سبب می‌شود سقف رسانه در ایران کوتاه باشد و افراد از یک جایی به بعد احساس کنند که برای اثرگذاری و رسیدن به اهداف خود بهتر است سنگر رسانه را ترک کنند.

۳- رهبر معظم انقلاب اسلامی به تازگی فرمودند: «وقتی افکار عمومی یک ملت در اختیار بیگانه قرار گرفت، حرکت آن ملت هم طبعاً طبق میل آن بیگانه پیش خواهد رفت. کار تبلیغاتی کار مهمی است؛ ما در این زمینه ضعف داریم. حالا بگذریم از آن آدم‌های غافلی که از رسانه‌های داخلی هم به نفع دشمن استفاده می‌کنند... که حالا آن محل بحث ما نیست - لکن [درباره] آن کسانی هم که قصد خیر در این زمینه دارند، ما کم‌کاری داریم. در زمینه کار تبلیغاتی و حرکت تبلیغاتی درست و تمهیدات رسانه‌ای باید قوی‌تر و هوشمندانه‌تر عمل بکنیم.»

در پایان باید گفت، این صحبت‌ها به معنای نادیده گرفتن زحمات شبانه‌روزی رسانه‌ها و اهالی آن، که دل در گرو این انقلاب و آب و خاک و مردمش دارند، نیست.

قبیله عشق

تا آخر عمر بسیجی می مانم

شهید خبرنگار «مجید جباری شهیر» متولد سال ۱۳۳۹ در تبریز به صورت تخصصی در موضوع دفاع مقدس و در زمان دفاع مقدس تولید برنامه داشت و او را به عنوان خبرنگار لشکر ۳۱ عاشورا می شناسند. برنامه تلویزیونی «جنگ فجر» و برنامه رادیویی «پاسدار سسی» شهید جباری مخاطبان زیادی داشت و بسیاری از مردم آذربایجان و تبریز پای ثابت آن بودند. او به همراه دو برادر خود، لباس سبز پاسداری به تن کرد و همزمان با عضویت در سپاه به دلیل علاقه اش به کارهای خبری در بخش های خبری صدا و سیما نیز به انجام وظیفه مشغول شد.

شهید جباری افزون بر انجام کارهای خبری به عنوان معاون گردان مهدی (عج) انتخاب شده بود. وی در یکی از عملیات های سال ۱۳۶۴ در جبهه های جنوب در حالی که در کنار جنگ به ضبط وقایع عملیات مشغول بود، به فیض شهادت نائل آمد و پیکر پاک و مطهرش در گلزار شهدای تبریز آرام و قرار گرفت.

شهید مجید جباری در بخشی از وصیت نامه خود با اشاره به دلالتگی اش برای جنگیدن می نویسد:

«من در هر عملیات برای مصاحبه با فرزندان دلیر اسلام به جبهه می آمدم. این دفعه دیگر توانستم تحمل کنم که آنان با سلاح و تکبیر گویان برای عدالت خواهی به دشمنان هجوم برند و من میکروفن در دست گیرم، بدان جهت سلاحی تهیه کردم که در کنار این مردان خدایی جنگ کنم و اگر فرصتی یافتم، وقایع عملیات را ضبط کنم و می دانم که شهادت چنین فرصتی به من نمی دهد تا شما را از وقایع این عملیات سرنوشت ساز مطلع سازم.»

مادر شهید نقل کرده است: «در ایام مبارزات انقلاب اسلامی و در یکی از نخستین شب هایی که حکومت نظامی اعلام شده بود و پدر شهید به خاطر کشت و کشتار بی رحمانه عوامل رژیم، در راقفل کرده بود تا بچه ها بیرون نروند، مجید روی پشت بام خانه رفت و شروع به فریاد الله اکبر و شعار دادن کرد تا اینکه از پشت بام به کوچه پرید و هر طور شده رفت تا در مبارزات انقلاب اسلامی شرکت کند.

در سال هایی که مأموریت پاسداری مجید در سنگر صداوسیما مرکز تبریز به عنوان مجری و گزارشگر متمرکز بود و حتی علاوه بر برنامه صدای پاسدار برنامه سیمای صنعت را هم اجرا می کرد؛ برخی زنان محله می گفتند مجید دیگر رزمنده نیست و به دنبال شهرت دنیاست. مجید وقتی این حرف ها را شنید، گفت حتماً با لباس پاسداری رفت و آمد می کنم تا همه بدانند تا آخر عمر بسیجی و رزمنده و عاشق شهادت هستم.»

خبرنگاری در میدان جنگ

فاطمه ساداتی

پژوهشگر

حضور خبرنگاران در محافل و مجالس و برنامه ها یک امر عادی و دور از انتظار نیست و این اصل را ثابت می کند که هر جا خبری هست، خبرنگار هم حضور دارد، حتی در جایی که خبری هم نیست این هنر خبرنگار است که بتواند خبر آفرین باشد. تولید اخبار از گذشته تاکنون بر پایه ارزش های خبری ایزاز کمکی برای بالا بردن شناخت و آگاهی جامعه به شمار می آید و این حرفه در جنگ ها و نزاع ها نیز به عنوان بخشی از چرخه راهبردی و استراتژی جنگ و دفاع و نیز آگاهی رسانی به عموم مردم نقش آفرینی کرده است. حاصل جمع شغل خبرنگاری و حضور در جنگ به پدید آمدن شاخه ای از خبرنگاری انجامیده که به آن «خبرنگاری جنگ» می گویند. دهه هاست درگیری و نزاع ها، خبرنگاران شبکه های خبری در میدان جنگ و نبرد اخبار تولید می کنند، تا جایی که حضور خبرنگاران و پوشش رسانه ای همه جانبه به یکی از نقاط قوت رسانه تبدیل شده است. واضح است رسانه ای که خبرنگار و گزارشگر خود را به میدان جنگ و نزاع می فرستد، از چند فاکتور مهم برخوردار است: اول دسترسی به اخبار است، دوم سرعت بالا در دریافت و انتشار اخبار که یکی از معیارهای اعتبار رسانه است. این موارد نشان دهنده میزان اهمیت خبرنگاری در جنگ و چگونگی استفاده و کاربرد خبر در جریان جنگ های اخیر کشورمان و حتی حضور نیروهای ایرانی در جنگ های خارج از مرزهای سرزمینی همواره جایگاه خبر و خبرنگاری دیده شده و قابل درک بود. دوران دفاع مقدس بخش بزرگی از حمایت های مردمی به واسطه پوشش اخبار جنگ صورت می گرفت و در کنار جریان انتشار و انتقال اخبار مربوط به دفاع مقدس سهم مهمی در کنترل افکار عمومی نسبت به ایجاد همبستگی و اتحاد ملی و در عین حال انتقال معارفی، چون ایثار و شهادت داشتند.

گاه حضور خبرنگاران در جنگ فراتر از کار خبر و اطلاع رسانی آنان را به مبارزی در میدان تبدیل کرده است. با وجود اینکه براساس شیوه نامه های بین المللی خبرنگاران از مصونیت برخوردارند، اما منطقه بحرانی جنگ، مخاطب نمی شناسد و این خبرنگار در میدان است که با در دست گرفتن جان خود به رسالت کاری و حرفه ای خود می پردازد. این رسالت حتی فراتر رفته و خبرنگار خود را در جنگ گاه در قامت یک امدادگر و گاه در مقام یک مبارز می بیند و همین موجب می شود که در میان جان خود را از دست بدهد. چه در تاریخ دفاع مقدس هشت ساله مردم ایران برابر رژیم بعث عراق و چه در دوران جنگ سسوریه و عراق و حضور مدافعان حرم نمونه هایی از حضور خبرنگاران و شهادت آنان به چشم می خورد. حتی در جنگ اخیر غزه، اهمیت کار خبرنگاران و پوشش رسانه ای جنگ با روایت خبرنگاران فلسطینی قابل توجه است.

خبرنگاران شهید غزه

فلسطینی ها ۷۵ سال در حال مقاومت هستند. این مقاومت در جایی با انتفاضه سنگ رقم خورده و در جایی دیگر با ایستادگی مقابل موشک باران و حملات سهمگین رژیم صهیونیستی است. تا چند سال پیش شاید جهانیان به واسطه قدرت برتر رسانه ای دنیای غرب و پوشش ندادن درست موضوع فلسطین از سرگذشت مردم فلسطین و جنایات رژیم صهیونیستی بی خبر بودند؛ اما رشد شبکه های اجتماعی و به وجود آمدن رادیو و خبرنگاران میدانی از دل جامعه فلسطینی که واقعت جنگ علیه مردم فلسطین را پوشش می دادند، موجب شد تا جهان با جنایات رژیم صهیونیستی و واقعت فلسطین آشنا شود.

اهمیت اقدام خبرنگاران فلسطینی تا آنجا مشخص می شود که امروزه سران این رژیم به یکی از منفورترین افراد در جهان تبدیل شده اند و آرمان آزادی قدس شریف از دست اشغالگران و پایان سیطره ۷۵ ساله رژیم صهیونیستی بر سرزمین های قدس آرزوی آزادی خواهان جهان شده است. در شکل گیری این جریان آگاهی زنان و مردان زیادی در لباس خبرنگاری در خون خود غلتیدند و از این رو بر جنایت دیگری از سوی رژیم صهیونیستی صحنه گذاشتند. چنانکه شهادت شیرین ابوعاقله در سال ۱۴۰۱ تنها یک نمونه از آن و شهادت ۱۶۵ خبرنگار در جریان جنگ ۳۰۰ روزه غزه پرده دیگری از جنایات رژیم صهیونیستی است. شهیده شیرین ابوعاقله از سال ۲۰۰۰ میلادی به عنوان خبرنگار «الجزیره» در فلسطین اشغالی فعالیت داشت و از خبرنگاران سرشناس حوزه فلسطین بود. او گفته بود: «حداقل توانستم صدای فلسطینی ها را به دنیا برسانم» و به حق که با شهادت این پیام مهم را به دنیا رساند و ثابت کرد رژیم صهیونیستی بر هیچ حقوق و ضوابط بین المللی پایبند نیست. پیش از رژیم صهیونیستی در ۶۰ سال جنایت خود در فلسطین بیش از ۵۰ خبرنگار را به شهادت رسانده است که خود تأییدی بر وحشیگری و سفاکیت این رژیم است.

خبرنگاری در میان تکفیری ها

نخستین شهید رسانه در جبهه مقاومت «هادی باغبانی»، مستندساز ایرانی از حوزه هنری بود که از

ابتدای نبرد سسوریه به همراه مستندسازان ایرانی برای ثبت دقیق جنایات سلفی ها و تکفیری ها در این کشور حضور پیدا کرده بود. وی در آخرین جنایت گروه های تروریستی مخالفان حکومت بشار اسد در ۲۸ مرداد ۱۳۹۲ به شهادت رسید. دومین شهید رسانه «داوود جوانمرد» از همکاران رسمی سازمان شاغل در اداره کل صدا و تصویر معاونت فناوری و رسانه های نوین بود که ۲۲ سال سابقه کار داشت و در ۴ دی ۱۳۹۴ به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

«محسن خزانی» سومین شهید رسانه از خبرنگاران رسانه ملی بود که چندی پیش برای پوشش آخرین وضع میدان نبرد و پیشروی رزمندگان در منطقه منبیا و خط مقدم نبرد رزمندگان سوری با تکفیری ها در غرب حلب رفته بود. او در روز شنبه ۲۲ آبان ماه ۱۳۹۵ در زمان تهیه گزارش بر اثر اصابت ترکش ناشی از انفجار خمپاره به ناحیه سر از سوی تروریست های تکفیری به شهادت رسید. هر یک از این شهدا فرزندان داشتند که چشم انتظار بازگشت پدر بودند، اما نگه داشتن سنگر مقاومت آنها را به استقامت تشویق کرد.

شهید خزایی در آخرین پیام ارسال شده از وضعیت سوریه گفت: «منطقه منبیا در حلب جدید دقایقی پیش کاملاً آزاد شد و همچنین درگیری در ضاحیه الاسد همچنان ادامه دارد. نیروهای ارتش سسوریه از ابتدای صبح عملیات پاکسازی این منطقه را آغاز کردند که دقایقی پیش این منطقه آزاد شد. منطقه ضاحیه الاسد در منطقه غرب حلب آزاد شد. پس از آزادسازی منبیا آزادسازی منطقه ضاحیه الاسد ضربه سختی به ماشین جنگی تروریست ها در منطقه حلب است.» ساعاتی پس از مخابره این پیام، خودش سوژه اخبار شد.

خبرنگاران دفاع مقدس

«غلامرضا رهبر» از شهدای نام آشنای دوران دفاع مقدس، گزارشگر صدا و سیما در جبهه های جنگ بود. به گفته بسیاری، آهنگ خاصی در صدای رهبر بود که به گزارش هایش عمق خاص می بخشید. او نه فقط یک خبرنگار سساده که منبع موثقی برای برخی فرماندهان جنگ به شمار می آمد؛ چنانکه محسن رضایی گفته است: «تا خبری توسط غلامرضا رهبر مخابره نمی شد، از صحت آن اطمینان نداشتم.» او

نقش مهمی در روحیه دادن به رزمندگان اسلام داشت. «بیژن نواوه» از خبرنگار باسابقه درباره شهید رهبر گفته است: «رهبر در عرصه تبلیغات بسیار توانا بود و به خصوص با سیستمی که در کار خودش داشت سبک آفرین بود. سیستم حماسه ای و رسانه ای خاصی داشت که در این سیستم توانست حرف اول را بزند و موفق عمل کند. با توجه به تسلطی که شهید رهبر بر منطقه داشت و بعدها با فرماندهان جنگ بسیار نزدیک شد و توانست اخبار جنگ را همان گونه که ضرورت آن زمان بود، منتقل کند.» شهید رهبر در ۲۱ دی ماه سال ۱۳۶۵ پس از عملیات کربلای ۵ به شهادت رسید؛ ولی پیکرش هیچ گاه پیدا نشد و مفقود الاثر ماند.

رهبر، علی اکبر طحانی، مجید جباری و تعدادی دیگر از شهدا طلا به داران عرصه خبر در دوران دفاع مقدس بودند. آنهایی که توانستند در انشای جنگ تحمیلی در جبهه مهم اطلاع رسانی و خبر، پیام رسان اخبار، وقایع و انتقال دهنده فرهنگ جبهه با استفاده از ابزار رسانه باشند.

روزی به یاد شهید صامی

۱۷ مرداد سال ۱۳۷۷ و ماجرای حمله طالبان به کنسولگری ایران در مزار شریف و شهادت هشت دیپلمات ایرانی به همراه «محمود صامی» از خبرنگاران خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران در افغانستان را بهانه ای قرار داد تا به پاس مجاهدت های خبرنگاران این روز را به نام روز «خبرنگار» در تقویم رسمی کشور نام گذاری کنند. شهید صامی از سال ۱۳۷۵ به عنوان مسئول دفتر ایرنا در شهر مزار شریف افغانستان انتخاب شد. در ۲۶ دی ماه همان سال به عنوان مسئول نمایندگی خبرگزاری راهی «کابل» شد. افغانستان در این تاریخ درگیر جنگ داخلی بود و شهید صامی با علم بر مخاطرات حضور در این کشور برای انجام تکلیف به کابل رفت و زمانی که برای تهیه گزارش و مخابره اخبار جنگ به مزار شریف رفته بود، مورد حمله و سوء قصد طالبان قرار گرفت. او پیش از این بارها از سوی گروه های تندرو و متحجر مورد سوء قصد و تهدید قرار گرفته بود. آخرین پیامی که از او مخابره شده، خبر حمله طالبان به کنسولگری ایران در افغانستان است: «مزار شریف سقوط کرد. هفدهم مرداد ماه ۱۳۷۷، اینجا محل کنسولگری ایران در مزار شریف است، من محمود صامی خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران هستم، گروه طالبان چند ساعت پیش وارد مزار شریف شدند. خبر فوری، مزار شریف به دست طالبان سقوط کرد، عده ای از افراد طالبان در محوطه کنسولگری دیده می شوند به من بگویند که چه وظیفه ای.»

تا مدت ها خبری از خبرنگار و دیپلمات های وزارت خارجه ایران در دست نبود. اقدامات لازم برای جست و جوی آنان به کار گرفته شد تا اینکه ۲۰ روز بعد پیکر آنان در گور دسته جمعی خرابه های پشت کنسولگری کشف شد. در پی این اقدام دهنه شانه سه روز عزای عمومی از جانب رهبر معظم انقلاب در کشور اعلام شد و رؤسای جمهوری بیش از ۱۸۰ کشور ضمن محکومیت این اقدام، پیام تسلیت برای ایران فرستادند.

کوله بار خاطره

مرد شهادت

یکی از دوستان و نزدیکان شهید خبرنگار «محسن خزایی» که در سوریه به شهادت رسیده، نقل کرده است: «شهید خزایی فقط یک خبرنگار نبود، او در سال های حضورش در سوریه در منطقه زینبیه که خیلی از نجات یافتگان مناطق دیگر به آنجا آمده بودند، به دلیل کمک های بی دریغش شهرت یافت. هر کس که از شهید خزایی تقاضای کمک می کرد، بی پاسخ نمی ماند، او برای بچه های مدافعان حرم روضه می خواند و با کمترین امکانات مراسم عزاداری حضرت اباعبدالله الحسین (ع) را برگزار می کرد. محسن اگر چه خبرنگار بود و وظیفه نداشت که در عملیات ها مجروحان را جابه جا یا یاری کند، اما او این کارها را انجام می داد و از تومبیل خود هم برای انتقال مجروحان استفاده می کرد.»

سنگر کتاب

خبرنگار جنگی

کتاب «خبرنگار جنگی» اثر رضا تریسی، مجموعه خاطرات مریم کاظم زاده، از خبرنگاران و عکاسان دوران جنگ و همسر فرمانده شهید اصغر وصالی است. کاظم زاده در آغاز جنگ کمتر از ۲۵ سال داشت که عضو گروه «دستمال سرخ ها» شد. افزون بر فعالیت های شهادت طلبانه در اوایل انقلاب در عرصه کار خبری نیز فعالیت جدی داشت و عضو تحریریه روزنامه «کبهان» بود. وی سابقه همکاری با روزنامه های انقلاب اسلامی و مجله «زن روز» را در کارنامه کاری و حرفه ای خود داشت. کاظم زاده سوم خرداد سال ۱۴۰۱ پس از تحمل یک دوره بیماری به همسر شهیدش پیوست. کتاب خبرنگار جنگی از آثار انتشارات «یاد بانو» در ۲۳۵ صفحه منتشر شده است.

دیده بان خبر

تازه ترین شهید

«میلاذ بیدی» از مستشاران نظامی ایران در لبنان سه شنبه ۹ مرداد در حمله جنگنده های رژیم صهیونیستی به ضاحیه به شهادت رسید. او در مجاورت ساختمان «حاج محسن» در بیروت مستقر بوده است. پیکر مطهر شهید القدس میلاذ بیدی با حضور «سردار ایرج مسجدی» مشاور عالی فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، «سردار قربان محمد ولی زاده» فرمانده سپاه سیدالشهدا (ع) استان تهران، «محمد مخبر» معاون اول رئیس جمهور در دولت سیزدهم و عموم مردم در محله مسعودیه تهران روز شنبه ۱۳ مرداد تشییع شد و در قطعه ۵۰ گلزار شهدای بهشت زهرا (س) تهران آرام گرفت.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: بدالله جوانی

سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

سیامک باقری، سعدالله زارعی، عزیز غضنفری، فرهاد مهلوی، مهلی سعیدی، فتح الله پریشان، علی قاسمی، حسین عبداللہی فر دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی صفحه‌آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گودرزی ناظر چاپ: سعید قاسمی

چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶

تلفن: ۰۱۱۰ و ۰۱۰۰ ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱)

basirat.ir

@ssweekly

نمبر: ۷۷۴۸۸۴۴۶

سامانه پیامک: ۰۳۳ ۳۰۰۰۹۹۰۰

شماره ۱۱۵۲ | دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳

کتابخانه

چه‌ها که دیدیم!

از آن ساعت که خود را ناگزیر از تو جدا کردم تو بر نی بودی و دیدی چه‌ها دیدیم، چه‌ها کردم گمان بر ماندن و قبر تو را دیدن نمی بردم ولی فیض زیارت را تمنای خدا کردم به یادمانده آن روزی که می‌جستم تو را اما نت پیدا به زیر سنگ و تیر و نیزه‌ها کردم تو را ای آشنای دل، اگر شناختم آن روز مرا اکنون تو نشناسی، وفا بین تا کجا کردم تن چاک تو را چون جان گرفتم در برم، اما برای حفظ اطفاالت، تو را آخر رها کردم بسان شمع، آیم کرد، بانگ آب، آب تو اگر چه تشنه بودم چشمه‌های چشم و اگر در میان خیمه‌های سوخته همچون دلم، آن شب نماز خود نشسته خواندم و بر تو دعا کردم شکسته جای مهرت را، ز بی‌مهری به نی دیدم شکستم فرق خویش و اقتدار مقتدا کردم ولی هرگز ندادم عجز را ره در حریم دل سخنرانی میان دشمنان، چون مرتضی کردم علی انسانی

خبر

به ابتکار جمعی از فعالان رسانه برپا می‌شود

موکب فرهنگی رسانه‌ای عطش

مدیر موکب فرهنگی رسانه‌ای عطش گفت: برای سومین سال در ایام پیاده روی اربعین حسینی، موکب فرهنگی رسانه عطش به همت جمعی از فعالان رسانه در کرمان، تهران و... با هدف کمک به انعکاس این حماسه بزرگ در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی و ثبت آثار و برکات این رویداد عظیم در کربلای معلای برپا می‌شود.

یونس فتحی در گفت و گو با خبرنگار صبح صادق، هدف از تأسیس و راه اندازی موکب فرهنگی رسانه‌ای عطش را کمک به موکب‌های استان کرمان در جهت توانمند سازی رسانه‌ای و فرهنگی عنوان کرد و افزود: این موکب اولین بار در سال ۱۴۰۱ فعالیت خود را بصورت محدود در مسیر پیاده روی آغاز کرد و از سال ۱۴۰۲ در چهار کارگروه تخصصی تلویزیونی و مستند سازی، مطبوعات و خبرگزاری‌ها، وب سایت و شبکه‌های اجتماعی و همچنین کارگروه فرهنگی و اجتماعی آغاز به کار کرده است.

وی یادآور شد: موکب فرهنگی و رسانه‌ای عطش قصد دارد با حضور و تلاش اصحاب رسانه و فرهنگ، سهم کوچکی در انعکاس حرکت عظیم راهپیمایی اربعین حسینی داشته باشد.

صبحانه

نظم قانون هستی

کسی که در خیال خودش فکر می‌کند که می‌توان زندگی را بدون نظم سپهری کرد، در حقیقت منکر قانون حاکم بر هستی است. روشن‌ترین و محکم‌ترین دلیل بر ضرورت نظم در زندگی، قانون‌مندی همه اجزای کوچک و بزرگ جهان هستی است که زندگی آدمی هم یکی از آنهاست.

تلخند

ترس مهبونبست‌ها از رئیس جدید حماس «یحیی سنوار» کارونیست: رحما / ترکیه

داستان

چند کلمه ساده!

چند تا نشان قصد حرم کرده بودند و از جلوی حسینیه ما رد می‌شدند؛ ما چهارچشمی قدم‌زدن و سر و وضع‌شان را می‌پاییدیم. یکی‌شان برگشت شعری خواند که تمام ساخته و پرداخته ذهنی ما را به هم زد. او دست برد لای موهای سیاه لختش و لبخندی گوشه لبش نشاناند و شروع به خواندن کرد: «به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست / دل خوشم بر همه عالم که همه عالم از اوست». آن هم نه به این شکل و به لهجه فارسی قابل فهم، بلکه به جور ناموزون و خنده‌دار که «بی جهان خورم از آنم کی جهان خورم از اوس / دلخوشم بر همه عالم کی همه عالم از اوس». همین یک بیت چنان ما را سر ذوق آورد و ذوق مرگ کرد که یادمان رفت اصلاً ما از دو کشوریم و مرزهای جغرافیایی خیلی وقت است ما را از هم جدا کرده است. آن لحظه دیگر هندی و ایرانی بودن مطرح نبود؛ ما انگار دور رفیق بودیم که خیلی وقت بود همدیگر را ندیده بودیم و بعد این همه سال همدیگر را دیده‌ایم. این خاطره زندگی تا بزرگسالی ما با بود؛ غیر

شهاب‌الدین نوروزی

نویسنده

حاج آقارحیمی شروع کرد به خاطره گفتن که در دوران نوجوانی مان قرار بر این شده بود تا همراه بچه‌های مدرسه راهی مشهد مقدس بشویم. از قضا ما را در حسینیه‌ای اسکان دادند که کمی آن طرف‌تر از ما حسینیه‌ای بود که هندی‌ها در آن بودند. هندی‌بودن‌شان بس بود تا بوی تند عطر خاص‌شان توی مخ ما برود و از آنها تصویری برای ما بسازد که آنها نه تنها کثیف و بدبویند، بلکه از لحاظ انسانی و اخلاقی هم اصولاً نمی‌شود آنها را در دسته انسان‌های خوب قرارشان داد! این نگاه اقصای سن مان بود و ما آن روزها خیال می‌کردیم که هر که ریخت و ظاهر چندان دلچسپی ندارد، قاعدتاً رنگ و بویی از انسانیت هم ندارد! بزرگ‌تر که شدیم، فهمیدیم دسته‌بندی انسان‌ها اصولاً بر مبنای ظاهر نیست و «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ» شب همان روز که هندی‌ها را دیده بودیم

سلامت

توصیه به اربعینی‌ها

با توجه به نزدیک شدن ایام اربعین حسینی، بسیاری از عاشقان اباعبدالله الحسین (ع) خود را برای عزیمت به کشور عراق به منظور شرکت در مراسم پیاده‌روی اربعین آماده می‌کنند، اما زائران اربعین چه نکات ایمنی و پزشکی را برای حفظ سلامتی خود در این سفر باید رعایت کنند؟ به زائران اربعین حسینی توصیه می‌شود در این سفر معنوی نکات ذیل را برای حفظ سلامتی خود و همراهان‌شان رعایت کنند:

ماسک فراموش نشود: زائران اربعین در طول این سفر ماسک مناسب به همراه داشته باشند و به ویژه در نقاط مرزی و محل‌های شلوغ از آن استفاده کنند تا از مشکلات تنفسی و انتقال بیماری جلوگیری کنند.

ماسک یادتان نرود: هنگام سفر به علت تغییر ساعت خواب و خوردن غذا سیستم ایمنی بدن تغییر پیدا می‌کند و مهم‌ترین تغییری که ایجاد می‌شود، تغییر در باکتری‌های طبیعی روده است و باکتری‌های مفید به نام پروبیوتیک‌ها حین سفر از بین می‌رود. بنابراین نیاز است این باکتری‌ها جبران شود و یکی از راهکارهای جبران این باکتری‌ها استفاده از ماست پیش، حین و پس از صرف غذاست.

کم‌چرب باشید: توصیه می‌شود زائران از مواد غذایی کم‌چرب استفاده کنند؛ چراکه احتمال ابتلا به بیماری در صورت مصرف این نوع مواد غذایی کاهش پیدا می‌کند.

کباب ممنوع: توصیه می‌شود زائران در حین سفر از خوردن انواع کباب‌ها و جگر پزیز کنند به دلیل اینکه این مواد غذایی نیم‌پز هستند و هضم سختی دارند و احتمال ماریکروبی این نوع مواد غذایی بالاست.

راه نرفته

زودرنج نباش!

حساسیت یا همان زودرنجی احساسی است که همواره همه افراد آن را در زندگی خود تجربه می‌کنند؛ اما این حساسیت در زندگی بر روابط مان با اطرافیان و دوستان مان تأثیر منفی خواهد گذاشت. زودرنجی عواطف ما را آلوده می‌کند و موجب می‌شود خلق و خوی ما عوض شده و به فردی عصبی، پرخاشگر و در بعضی مواقع بی‌حوصله تبدیل شویم. در این مواقع، انتقادپذیر نیستیم؛ حق به جانبیم و خود را عقل کل می‌پنداریم و خیال می‌کنیم دیگران حق اشتباه ندارند. حال آیا این مشکل قابل حل و درمان است؟ بله، قابل درمان است، اما ابتدا فرد زودرنج باید از مشکل خود شناخت کافی پیدا کرده و به آن اقرار کند و تصمیم خود را برای درمان آن گرفته، ریشه و منشأ حساسیت خود را یافته و بداند که چه عاملی سبب حساسیت او شده است که در این صورت نمی‌تواند از مشکل خود را حل می‌کند. حقیقت این است که هر چه این موضوع شدت پیدا کند، نیاز به رجوع به متخصص روانشناسی و مشاوره بیشتر می‌شود. با این حال، چند فیلتر ذهنی ابتدایی در مواجهه با زودرنجی را بیان می‌کنیم.

- ۱- با نگرشی مثبت خود را در موقعیت جدید قرار دهید و از واقعیت فرار نکنید؛
- ۲- از ذهن خوانی و نشخوار ذهنی پرهیز کنید؛
- ۳- احساسی استدلال نکنید؛
- ۴- شتاب‌زده تصمیم نگیرید
- ۵- از اختلاف نظر اجتناب کنید؛
- ۶- حرف آخر در درمان زودرنجی اینکه ورزش منظم، تنظیم رژیم غذایی مناسب، خواب کافی، تمرین تکنیک تنفس دیافراگمی، صحبت با دوستان و اعضای خانواده کمک زیادی به روند بهبود شما خواهد کرد.

صادقانه

مداومت در عمل صالح

امام باقر (ع) می‌فرمایند: من دوست دارم هر عمل صالحی را که انجام می‌دهم، آنقدر در آن مداومت داشته باشم تا روحم به آن عادت کند؛ از این رو اگر آن عمل را انجام ندهم، اگر در شب از من فوت شده بود، در روز قضایش را بجا می‌آورم. اگر در روز از من فوت شده بود در شب قضای می‌کنم. همانا محبوبترین اعمال نزد خداوند متعال آن عملی است که بر آن مداومت شود. الأصول السنه عشر، ص ۷۳

غیر رسمی

حاشیه‌های غیر منتظره!

روزی همراه هیئت تحریریه دفتر نشر خدمت رهبر معظم انقلاب رسیدیم، «آقای رهگذر» به من گفت که بهتر است «آقای ایرانی» را با خود ببریم، حضرت آقا ناراحت می‌شوند، ولی من متعجبانه پرسیدم: «چرا باید ناراحت شوند!»

خاطره‌ای از رهبر معظم انقلاب در ذهن داشتم و آن، اینکه در بازدید از نمایشگاه کتاب، روزی «آقای شعر دوست» به حضرت آقا گفتند: «ما کار موفقیت‌آمیزی در سروس انجام دادیم، در واقع کتاب‌های شکسپیر را که مسائل اخلاقی در آنها وجود داشت، سانسور و حذف کرده‌ایم.» این سخن آقای شعر دوست بر خورد جدی رهبر معظم انقلاب را در پی داشت و آقا فرمودند: «مگر کسی می‌تواند به کتاب‌های شکسپیر دست بزند؟»

با این خاطره به دیدار رهبر معظم انقلاب رفتیم، اتفاقاً آقای ایرانی هم حضور داشتند، قرار شد من افراد را معرفی کنم، به ایرانی که رسیدم، حضرت آقا فرمودند: «بهبه، آقای ایرانی کجا بودید؟» ایرانی هم گفت: «کمی کارهای محیط‌زیستی می‌کنم و گاهی هم کتاب می‌نویسم.» آقا فرمودند: «من کتاب‌های شما را اکثر خوانده‌ام، «زنده باد مرگ» کتاب خوبی است.»

بلافاصله حضرت آقا به محافظان‌شان فرمودند: «به کتابخانه من بروید، قفسه چندم، ردیف چندم، چند کتاب از آقای ایرانی وجود دارد، آنها را سریع برایم بیاورید.» کتاب‌ها را باز کردند و متوجه شدیم که رهبر معظم انقلاب بر حاشیه هر صفحه مطلبی را تقریر کرده بودند، حتی در چند صفحه آخر نظرات‌شان را به صراحت نوشته بودند. آقای ایرانی متعجب رهبر معظم انقلاب را می‌نگریست، این نشان می‌دهد که نوآوری ما بد نبوده است.

عباس ملکی، مدیرعامل سابق دفتر نشر فرهنگ اسلامی

حسن ختام

معشوق شما باید

عشقی را چگونه معنا می‌کنند آنان که دل در گرو دنیا دارند و جز دنیا و مافیهایش چیزی را نمی‌بینند! آنها که چشم بر حقیقت هستی بسته‌اند و گرفتار بازی‌های دنیا شده‌اند! عشق را چگونه معنا می‌کنند چشم‌هایی که معشوق را نیافته‌اند؟ مولا جان! معشوق حقیقی شما باید، در این دنیا که همه چیزش فانی است، آنچه باقی است، عشق به شماس است. این عشق به شماس است که کوله‌بار آخرت را پربار و کارنامه اعمال را خوش رنگ می‌کند.

آقا جان! آن کس که تو را دارد، چه کم دارد و آن کس که از تو محروم است، چه دارد؟ سود و زیان این دنیا با شما معنا پیدا می‌کند؛ آن کس که به شما دل بست، زندگی را برده و آن کس که از شما دل شست، زندگی را باخته است.

یا صاحب‌الزمان (عج)، امیری و آقایی با شما بودن است و اسیری با غیر شما بودن! خوشا آنان که در این چند روزه با یاد شما، رخت امیری بر تن می‌کنند.